

Suomalaisten matkailu 1995

Finnish Travel

Suomalaisten matkailu 1995

Finnish Travel

Tiedustelut – Inquiries:

*Ritva Marin
Marjut Tuominen
(90) 17 341*

SVT

*Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland*

Kansikuva: Mikko Nurmi

ISSN 1236-3014

ISSN 1239-7342

ISBN 951-727-236-7

© 1996 Tilastokeskus

Tietoja lainattaessa lähteenä on mainittava Tilastokeskus.

Quoting is encouraged provided Statistics Finland is acknowledged as the source.

Oy Edita Ab, Helsinki

Esipuhe

Suomalaisten matkailututkimus 1995 sisältää tietoja 15-74 -vuotiaan väestön matkailusta vuoden aikana. Puhe-*linhaastatteluin* kerätyn tutkimuksen kohteena olivat kaikki yöpymisen sisältäneet matkat, jotka on jaettu seuraaviin ryhmiin: vapaa-ajanmatkat kotimaassa (taulukot 1 ja 9) ja ulkomaille (taulukot 2 ja 10), risteilymatkat (taulukot 3 ja 11) sekä matkat omalle mökille ja vierailumatkat sukulaisten tai tuttavien luo (taulukot 4 ja 12). Vapaa-ajanmatkojen lisäksi tutkimuksessa on selvitetty työ- ja kokousmatkojen laajuutta ja niiden esiintyvyyttä eri väestöryhmissä (taulukot 6 ja 13).

Vastaavista aineistosta on vuosina 1991-1995 julkaistu raportteja Matkailun edistämiskeskuksen julkaisusarjassa (sarja A). Aikaisempiin tutkimuksiin verrattuna tietosisältöä on laajennettu kestoaltaan pitkien (vähintään 4 yöpymistä) ulkomaan vapaa-ajanmatkojen (lomamatkojen) ja omalle mökille tai sukulaisten ja tuttavien luo tehtyjen matkojen osalta mm. majoitusmuotoa, kulkuvälinettä ja matkan kokonaiskustannuksia koskevilla tiedoilla.

Aineiston keruusta ja raportoinnista on vastannut yliaktuaari Ritva Marin. Julkaisun laadintaan ovat lisäksi osallistuneet Marjut Tuominen ja Jyrki Lällä. Tuoteselosteen alussa oleva 'Matkailun peruskäsitteitä' kuvaava teksti on myös Matkailutilasto 1996- julkaisussa.

Helsinki, lokakuu 1996
Helsinki, October 1996

Ilkka Hyppönen

Preface

The publication *Suomalaisten matkailu / Finnish Travel 1995* includes data on trips of the Finnish population 15-74 of age. The data was collected by telephone interviews and relates to all trips with at least one overnight stay. The trips have been classified to following groups: domestic leisure trips (tables 1 and 9), leisure trips abroad (tables 2 and 10), cruises (tables 3 and 11) and trips to own holiday home or visits to friends and relatives (tables 4 and 12). Along with leisure trips, the volume and frequency of business and professional trips has been presented (tables 6 and 13).

Reports on similar surveys conducted in 1991-1994 has been published by the Finnish Tourist Board (serie A). Compared to earlier surveys the contents has been widened by adopting data on mode of accommodation, means of transport and total expenditure on long (4 or more overnight stays) trips abroad and on trips to own holiday home and visits to friends and relatives.

Senior statistician Ritva Marin has been in charge of the collection and analyzing the data. Marjut Tuominen and Jyrki Lällä have participated in the compilation of this publication.

Sisältö

Suomalaisten matkailu 1995	5
Matkailun kehitys 1991-1995	6
Matkailun kehitys muiden tilastojen valossa.....	7
Kotimaan matkailu	10
Kotimaan matkailun alueellinen jakautuminen.....	11
Ulkomaan matkailu.....	12
Risteilymatkat.....	13
Matkat mökille ja vierailut sukulaisten ja tuttavien luo.....	14
Työ- ja kokousmatkat	14
Matkoja tehneet henkilöt	15
Tuoteseloste.....	17

Taulukot

A. Tutkimukseen osallistuneet ja 15-74 -vuotias väestö sukupuolen, iän ja asuinläänin mukaan	20
B. Otokset ja kato	21
1. Kotimaan vapaa-ajanmatkat maksullisessa majoituksessa 1995	28
2. Yöpymisen sisältäneet vapaa-ajanmatkat ulkomaille 1995.....	30
3. Yöpymisen sisältäneet risteilyt 1995.....	32
4. Pitkät mökki- ja vierailumatkat 1995.....	33
5.1 Menot kotimaan matkoilla maksullisessa majoituksessa 1995, kaikki matkat	34
5.2 Menot kotimaan matkoilla maksullisessa majoituksessa 1995, hotelli tai vuokrattu mökki	34
6. 15-74 -vuotiaan väestön yöpymisen sisältäneet matkat 1991-1995	35
7. Kotimaan vapaa-ajanmatkat asuin- ja kohdeläänin mukaan 1995	36
8. Matkoja tehneiden osuudet 15-74-vuotiaista väestöryhmittäin 1995, kaikki matkat	38
9. Matkoja tehneiden osuudet 1995, kotimaan vapaa-ajanmatkat	40
9.1 Matkoja tehneiden osuudet 1995, kotimaan vapaa-ajanmatkat vähint. 4 yöpym.....	42
9.2 Matkoja tehneiden osuudet 1995, kotimaan vapaa-ajanmatkat 1-3 yöpym.....	44
10. Matkoja tehneiden osuudet 1995 ulkomaan vapaa-ajanmatkat	46
10.1 Matkoja tehneiden osuudet 1995, ulkomaan vapaa-ajanmatkat vähint. 4 yöpym.....	48
10.2 Matkoja tehneiden osuudet 1995, ulkomaan vapaa-ajanmatkat 1-3 yöpym.....	50
11. Matkoja tehneiden osuudet 1995, yöpymisen sisältäneet risteilyt	52
12. Matkoja tehneiden osuudet 1995, mökki- ja vierailumatkat	54
13. Matkoja tehneiden osuudet 1995, työ- ja kokousmatkat	56
Kirjallisuutta	60

Contents

Finnish travel 1995.....	5
Trends in Finnish travel 1991-1995	6
Trends in travel in other statistics.....	7
Domestic trips	10
Regional distribution of domestic trips.....	11
Trips abroad.....	12
Cruises.....	13
Trips to own holiday home, visits to friends and relatives.....	14
Business and professional trips.....	14
Finnish visitors.....	15
English summary.....	22

Tables

A. Sample population and target population of 15-74 of age by gender, age and residence province.....	20
B. Samples and nonresponse.....	21
1. Domestic leisure trips with paid accommodation 1995.....	28
2. Overnight leisure trips abroad 1995.....	30
3. Cruises with overnight on board 1995.....	32
4. Trips to holiday home, friends visits 1995.....	33
5.1 Expenditure on domestic leisure trips 1995, all trips.....	34
5.2 Expenditure on domestic leisure trips 1995, in hotels or rented cottages.....	34
6. Overnight trips by persons 15-74 of age 1991-1995.....	35
7. Domestic leisure trips by residence and destination provinces 1995.....	36
8. Share of visitors 15-74 of age by population groups 1995, all trips.....	38
9. Share of visitors by population groups 1995, domestic leisure trips	40
9.1 Share of visitors by population groups 1995, domestic trips of 4 or more nights.....	42
9.2 Share of visitors by population groups 1995, domestic trips of 1-3 nights	44
10. Share of visitors by population groups 1995 leisure trips abroad.....	46
10.1 Share of visitors by population groups 1995, trips abroad of 4 or more nights.....	48
10.2 Share of visitors by population groups 1995, trips abroad of 1-3 nights.....	50
11. Share of visitors by population groups 1995 1995, cruises with overnight on board.....	52
12. Share of visitors by population groups 1995, trips to holiday home, friends visits.....	54
13. Share of visitors by population groups 1995, business/professional trips.....	56
English vocabulary for tables 7, 8-13.....	58
Bibliography.....	60

Suomalaisten matkailu 1995

Vuonna 1995 suomalaisten yöpymisen sisältävä vapaa-ajanmatkailu kasvoi runsaat 10 prosenttia edellisestä vuodesta, kun matkoja omalle mökille ja vierailumatkoja sukulaisten tai tuttavien luo ei lasketa mukaan. Eniten lisääntyivät ulkomaan matkat ja risteilyt; ulkomaille tehtyjen lomamatkojen määrä kasvoi noin 20 prosenttia ja yöpymisen sisältäneiden risteilyjen 15 prosenttia. Kotimaassa tehtyjen vapaa-ajanmatkojen määrä kasvoi noin 4 prosenttia. Kotimaan matkailua kasvattivat kestoltaan pitkät, yli kolmen yöpymisen matkat, joita tehtiin lähes 10 prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna. Lyhyiden matkojen osalta kasvu jäi pariin prosenttiin. (Taulukko 6.)

Yli kuusi miljoonaa vapaa-ajanmatkaa

Ulkomaille tehtyjä vapaa-ajanmatkoja oli yhteensä noin 1,6 miljoonaa, joista runsaat 1 miljoonaa oli kestoltaan vähintään 4 yöpymisen matkoja, ja loput runsaat 0,5 miljoonaa matkaa kestivät 1-3 päivää. Näiden lisäksi tehtiin noin 2 miljoonaa yöpymisen sisältänyttä vapaa-ajanristeilyä, joista noin 1,3 miljoonaa sisältyi maissa käynti kohdemaassa. Vapaa-ajanristeilyjen yhteydessä tehtiin Ruotsiin noin 0,8 miljoonaa ja Viroon 0,5 miljoonaa käyntiä (päiväristeilyt ei sisälly tässä esitettyihin lukuihin). Kotimaan vapaa-ajanmatkoja maksullisessa majoituksessa tehtiin noin 2,7 miljoonaa. Näistä vajaat 2 miljoonaa oli kestoltaan lyhyitä ja loput 800 000 pitkiä matkoja. Yhteensä yöpymisen sisältäneitä vapaa-ajanmatkoja kotimaassa ja ulkomaille tehtiin runsaat 6 miljoonaa.

Espanja suosituin lomakohde

Ulkomaille suuntautuvaa lomamatkailua (vähintään 4 yöpymistä) kasvatti eniten lisääntynyt matkailu Espanjaan ja Kanarian saarille, jonne vuonna 1995 tehtiin noin 100 000 matkaa enemmän kuin vuonna 1994. (Ulkomaan matkoja kohdemaittain on verrattuna raportissa Suoma-

laisten matkat 1994 esitettyihin lukuihin. Luvut mahdollistavat vain hyvin karkean vertailun). Muista etelän lomakohteista Kreikka on säilyttänyt asemansa yhtenä kesämatkailun suosituimpana kohteena, jonka rinnalle on noussut viime vuosina tasaisesti suosiotaan kasvattanut Turkki. Espanjassa ja Kanarialla lomaili vuonna 1995 yli 200 000 suomalaista, Kreikassa ja Turkissa kummassakin runsaat 100 000 suomalaista. Näyttää siltä, että suomalaisten ulkomaille suuntautuvan matkailun laman jälkeinen kasvu on hyvin suuressa määrin paluuta tuttuihin ja jo ennen lamaa suosittuihin lomakohteisiin eikä niinkään uusien lomakohteiden hakemista, sillä matkailu Pohjois-Afrikkaan ja Lähi-Itään sekä muu Euroopan ulkopuolelle suuntautuva kaukomatkailu ei ole kovinkaan paljon lisääntynyt.

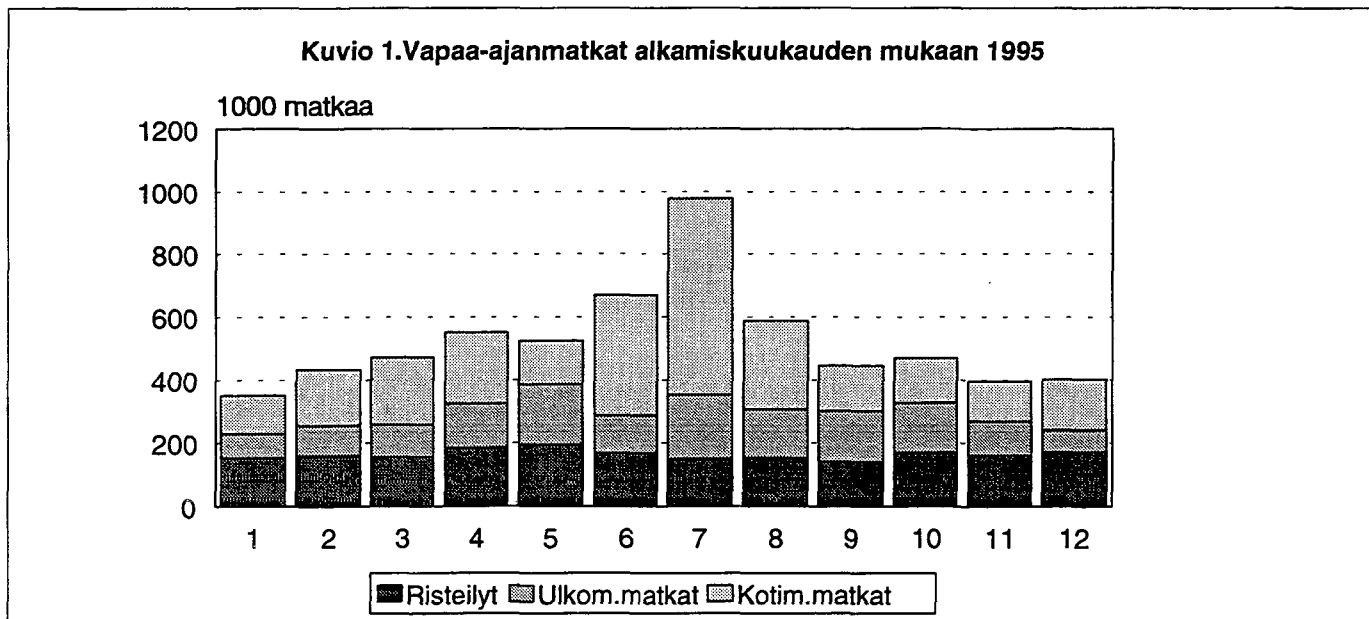
Matkailu Viroon kasvoi voimakkaasti

Lyhyiden ulkomaan matkojen osalta kasvua tapahtui lukumääräisesti eniten Viroon suuntautuvassa matkailussa, joka kasvoi puolella edellisestä vuodesta ja saavutti aikaisemmin ensimmäisellä sijalla olleen Ruotsin. Kumpaakin maahan tehtiin noin 170 000 lyhyttä 1-3 yöpymisen sisältänyttä matkaa. Matkailu kasvoi myös Venäjälle ja Norjaan. Entistä enemmän lyhyitä matkoja ulotettiin myös kauemmas Länsi-Euroopan maihin.

22 miljoonaa mökki- ja vierailumatkaa

Muiden vapaa-ajanmatkojen lisäksi suomalaiset tekivät noin 22 miljoonaa matkaa joko omalle mökille tai sukulaisten ja tuttavien luo. Näiden matkojen aikana ei käytetä maksullisia majoituspalveluja mutta matkailun kokonaisuuden kannalta tämä on tärkeä ryhmä, koska niiden yhteydessä käytetään muita matkailuun liittyviä palveluja, kuten ravitsemis- ja virkistyspalveluja sekä kuljetuspalveluja. Mökki- ja vierailumatkoista noin 19 miljoonaa oli lyhyitä parin päivän matkoja ja loput vajaat 3 miljoonaa olivat kestoltaan pidempiä matkoja. Vuonna 1995 matkat omalle mökille sekä vierailumatkat sukulaisten tai tuttavien luo pysyivät edellisen vuoden lukemissa.

Kuvio 1. Vapaa-ajanmatkat alkamiskuukauden mukaan 1995

Työ- ja kokousmatkoja yli viisi miljoonaa

Vapaa-ajanmatkojen lisäksi tehtiin runsaat 5 miljoonaa työ- ja kokousmatkaa, joista 3,7 miljoonaa tehtiin kotimaassa ja ulkomaille noin 1,5 miljoonaa matkaa, kun työ- ja kokousmatkoihin liittyvät risteilyt on laskettu mukaan. Kotimaassa tehtyjen työ- ja kokousmatkojen määrä pysyi edellisen vuoden tasolla, sen sijaan ulkomaille suuntautuva liike- ja kokousmatkailu kasvoi runsaalla neljänneksellä edellisestä vuodesta. Taloudellisen elpymisen ohella ulkomaille suuntautuvaa työmatkailua kasvattivat mm. EU-jäsenyyden myötä lisääntyneet virkamatkot Länsi-Euroopan maihin.

Kun kaikki yöpymisen sisältäneet vapaa-ajanmatkat sekä työ- ja kokousmatkat otetaan mukaan 15-74-vuotias väestö teki vuonna 1995 noin 33 miljoonaa matkaa.

Matkailu vilkkainta kesällä

Risteilyjä tehdään hyvin tasaisesti läpi vuoden muuten vapaa-ajanmatkailu vilkastuu kesäkaudella; kotimaan matkoista lähes puolet tehtiin kesä-elokuussa. Ulkomaan matkailu hajaantuu pidemmälle jaksolle ja runsaat puolet matkoista tehtiin touko-syyskuussa. Kuviossa 1. on esitetty risteilymatkat sekä ulko- ja kotimaan vapaa-ajanmatkat alkamiskuukauden mukaan (pl. mökki- ja vierailumatkat).

Matkailun kehitys 1991-1995

Suomalaiset tekivät vuonna 1995 noin 16 prosenttia enemmän matkoja kuin vuonna 1991. Matkailun kasvu ei kuitenkaan ole ollut tasaista vaan sahaavaa ja erilaista eri matkaryhmissä, joidenkin matkaryhmien osalta ollaan edelleen alle jakson alkuvuosien tason (Kuvio 2. kuvaa vapaa-ajanmatkojen ja taulukko 6. kaikkien matkojen kehitystä vuosina 1991-1995).

Lama iski matkailuun

Tarkastelun kohteena oleva jakso on suhteellisen lyhyt, mutta sen aikana ilmeni useita matkailuun vaikuttaneita tapahtumia, joista kaikkein merkittävin ja vaikutuksiltaan laajin oli Suomen kansantalouden syöksy

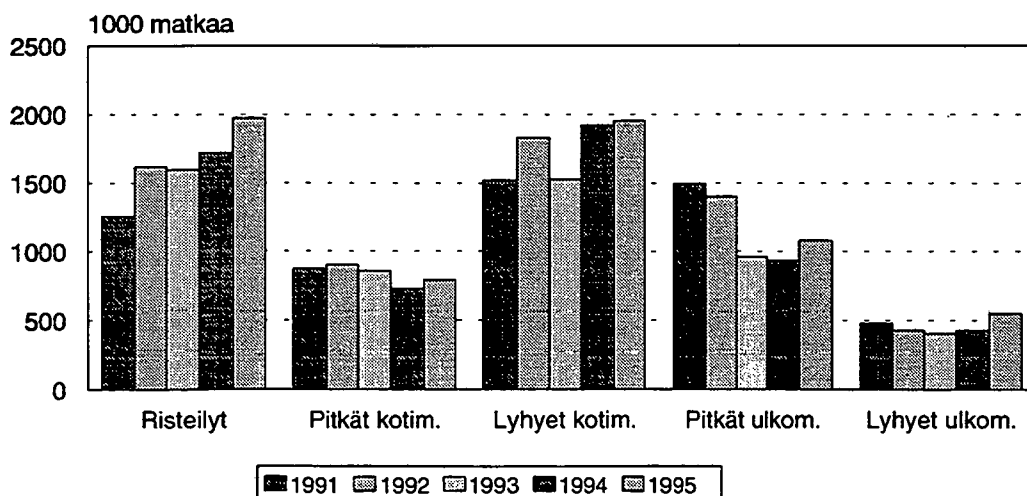
korkeasuhdanteesta syvään lamaan ja sen mukanaan tuomaan suurtyöttömyyteen. Kansantalouden heikkoon tilaan liittyivät markan devalvointi syksyllä 1991 ja sitä seurannut markan kellutus. Heikentynyt markka vähensi kansalaisten halua ulkomaan matkailuun, jota vuoden 1992 alusta voimaan tullut tilauslentoja ja laivamatkailua koskeva matkavero edelleen voimisti. Jo ennen kuin taloudellinen tilanne alkoi kääntää ulkomaille suuntautuvaa matkailua laskuun siihen vaikutti vuoden 1991 loppupuolella kiristynyt poliittinen tilanne Persianlahdella ja sitä seurannut sota. Kriisi vähensi matkailua erityisesti Lähi-Idän alueelle, mutta sen vaikutukset tuntuivat laajemminkin matkailua hillitsevästi, varsinkin kun sen seurauksena öljyn hinta alkoi nousta.

Persianlahden kriisin ja matkaveron vaikutukset näkyivät noin 6 prosentin laskuna ulkomaan matkailussa vuonna 1992 ja seuraavana vuonna taloudellinen lama ja markan heikko kurssi romahduttivat ulkomaan lomamatkojen määrän lähes kolmanneksella edellisestä vuodesta. Ulkomaan matkailun alkaessa edellä kuvattujen syiden vuoksi kääntyä laskuun, kotimaan matkailussa tapahtui ensin noin 15 prosentin kasvu vuonna 1992. Taloudellinen lama lamaannutti pian myös kotimaan matkailun ja vuonna 1993 sekä kotimaan että ulkomaan matkailu painuivat jakson pohjalukemiin. Matkailun lama näkyi myös risteilymatkoissa, joissa koko jakson muuten jatkunut kasvu tasaantui. Muuten vähentyneeseen matkailuun ainoan poikkeuksen teki ulkomaille suuntautuva liikematkailu, joka vuonna 1993 alkoi jo selvästi piristyä.

Matkailu alkoi elpyä vuonna 1994

Vuonna 1994 matkailu alkoi elpyä ja palasi kokonaisvolyymiltaan lähes vuoden 1992 tasolle. Edellisestä vuodesta kasvua esiintyi kaikissa matkaryhmissä lukuun ottamatta pitkiä ulkomaan lomamatkoja. Ulkomaan matkailu alkoi elpyä vuonna 1995, mutta melko voimakkaasta kasvusta huolimatta niiden määrä jäi edelleen noin neljänneksen jakson alun tasosta. Toinen matkaryhmä, jossa ei vielä saavutettu lamaa edeltänyttä tasoa, olivat kotimaan pitkät vähintään 4 yöpymisen vapaa-ajanmatkat, joita vuonna 1995 tehtiin lähes 10 prosenttia vähemmän kuin vuosina 1991-92. Toisaalta taloudellisen elpymisen myötä ulkomaille tehdyt liike-

Kuvio 2. Vapaa-ajanmatkat matkaryhmittäin 1991 - 1995

matkat ovat jatkuvasti lisääntyneet vuodesta 1993 alkaen ja vuonna 1995 niiden määrä ylitti 30 prosentilla vuoden 1991 tason.

Ulkomaan lomamatkoja korvattiin risteilyillä

Matkailua kuvaavien lukujen perusteella näyttää siltä, että taloudellisen tilanteen huonontuessa ulkomaan lomamatkoja alettiin korvata halvemmilla vaihtoehtoilta, risteilyillä ja päivämatoilla. Yöpymisen sisältäneet risteilymatkat suunnattiin Ruotsin sijasta yhä useammin Viroon ja risteilyjen ohella alettiin tehdä enemmän myös sellaisia matkoja, joiden aikana yövyttiin maissa. Sen lisäksi, että lama vaikutti suomalaisten matkailu tottumuksiin, Viron saavuttamaa suosiota uutena matkakohteena edistivät maan itsenäistymistä seuranneet yhteiskunnalliset ja poliittis-taloudelliset uudistukset, jotka yhdessä edullisen hintatason kanssa tekivät siitä entistä vaivattomamman ja houkuttelevamman matkailu- ja otoskohteen. Viroon suuntautuvaa laivamatkailua kasvattivat eniten sinne tehdyt päivärasteilyt, joiden suosio entisestään lisääntyi, kun alkoholin ja tupakan tuontia koskevat rajoitukset poistettiin ulkomaille tehdyiltä päivämatoilta vuoden 1995 helmikuusta alkaen. Ulkomaan päivämatoitukset jäivät kuitenkin tutkimuksen ulkopuolelle, joten niiden kehitystä kuvaavia lukuja ei ole tämän raportin yhteydessä käytettävissä.

Matkailun kehitys muiden tilastojen valossa

Ilmailulaitoksen kansainvälisen lentoliikenteen ja Merenkululaitoksen kansainvälisen laivaliikenteen matkustajatilastojen mukaan matkailun kehitys 1990-luvun alkupuoliskolla näyttää hieman erilaiselta kuin edellä kuvattu, joten pieni katsaus myös näihin lähteisiin on tässä yhteydessä paikallaan.

Tarkkoja matkailijoiden määriä rekisteröiviä matkustajatilastoja ja haastatteluin tehtyä matkailututkimusta ei voida suoraan verrata keskenään, koska ne kuvaavat eri ilmiöitä. Matkailututkimus kuvaa suomalaisia matkailijoita, joita lento- ja laivaliikenteen matkustajien kokonaismääriä kuvaavista tilastoista ei yleensä voida erottaa ulkomaalaisista (poikkeuksena on Ilmailulaitoksen tilauslentotilasto, joka kuvaa suomalaisten tekemiä seuramatkoja).

Risteilyt vain osa laivamatkailusta

Eri lähteiden vertailua vaikeuttaa lisäksi se, että niissä on käytetty erilaisia matkan määrittelyjä. Esimerkiksi matkailututkimuksessa yöpymisen sisältävät 'risteilymatkat' on pidetty omana matkaryhmänään, koska niitä tehdään hyvin runsaasti ja 'ulkomaan matkoista' ne poikkeavat siinä mielessä, että niihin ei sisälly lainkaan yöpymistä maissa ulkomaille (ei majoitusliikkeissä eikä yksityisissä majoituksissa). Risteilymatkoiksi määritellyt matkat kattavat kuitenkin vain osan laivaliikenteellä tapahtuvasta matkailusta, johon kuuluvat myös laivalla tehdyt pitkät ja lyhyet ulkomaan vapaa-ajanmatkat sekä työ- ja kokousmatkat (yöpyminen maissa kohdemaassa)

ja lisäksi ulkomaille tehdyt päivämatoitukset. Vuonna 1995 tehty matkailututkimus ei kuitenkaan vielä sisältänyt tietoa kestoltaan lyhyillä (1-3 yöpymisen) ulkomaanmatkoilla käytetyistä liikennevälineistä eikä päivämatoituksesta, joten kattavaa kuvaa suomalaisten tekemistä laivamatkoista ei tämän tutkimuksen pohjalta saada.

Matkailututkimuksessa matkalla tarkoitetaan henkilön lähtöä asuinpaikkakunnalta ja paluuta takaisin asuinpaikkakunnalle (lähtö ja paluu). Lento- ja laivaliikenteen matkustajatilastoissa matka tarkoittaa yhteen suuntaan tehtyä matkaa (lähtö tai saapuminen) ja matkustajien kokonaismäärät sisältävät sekä Suomeen saapuneet ja Suomesta lähteneet matkustajat. Koska Suomeen saapuneiden ja Suomesta lähteneiden matkustajien määrät ovat (kuukausi- ja vuositasolla) suunnilleen yhtä suuret ja edestakaiset matkat tehdään usein samalla liikennemuodolla, vertailupohjana matkailututkimuksen tiedoille käytetään Suomesta (lentäen tai laivalla) lähteneitä matkustajia.

Lentoliikenteen matkustajatilastot

Ilmailulaitoksen tilauslentotilasto on melko hyvin kuvannut suomalaisten ulkomaan lomamatkailua aina 1990-luvun alkuun asti. Sen ulkopuolelle ovat kuitenkin jääneet sekä yksityisesti järjestetyt että seuramatkojen vuorolennoilla liikennöidyt lomamatkat. Vuodesta 1992 alkaen tilauslentotilaston osoittamat luvut eivät ole enää kovin kattavasti kuvanneet edes seuramatkailun kehitystä, sillä matkaveroa välttääkseen entistä useampi matkan järjestäjä siirtyi käyttämään säännöllistä reittiliikennettä tilauslentojen sijasta.

Ulkomaille tehtyjen lomalentojen määrät eivät todellisuudessa laskeneet vuoden 1991 jälkeen niin paljon kuin tilauslentotilastot osoittavat (Kuvio 3.1). Osa tilauslentoliikenteen laskusta ja toisaalta säännöllisen lentoliikenteen kasvusta vuosina 1992-1993 oli näennäistä ja johtui siitä, että seuramatkalentoja siirrettiin yhä enemmän reittiliikenteen puolelle. Lomamatkailun vuonna 1995 alkanut elpyminenkin kasvatti ainoastaan säännöllisen lentoliikenteen matkustajien lukumääriä, sen sijaan tilauslentojen matkustajaluvut pysyivät edelleen vuoden 1993 tasolla.

Elpyneen lomamatkailun lisäksi lentoliikenteen matkustajien kokonaismääriä kasvattivat vuosina 1993-1995 suomalaisten lisääntynyt liike- ja kokousmatkailu sekä ulkomaalaisten lisääntynyt matkailu Suomeen (erityisesti vuonna 1994).

Laivaliikenteen matkustajatilastot

1990-luvun alkupuoliskolla laivaliikenteen matkustajien kokonaismäärät kasvoivat tasaisesti aina vuoteen 1994, jolloin ne äkkiä laskivat 7 prosenttia. Lasku johtui osittain kapasiteetin vähenemisestä (Rederi Ab Sliten konkurssi vuonna 1993 ja risteilyalus Ms Sally Albatrossin onnettomuus keväällä 1994) ja osittain Estonia-laivan onnettomuudesta syksyllä 1994. Lasku jäi kuitenkin väliaikaiseksi, sillä vuonna 1995 matkustajien määrät kääntyivät jälleen 11 prosentin kasvuun.

Kohteittain kehitys on ollut erilaista ja yleisenä suuntauksena on ollut toisaalta Ruotsin liikenteen ja

(24-tunnin) risteilyjen matkailijamäärien väheneminen ja toisaalta Viroon suuntautuvan liikenteen voimakas kasvu (Kuvio 3.2). Tätä kehitystä kuvaa se, että Ruotsin liikenteen osuus matkailijoiden kokonaismäärästä laski 82 prosentista 64 prosenttiin vuosina 1991-1995 samaan aikaan, kun Viron liikenteen osuus nousi 7 prosentista 29 prosenttiin. Ruotsin liikenteen matkustajamäärät kääntyivät lievästi laskuun jo vuonna 1992 ja jyrkempi pudotus (10 %) tapahtui vuonna 1994. Vaikka matkustajien määrässä oli tämän jälkeen vähäistä kasvua, ne olivat vuonna 1995 pienentyneet 13 prosentilla ja lähes 700 000 matkustajalla vuodesta 1991.

Viron matkailu lähti voimakkaaseen kasvuun vuosikymmenen taitteen jälkeen ja vuosina 1991-1993 matkustajamäärien vuotuinen kasvuvauhti oli 50-75 prosenttia. Vuonna 1994 kasvu pysähtyi ja jäi vaatimattomaan 3 prosenttiin. Tämän äkillisen kasvun taittumisen jälkeen Viron matkailu kuitenkin vain kiihtyi entisestään ja seuraavana vuonna ylitettiin edellisen vuoden luvut vajaalla miljoonalla matkustajalla ja lähes 80 prosentilla. Vuonna 1995 Viron liikenteen matkustajamäärät olivat lähes viisinkertaistuneet vuoteen 1991 verrattuna ja (lähtevien) matkustajien määrä oli noussut lähes 2 miljoonaan.

Suomalaisten risteilyt lisääntyivät vaikka laivamatkustajien määrä pieneni

Vuosi 1994 on varsin mielenkiintoinen verrattaessa laivaliikenteen matkustajatilastoja ja matkailututkimusta toisiinsa. Samaan aikaan kun laivaliikenteen matkustajamäärät pienenivät 7 prosentilla matkailututkimus osoittaa yhtä suurta kasvuprosenttia yöpymisen sisältäneiden risteilymatkojen määrässä. Absoluuttiset luvut eivät kuitenkaan ole yhtä suuret, sillä Suomesta lähtevien matkustajien määrä väheni lähes 500 000:lla, kun taas risteilymatkat lisääntyivät noin 130 000 matkalla. Matkailututkimuksessa risteilymatkojen kohdella otettiin mukaan vasta vuonna 1995, joten sen avulla ei voida seurata aikaisempaa kehitystä Ruotsiin ja Viroon suuntautuvassa risteilymatkailussa. Viroon tehtyjen laivamatkojen erittäin vaatimaton kasvu vuonna 1994 (vain 35 000 lähtevää matkustajaa enemmän) ei yksin selitä suomalaisten tekemien risteilymatkojen kasvua. Näyttääkin siltä, että vuonna 1994 laivaliikenteen matkustajien vähennys kohdistui voimakkaammin ruotsalaisiin matkustajiin (varsinkin Estonian onnettomuuden jälkeen) ja suomalaiset ovat osittain korvanneet ruotsalaisten vähentymistä.

Matkustustase

Suomen Pankin julkaisema matkustustase on myös yksi matkailun laajuutta osoittava tietolähde, jossa mittayksikkönä on valuutta. Taseen menopuoli osoittaa, kuinka paljon suomalaisten matkailijoiden kautta siirtyi valuuttaa maan rajojen ulkopuolelle. Vaikka tase ei sinänsä anna tietoa ulkomaille tehtyjen matkojen määrästä menojen suuruus ja matkailun määrällinen volyyymi ovat yleisesti ottaen suoraan verrannolliset toisiinsa nähden. Koska matkasta aiheutuneet menot vaihtelevat mm. matkan keston ja matkakohteen mukaan, matkus-

tusmenot voivat kuitenkin pysyä myös muuttumattomina vaikka ulkomaan matkojen määrässä tapahtuisi muutoksia, esimerkiksi jos kalliimpia matkoja korvataan halvemmilla matkoilla. Toisaalta matkojen lukumäärästä tai niiden kustannuksista riippumatta matkustukset voivat vaihdella, jos markan vaihtoarvo muihin valuuttoihin verrattuna joko heikkenee tai vahvistuu.

Kuvio 3.3 esittää matkustustaseen menoja miljardeina Suomen markkoina ja ulkomaille tehtyjä yöpymisen sisältäneitä matkoja (vapaa-ajanmatkat sekä liike- ja kokousmatkat) vuosina 1991-1995. Vaikka mittayksiköt eivät ole samat eikä niitä ole esitetty samassa skaalassa kuviosta näkyy, että pylväiden osoittama matkojen määrällinen kehitys ja viivan osoittama matkustustaseen kehitys noudattavat hyvin toisiaan. Esimerkiksi markan huono vaihtoarvo vuosina 1992-93 näkyy siten, että viiva on näiden vuosien kohdalla selvästi korkeammalla pylväisiin verrattuna kuin vuosina 1994 ja 1995, jolloin markka alkoi vahvistua ja toisaalta hintatasoltaan edulliset Viron matkat valtasivat yhä suuremman osan suomalaisten matkailusta.

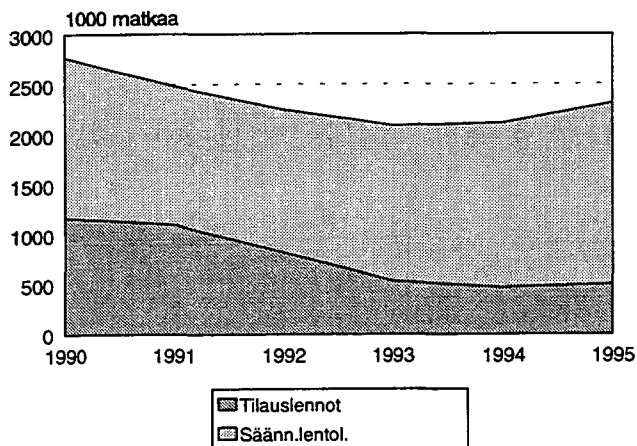
Majoitustilasto

Suomalaisten kotimaanmatkailun kehitykselle löytyy vertailupohja Tilastokeskuksen majoitustilastosta, joka kuvaa kotimaisten ja ulkomaisten vierailijoiden yöpymisiä suomalaisissa majoitusliikkeissä. Matkailututkimuksen osoittama kotimaan matkailun kehityksen pitäisi pääpiirteissään olla majoitustilaston kanssa samansuuntainen. Näiden kahden lähteen kuvaamat ilmiöalueet eivät ole täysin yhdenmukaiset, sillä matkailututkimus kattaa majoitustilastoa laajemmin kaikki kotimaan matkoilla tapahtuneet yöpymiset, myös yksittäisten vuokramökkien käytön ja maksullisen majoituksen ohella tapahtuneet yöpymiset omassa mökissä tai sukulaisten ja tuttavien luona.

Kuvio 3.4 esittää suomalaisten vapaa-ajanmatkailijoiden yöpymisiä kotimaisissa majoitusliikkeissä ja matkailututkimuksen yöpymisiä kotimaan matkoilla vuosina 1991-1995. Majoitustilaston yöpymiset on esitetty pinta-alana ja matkailututkimuksen yöpymiset viivoina, joista alempi kuvaa yöpymisiä hotelleissa, leirintäalueilla sekä muissa maksullisissa majoituksissa ja ylempi kaikkia maksullisia yöpymisiä kun vuokratut mökit on laskettu mukaan.

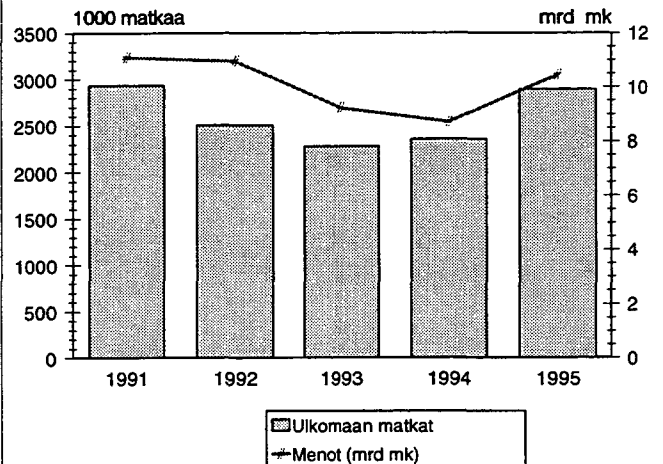
Alimman viivan ja pinta-alan yläreunan pitäisi olla melko lähellä toisiaan, koska niiden pitäisi kuvata suurelta osin samaa ilmiötä. Matkailututkimuksen majoitusmuotoluokitus on kuitenkin poikennut majoitustilastossa käytetystä luokituksesta niin, että hotellien ja leirintäalueiden tarjoamat mökkimajoitukset ovat tulleet usein luokitelluiksi vuokrattuihin mökkeihin. Samoin ryhmä 'muu maksullinen majoitus' sisältää matkailututkimuksessa sellaisia majoitusmuotoja, jotka majoitustilastossa on luokiteltu hotelleihin ja vastaaviin majoituksiin. Majoitustilastossa näkyvä yöpymisten kasvu vuonna 1993 johtui lähes kokonaan siitä, että tilaston peittävyys laajennettiin. Matkailututkimuksen mukaan yöpymisten määrä väheni vuonna 1993, mikä saattaa osin johtua otosharhasta. Muuten yöpymisten kehitys on samansuuntaista.

Kuvio 3.1 Kansainvälisen säännöllisen lentoliikenteen ja tilausliikenteen matkustajat 1990 - 1995

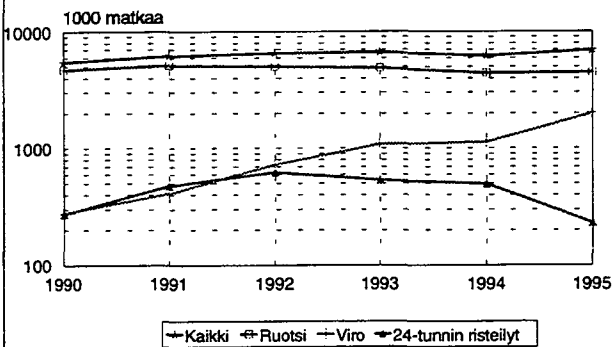
Lähde: Ilmailulaitos
Source: Civil Aviation Administration

Kuvio 3.3 Matkustustaseen menot ja ulkomaan matkat 1991-1995

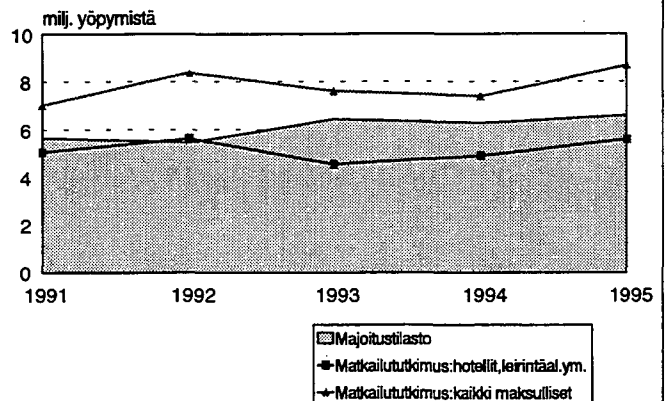
Lähde: Suomen Pankki
Source: Bank of Finland

Kuvio 3.2 Suomesta lähteneet laivamatkustajat 1990 -1995

Lähde: Merenkulkulaitos
Source: Finnish Maritime Administration

Kuvio 3.4 Suomalaisen vapaa-ajan matkailuun liittyvät yöpymiset majoitustilaston ja matkailututkimuksen mukaan 1991-1995

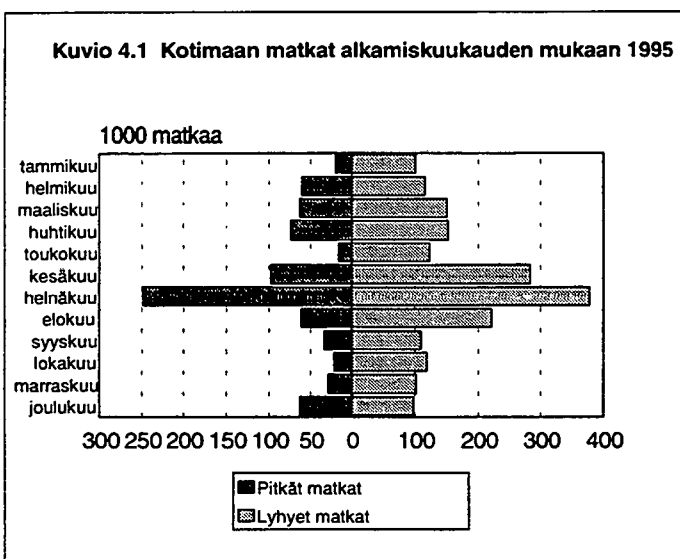

Lähde: Majoitustilasto
Source: Accommodation Statistics

Kotimaan matkailu

Vuonna 1995 suomalaiset tekivät noin 2,7 miljoonaa sellaista kotimaan vapaa-ajanmatkaa, joiden aikana yövyttiin maksullisessa majoituksessa. Näistä vajaat 2 miljoonaa oli kestoaltaan lyhyitä 1-3 yöpymisen matkoja ja loput 800 000 olivat kestoaltaan pidempiä. Lyhyet matkat kestivät keskimäärin kaksi päivää ja pitkät yhden viikon. (Liitetaulukko 1)

Kotimaan matkailu on vilkkainta kesällä. Puolet kaikista pitkistä matkoista ja vajaa puolet lyhyistä matkoista tehtiin kesä-elokuussa. Toinen vilkkaampi jakso ajoittuu kevättalveen hiihtolomakauteen helmi-huhtikuulle, jolloin tehtiin neljäsosa pitkistä ja viidesosa lyhyistä matkoista. Syksy ja tammikuu ovat matkailussa hiljaisinta aikaa. (Kuvio 4.1)

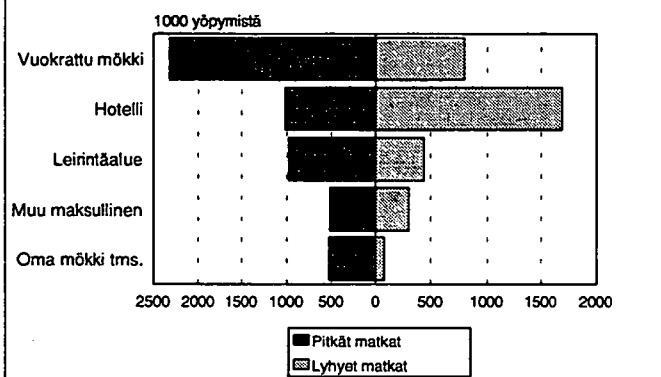
Kotimaan matkoilla yhteensä 8,7 yöpymistä

Kotimaan matkojen aikana yövyttiin yhteensä 8,7 miljoonaa kertaa, joista hotelleissa 2,7 miljoonaa, vuokratuissa mökeissä 3,1 miljoonaa, leirintäalueilla 1,4 miljoonaa ja jossain muussa maksullisessa majoituksessa 0,8 miljoonaa kertaa. Muihin maksullisiin majoitusmuotoihin on tässä tutkimuksessa laskettu mm. yöpymiset retkeilymajoissa, matkustajakodeissa, opistoissa, kurssikeskuksissa ja kouluissa. Näiden maksullisten majoitusten lisäksi yövyttiin 0,6 miljoonaa kertaa omassa mökissä tai sukulaisten ja tuttavien luona tai jossain muussa maksuttomassa majoituksessa.

Hotelli suosituin lyhyillä matkoilla

Hotelli on yleisin majoitusmuoto lyhyillä matkoilla ja vuokrattu mökki pitkällä. Hotellimajoitus kattoi puolet lyhyiden matkojen yöpymisistä, pitkällä matkoilla hotelli oli yhtä suosittu kuin leirintäalueet, kummankin osuus yöpymisistä oli yksi viidennes. Vuokrattu mökki kattoi pitkien matkojen yöpymisistä kaksi viidennestä (43 %) ja lyhyiden matkojen yöpymisistä runsaan kolmanneksen. Yöpymiset muussa maksullisessa majoituksessa ja ilmaisessa majoituksessa kattoivat kumpikin noin 10 prosenttia yöpymisistä. (kuvio 4.2)

Kuvio 4.2 Yöpymiset majoitusmuodon mukaan kotimaan matkoilla 1995

Perheen kanssa omalla autolla

Suurin osa kotimaan matkoista oli itse järjestettyjä (83 %) ilman matkatoimiston tai muun matkanjärjestäjän palveluja ja ne tehtiin useimmiten omalla autolla (68 %) puolison ja/tai muiden yli 15 -vuotiaiden perheen jäsenten seurassa (57 %). Noin joka kolmannella matkalla on mukana alle 15 -vuotiaita lapsia. Suuret yli viiden hengen matkaseurueet nostavat matkaseurueen keskimääräisen koon 6 henkilöön, vaikka 70 prosentissa matkoja matkaseurueeseen kuului korkeintaan 4 henkilöä.

Menot kotimaan matkoilla

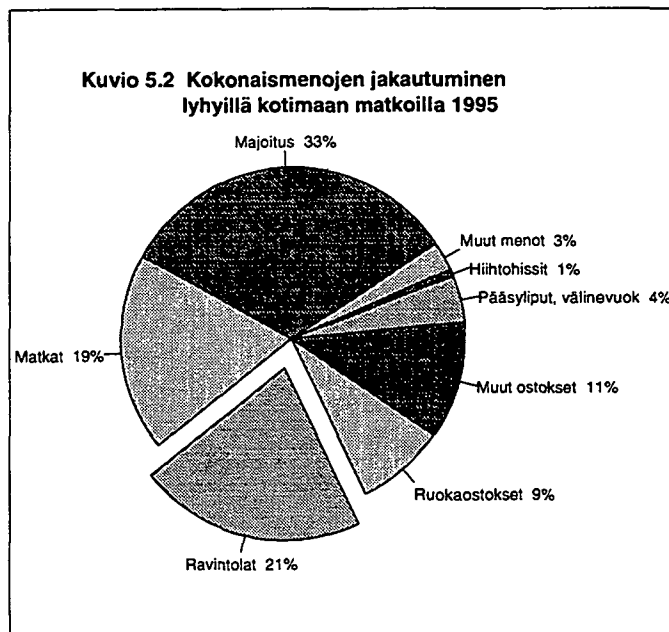
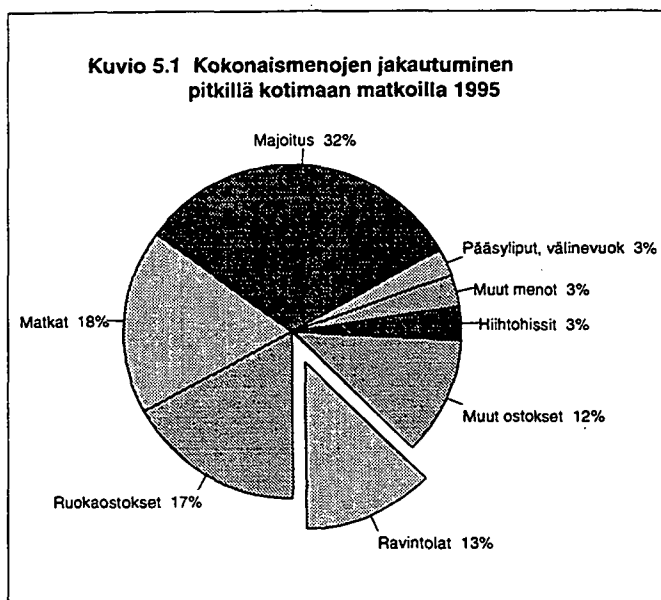
Pitkän kotimaan matkan kokonaiskustannukset olivat keskimäärin 1 600 markkaa, josta yhtä yöpymistä kohti laskettuna tulee 250 markkaa. Lyhyen matkan kokonaiskustannukset olivat hotellimajoituksessa runsaat 800 markkaa ja muussa majoituksessa 730 markkaa; päivittäiset menot hotellimajoituksessa olivat 600 markkaa ja muussa majoituksessa vajaat 500 markkaa. Yhtä yöpymistä kohti lasketuissa menoissa ovat mukana yöpymiset maksuttomissa majoituksissa, joiden osuus kaikista yöpymisistä oli vajaat 10 prosenttia. Pakettimatkat, joiden osuus matkoista oli noin 10 prosenttia, eivät sisälly tässä esitettyihin keskiarvoihin.

Liitetaulukossa 6. on esitetty keskimääräiset kokonaismenot pitkillä ja lyhyillä kotimaan matkoilla. Kaikkien matkojen keskimääräiset menot on esitetty taulukossa 6.1 ja vain hotellissa tai vuokratuissa mökissä asuneiden keskimääräiset menot taulukossa 6.2.

Pitkillä matkoilla vain hotelliä tai vuokrattua mökkiä käyttäneiden kokonaismenot olivat hieman pienemmät kuin matkoilla keskimäärin, mikä johtuu siitä, että hotelleissa yövytään lyhyemmän ajan kuin halvemmissa majoitusmuodoissa. Päivittäiset menot sen sijaan olivat lähes 10 prosenttia keskiarvoa suuremmat. Lyhyillä matkoilla ero oli selvempi, hotelli- tai mökkimajoituksessa kokonaismenot olivat 10 prosenttia ja päivittäiset menot 24 prosenttia keskiarvoa suuremmat.

Majoitus kattoi kolmasosan menoista

Eri menoryhmien osuudet pitkillä ja lyhyillä matkoilla eivät kovinkaan paljon poikenneet toisistaan, suurimmat erot olivat ravintolapalveluihin ja ruokaostokseen käytetyissä menoissa. Pitkillä matkoilla ruokaostokseen käytettiin vajaa viidennes ja ravintolapalveluihin runsas kymmenes matkabudjetista. Lyhyillä matkoilla ravintolapalvelujen osuus menoista nousi runsaaseen viidennekseen kun taas ruokaostokseen käytettiin alle 10 prosenttia. Matkan kestosta riippumatta majoitus kattoi menoista noin kolmanneksen ja matkat vajaan viidenneksen. Matkustamiseen käytettyjen menojen yhtä suurta osuutta lyhyillä ja pitkillä matkoilla selittää se, että kestoltaan pitkät matkat tehtiin yleensä myös kauemmas, mikä nostaa kustannuksia. (Kuviot 5.1 ja 5.2)

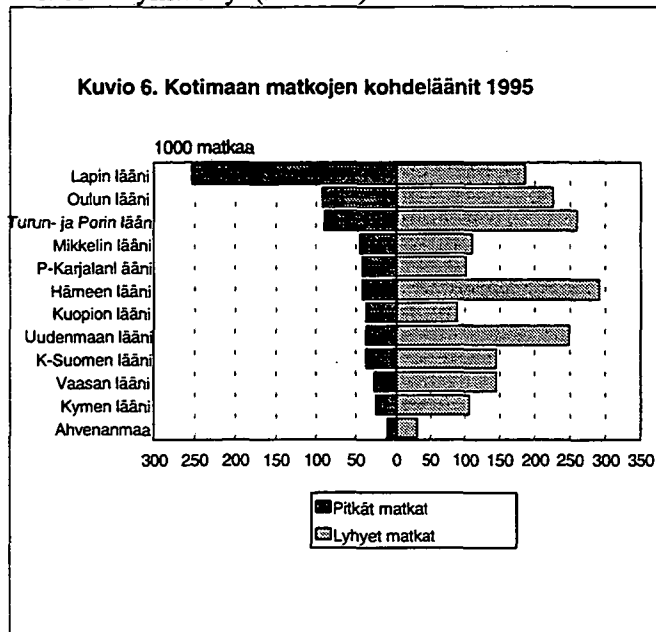

Kotimaan matkojen alueellinen jakautuminen

Kotimaan matkailun alueellinen tarkastelu voidaan tehdä matkan kohteen ja matkan lähtöpaikan sekä näiden välisten matkavirtojen mukaan. Alueellinen tarkastelu tapahtuu läänitasolla, koska matkan kohteesta on käytettävissä ainoastaan läänitason tieto. Matkakohteen maakuntapohjainen luokitus kuvaisi lääninä paremmin sekä matkailun tuomien hyötyjen (matkailutulot) ja haittojen (ympäristöön kohdistuvat paineet) alueellista kohdentumista. Maakuntapohjainen luokitus hajoittaisi kuitenkin matkojen kohteet entistä useampaan luokkaan kun nykyisellä lääniluokituksellakin havainnot jäävät pitkien matkojen osalta usein liian pieniksi. Lisäksi maakuntapohjainen luokitus henkilöhaastattelulla tehdyssä tutkimuksessa olisi käytännössä erittäin hankala toteuttaa. Kotimaan matkat on esitetty lähtö- ja kohdeläänin mukaan Liitetaulukossa 7.

Matkat kohdeläänin mukaan

Alueellisesti kestoltaan lyhyet ja pitkät kotimaan matkat jakautuvat eri tavalla. Noin viikon kestävätkin matkat suuntautuvat pääasiassa pohjoiseen kun taas päivän tai parin pituiset matkat keskittyvät toisaalta ruuhka-Suomeen ja toisaalta Pohjois-Suomeen ja siellä lähinnä Oulun läänin. Pitkistä matkoista noin joka kolmas (250 000 matkaa) tehtiin Lapin läänin ja joka kymmenes (92 000 matkaa) Oulun läänin. Näihin kahteen Pohjois-Suomen läänin tehdyt matkat kattoivat yhdessä 44 prosenttia pitkistä matkoista. Muista lääneistä vain Turun ja Porin lääni pääsi Oulun kanssa yhtä suureen osuuteen. Loput (55 %) matkoista jakautuivat tasaisesti muihin lääneihin läänikohtaisten osuuksien vaihdella 3-5 prosentin välillä. Vajaat 10 prosenttia matkoista (53 000 matkaa) suuntautuivat kahden tai useamman läänin alueelle eikä pääkohdelääninä ole niiden osalta yksilöity. (Kuvio 6)

Lyhyet 1-3 yöpymisen matkat jakautuivat pitkiä ta-
saisemmin. Suosituimmat läänit olivat Hämeen, Turun
ja Porin, Uudenmaan sekä Oulun ja Lapin läänit, joiden
osuudet matkoista vaihtelivat Hämeen läänin 15 prosen-
tista (noin 300 000 matkaa) Lapin läänin 10 prosenttiin
(noin 190 000 matkaa). Muiden läänien osuudet olivat
5-8 prosenttia.

Matkat lähtöläänin mukaan

Lukumääräisesti kotimaan matkoja tekivät eniten
kolmen väestöpohjaltaan suurimman läänin eli Uuden-
maan, Turun ja Porin sekä Hämeen läänien asukkaat,
joiden matkat kattoivat lähes kaksi kolmasosaa (vajaat
500 000 matkaa) pitkistä ja vajaat puolet (900 000 mat-
kaa) lyhyistä matkoista. Pitkien matkojen osalta ruuhka-
Suomen asukkaiden matkailu oli myös suhteellisesti las-
kettuna muuta maata vilkkaampaa, sen sijaan lyhyiden
matkojen osuus jäi alueen väestöosuutta pienemmäksi.

Maan sisäiset matkailuvirrat

Eri alueiden matkailullista vetovoimaisuutta voidaan
pitkien matkojen osalta arvioida niihin muualta Suomes-
ta suuntautuvien matkailijavirtojen suuruuden mukaan
ja toisaalta oman läänin asukkaiden osuudesta alueen
kokonaismatkailusta. Lyhyiden matkojen osalta tilanne
on erilainen, sillä lyhyet matkat tehdään pääasiassa joko
oman läänin alueella tai naapurilääneihin.

Pitkät matkat etelästä pohjoiseen

Eteläisen Suomen vähäistä ja pohjoisen suurta veto-
voimaisuutta kotimaan matkailussa osoittaa se, että
matkailijavirrat kulkevat etelästä pohjoiseen. Kolmen
ruuhka-Suomen läänien asukkaat tekivät yhteensä noin
500 000 pitkää matkaa, joista 155 000 matkaa (31 %)
suuntautui Lappiin. Lapin lisäksi Oulun lääni oli erityi-
sesti uusmaalaisten suosima kohde ja lääniin tehdyistä
matkoista yli kolmannes tuli Uudeltamaalta. Vaikka
ruuhka-Suomen asukkaiden tekemistä pitkästä matkoista
vain neljäsosa oli alueen sisäistä matkailua se kattoi
kolme neljäsosaa alueelle suuntautuvasta kokonaismat-
kailusta. (Liitetaulukko 7)

Etelästä suuntautuvan matkailun lisäksi pohjoisen
asukkaat suosivat oman alueensa tarjoamia matkailu-
mahdollisuuksia. Vaikka Lapin ja Oulun läänien asuk-
kaiden pitkästä matkoista yli puolet (57 %) tehtiin näiden
kahden läänin muodostaman alueen sisällä, omien lääni-
en asukkaiden osuus alueelle suuntautuvasta matkailusta
jäi vajaaseen viidennekseen.

Lyhyet matkat keskittyvät ruuhka-Suomeen

Ruuhka-Suomen lääneihin tehdyt 800 000 lyhyttä
matkaa kattoivat kaksi viidesosaa (41 %) kaikista 1-3
yöpymisen matkoista. Näistä 60 prosenttia (500 000
matkaa) oli alueen sisäistä matkailua. Alueen ulkopuo-
lelta suuntautuvasta matkailusta huomattava osa tuli
Keski-Suomen ja Vaasan lääneistä.

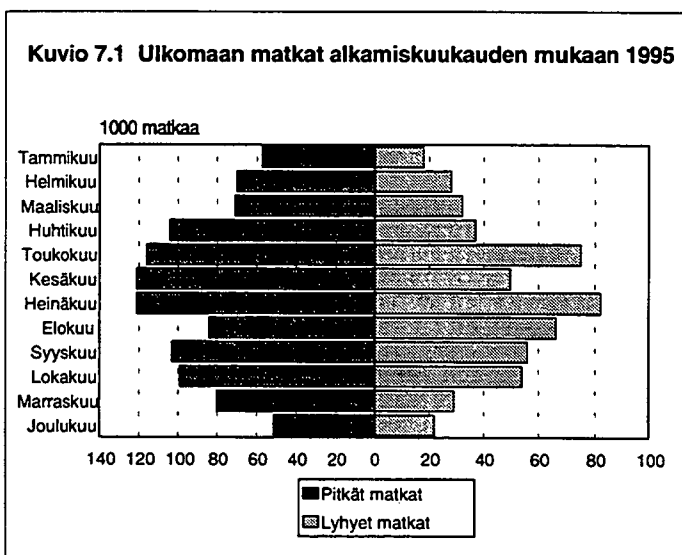
Oulun ja Lapin lääneihin tehdyistä noin 400 000
lyhyestä matkasta yli puolet (54 %) oli alueen sisäistä
matkailua. Oulun lääniin tehtiin paljon matkoja myös
Kuopion ja Vaasan lääneistä. Etelän ja pohjoisen väliin
jäävällä alueella matkoja tehtiin eniten Keski-Suomen ja
Vaasan lääneihin, joiden matkailusta huomattavan suuri
osa (75 %) tuli alueen ulkopuolelta, toisaalta Etelä-Suo-
mesta ja toisaalta Kuopion ja Oulun lääneistä.

Ulkomaan matkailu

Kun risteilymatkoja ei lasketa mukaan suomalaiset
tekivät vuonna 1995 noin 1,6 miljoonaa vapaa-ajanmat-
kaa ulkomaille. Näistä runsaat 1 miljoonaa matkaa sisäl-
si vähintään 4 yöpymistä ja loput runsaat 0,5 miljoonaa
matkaa 1-3 yöpymistä. Pitkiksi luokitellut ulkomaan
lomamatkat kestivät keskimäärin 10 päivää ja lyhyem-
millä käynneillä viivytettiin noin kaksi päivää. (Liitetau-
lukko 2)

Vilkkainta huhti-lokakuussa

Ajallisesti ulkomaan matkailu hajoaa kotimaan mat-
kailua enemmän. Vuonna 1995 sesonki ulottui huhti-
kuusta syys-lokakuulle asti. Pitkien matkojen osalta lo-
mamatkailun huippu ajoittui huhti-heinäkuulle, jolloin
ulkomaille suuntasi matkansa lähes 500 000 suomalais-
ta. Hiljaisimmat kuukaudet olivat joului- ja tammikuu,
jolloin matkojen määrät jäivät puoleen huippukauden
luvuista. (Kuvio 7.1)

Lyhyitä ulkomaanmatkoja tehtiin jonkin verran epä-
tasaisemmin niin, että korkeimmat (noin 80 000 matkan)
huiput ajoittuivat touko- ja heinäkuulle. Joului- ja tam-
mikuussa lyhyitä matkoja tehtiin vain noin neljäsosa
huippukuukausien määrästä.

Yli 600 000 pakettimatkaa

Pitkän ulkomaan matkan tehneistä noin kolme neljäsosaa oli käyttänyt matkatoimiston tai muun matkajärjestäjän palveluja matkavarauksia tehdessään ja lähes 60 prosenttia eli runsaat 600 000 matkaa oli matkatoimistojen myymiä valmismatkoja. Yli kaksi kolmasosaa eli noin 740 000 matkaa tehtiin lentäen ja lähes yhtä usein majoituttiin hotelliin.

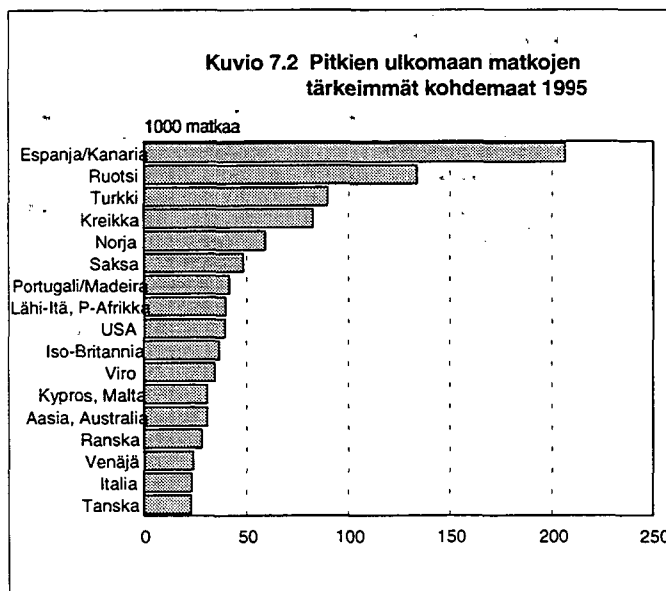
Lomamatkan kustannukset yli 4000 mk

Pitkän ulkomaan matkan kokonaiskustannukset olivat keskimäärin 4 200 markkaa ja päivittäiset menot keskimäärin 520 markkaa, kun matkustusmenot matkakohteeseen on laskettu mukaan. Lukuihin sisältyvät pakettimatkat sekä sellaiset matkat, joiden aikana yövyttiin maksuttomasti sukulaisten tai tuttavien luona. Viimeksi mainittujen osuus kaikista pitkistä ulkomaan matkoista oli lähes neljännes.

Vuonna 1995 lyhyistä ulkomaan matkoista ei vielä kysytty majoitusmuotoa, kulkuvälinettä, matkan järjestämistä eikä matkan kustannuksia, joten näitä tietoja ei ole tässä raportissa käytettävissä. Vuoden 1996 matkailututkimuksessa lyhyet matkat sisältävät samat tiedot kuin pitkät matkat.

500 000 matkaa Välimeren ja Kanarian lomakohteisiin

Yli puolet pitkistä lomamatkoista eli noin 500 000 matkaa suuntautui Välimeren lomakohteisiin. Kanarian saarille talvikuukausina tehdyt matkat nostavat Espanjan suosituimmaksi lomakohteeksi, jonne tehtiin yli 200 000 matkaa kattoivat lähes puolet alueelle tehdyistä lomamatkoista. Seuraavina olivat hyvin tasavertaisina Kreikka, joka on säilyttänyt asemansa kesäkauden suosituimpiin kuuluvana lomakohteena ja Turkki, joka on jatkuvasti kasvattanut suosiotaan erityisesti syys-kesän ja alkusyksyn lomakohteena. Kummassakin maassa lomaili yli 100 000 suomalaista. (Kuvio 7.2)

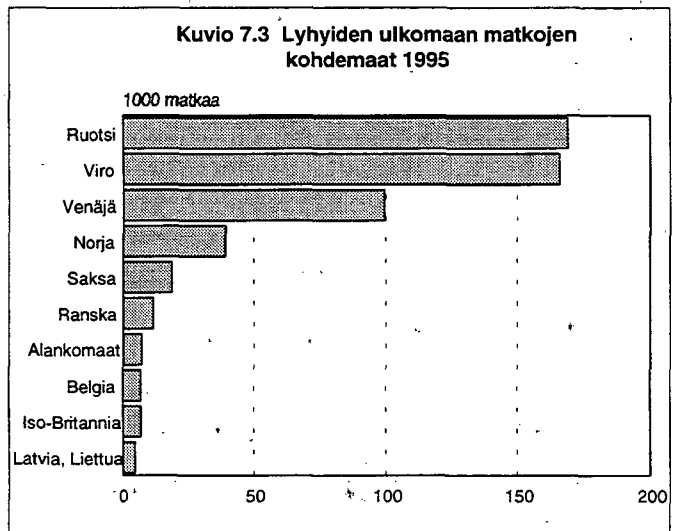

Ruotsi ohittaa Kreikan ja Turkin sijoittuen Espanjan jälkeen toiseksi suosituimmaksi yksittäiseksi kohteeksi noin 130 000 matkalla. Ruotsiin tehdyistä lomamatkoista suurin osa (yli 90 %) oli vierailumatkoja sukulaisten tai tuttavien luo. Yhteensä Skandinavian maihin tehtiin runsaat 200 000 pitkää lomamatkaa. Venäjälle ja Baltian maihin tehtiin yhteensä noin 70 000 kestoaltaan pitkää matkaa, joista puolet suuntautui Viroon.

Länsi-Euroopan maihin tehtiin noin 150 000 matkaa, siellä suosituin kohde oli Saksa (50 000 matkaa). Lähi-Idän ja Pohjois-Afrikan maihin tehdyt noin 40 000 matkaa jakautuivat melko tasaisesti Marokkoon, Tunisiaan ja Israeliin. Saman verran tehtiin matkoja itäiseen ja keskiseen Eurooppaan, jossa suosituin kohde oli Unkari. Euroopan ulkopuolisiin kaukokohteisiin suuntasi matkansa noin 80 000 suomalaista, joista noin 50 000 matkasi Pohjois-Amerikan mantereelle ja runsaat 31 000 Aasiaan ja Australiaan.

Ruotsiin ja Viroon yhtä paljon lyhyitä matkoja

Lyhyistä matkoista lähes 90 prosenttia tehtiin naapurimaihimme. Viron suosio lyhyiden matkojen kohteena on viime vuosina kasvanut nopeasti ja vuonna 1995 se saavutti aikaisemmin ensimmäisellä sijalla olleen Ruotsin. Kumpaakin maahan tehtiin noin 170 000 sellaista lyhyttä matkaa, joiden aikana yövyttiin kohdemaassa 1-3 kertaa (ei sisällä yöpymisen sisältäviä risteilyjä eikä päivämatkoja). Venäjälle tehtiin noin 100 000 ja Norjaan noin 40 000 lyhyttä matkaa. Lähes 60 000 lyhyttä matkaa ulottui kauemmas Länsi-Eurooppaan. (Kuvio 7.3)

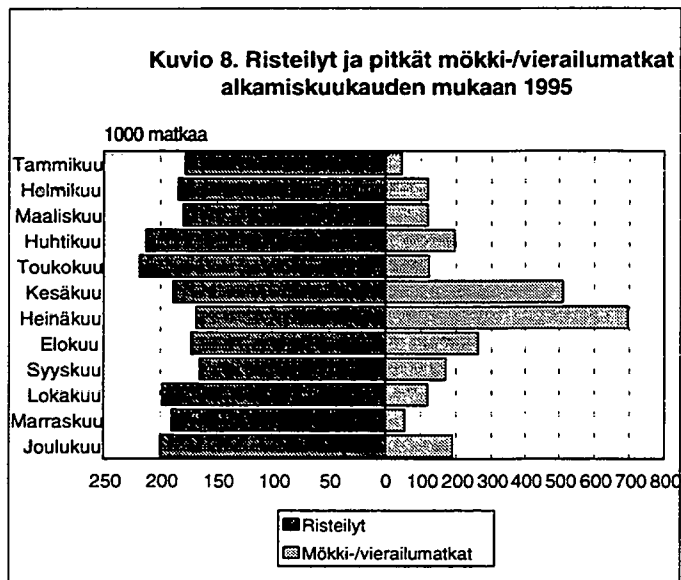
Risteilymatkat

Vuonna 1995 suomalaiset tekivät lähes 2,3 miljoonaa yöpymisen sisältänyttä risteilyä, näistä noin 2 miljoonaa oli vapaa-ajanristeilyjä ja loput risteilyt liittyivät työ- tai kokousmatkaan. Lähes kolme risteilyä neljästä sisälsi vain yhden yöpymisen laivalla. Kaksi kolmesta risteilijästä eli runsaat 1,5 miljoonaa teki matkan yhteydessä päiväkäynnin ulkomaille. (Liitetaulukko 3)

Tämän mukaan noin 700 000 risteilijää teki matkan ilman maissa käyntiä. Nämä kaikki eivät kuitenkaan olleet sellaisia risteilyjä, joiden aikana ei ollut mahdollisuutta käydä maissa, sillä Merenkululaitoksen tilaston mukaan risteilyjä ilman maissa käyntiä tehtiin vuonna 1995 runsaat 200 000. Erotukseksi jää lähes 500 000 risteilijän joukko, josta osa ei ilmeisesti käynyt maissa vaikka siihen olisi ollut tilaisuus ja osa on todennäköisesti tehnyt risteilyn vain yhteen suuntaan käyttäen toiseen suuntaan (joko meno- tai paluumatkalla) lentokonetta tai jotain muuta liikennevälinettä.

Yöpymisen sisältäneiden risteilyjen yhteydessä tehtiin yhteensä 0,9 miljoonaa käyntiä Ruotsiin ja lähes 0,6 miljoonaa käyntiä Viroon. Vapaa-ajanristeilyihin liittyviä käyntejä tehtiin Ruotsiin 0,8 miljoonaa ja Viroon 0,5 miljoonaa. Ruotsi on siis edelleen suosituin perinteisten risteilymatkojen kohde, jota Viro on kuitenkin nopeaa vauhtia saavuttamassa.

Risteilyt kestävät yleensä 1-2 päivää, joten niitä voi sijoittaa hyvin myös pidempien lomajaksojen ulkopuolelle. Risteilymatkoja tehdäänkin tasaiseen tahtiin ympäri vuoden ja vuonna 1995 kuukausittain oli risteilyllä noin 170 000- 200 000 suomalaista. (Kuvio 8)

Matkat mökille ja vierailut sukulaisten ja tuttavien luo

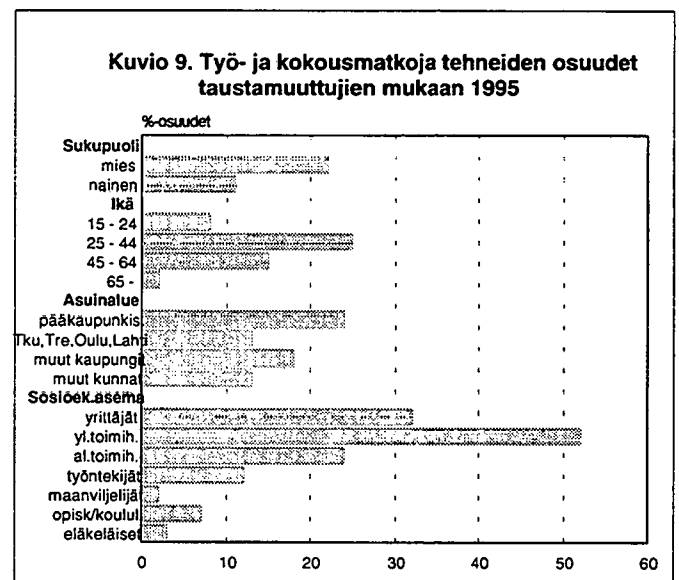
Matkoja omalle mökille ja yöpymisen sisältäviä vierailumatkoja sukulaisten tai tuttavien luo tehtiin yhteensä noin 22 miljoonaa. Lähes 90 prosenttia matkoista eli noin 19 milj. matkaa oli lyhyitä 1-3 yöpymisen matkoja ja loput vajaat 3 milj. matkaa olivat pidempiä matkoja, jotka kestivät keskimäärin runsaan viikon. Näihin matkoihin sisältyvät mm. toisella paikkakunnalla opiskelevien tai töissä käyvien nuorten aikuisten tekemät matkat kotiin vanhempiensa luo.

Pitkistä mökki- ja vierailumatkoista kysyttiin keston lisäksi matkan alkamiskuukausi, majoitusmuoto, kulkuväline sekä matkasta aiheutuneet kokonaismenot. Matkan kohdelääni lisättiin tutkimukseen vasta vuonna 1996, joten sitä ei vielä tässä tutkimusaineistossa ole käytettävissä.

Omalle mökille miljoona matkaa

Omalle mökille tehtiin noin 1 miljoona vähintään 4 yöpymistä sisältänyttä matkaa ja sukulaisten tai tuttavien mökki tai maatila oli noin 1,5 miljoonan matkan kohteena. Kolme neljäsosaa matkoista tehtiin omalla autolla. Mökki- ja maaseutumatkailu keskittyy hyvin voimakkaasti kesä- elokuulle, jolloin matkoista tehtiin lähes 60 prosenttia. (Liitetaulukko 4)

Runsaan viikon kestäneen mökki- tai muun maaseudulle tehdyn matkan kustannukset olivat keskimäärin 640 markkaa henkilöä kohti, kun matkustusmenot on laskettu mukaan. Yhtä päivää kohti laskettuna menoja kertyi vajaat 100 markkaa.

Työ- ja kokousmatkat

Työ- ja kokousmatkoja tehtiin vuonna 1995 yhteensä 5,2 miljoonaa, näistä 70 prosenttia eli 3,7 miljoonaa matkaa tehtiin kotimaassa ja loput 1,3 miljoonaa matkaa suuntautui ulkomaille. Risteilyt mukaan laskettuna ulkomaille tehtyjen työ- ja kokousmatkojen määrä nousee 1,5 miljoonaan. Miehet tekivät työ- ja kokousmatkoista kolme neljäsosaa. Muuten matkat kasautuvat hyvin voimakkaasti ylemmille toimihenkilöille ja yrittäjille. (Kuvio 9, Liitetaulukko 13)

Matkoja tehneet henkilöt

Matkoja tehneiden henkilöiden osuuksissa ei tapahdu vuosittain kovinkaan suuria muutoksia ja vuonna 1995 osuudet olivat joitakin pieniä eroja lukuun ottamatta lähes samat kuin vuonna 1994 (MEK A:97, 1995). Parin prosentin muutokset osuuksissa saattavat kuitenkin merkitä useiden kymmenien tuhansien jopa sadan tuhannen eroja matkoja tehneiden henkilöiden määrissä. Niinpä vuoteen 1994 verrattuna kaikkien matkojen tehneiden henkilöiden ja pitkiä ulkomaan matkoja tehneiden määrät lisääntyivät noin 100 000:lla matkoja tehneiden osuuksien kasvaessa kaksi prosenttia. Kun kaikki matkat, siis myös mökki- ja vierailumatkat sekä työ- ja kokousmatkat otetaan mukaan, runsaat neljä viidesosaa 15-74 -vuotiaasta väestöstä teki ainakin yhden yöpymisen sisältäneen matkan vuonna 1995. Matkoja tehneiden osuudet taustamuuttujien mukaan on esitetty matkaryhmittäin liitetaulukoissa 8-13.

Mökki- ja vierailumatkat yleisimpiä

Yleisimmin esiintyvä matkatyyppi on kotimaassa tehdyt matkat omalle mökille sekä vierailumatkat sukulaisten tai tuttavien luo, joita oli tehnyt noin kaksi kolmasosaa väestöstä. Lähes yhtä suuri (60%) oli niiden henkilöiden joukko, jotka olivat matkailleet kotimaassa käyttäen maksullisia majoituspalveluja tai tehneet vapaa-ajanmatkoja ulkomaille kun yöpymisen sisältäneet risteilyt on laskettu mukaan. Kotimaan maksullisiin majoituspalveluihin liittyviä vapaa-ajanmatkoja oli tehnyt joka kolmas eli lähes 1,3 miljoonaa suomalaista. Näistä suurin osa eli noin 950 000 henkilöä oli tehnyt ainakin yhden kestoltaan lyhyen 1-3 yöpymisen matkan, pidempää kotimaan matkoja tehneitä oli puolet vähemmän eli noin 450 000 henkilöä.

Noin puolet teki ulkomaan matkoja tai risteilyjä

Kun mukaan lasketaan yöpymisen sisältäneet risteilyt, noin puolet väestöstä teki vuoden aikana ainakin yhden vapaa-ajan matkan ulkomaille. Yhden tai useamman risteilymatkan teki runsas neljäsosa (29 %) väestöstä eli noin 1,1 miljoonaa henkilöä ja yhtä moni teki sellaisen ulkomaan matkan, jonka aikana yövyttiin kohdemaassa. Kestoltaan pitkän eli vähintään 4 yöpymistä sisältäneen ulkomaan matkan teki joka viides eli noin 800 000 henkilöä, lyhyemmän matkan tehneitä oli puolet vähemmän eli vajaat 400 000 henkilöä.

Matkoja tehneet taustamuuttujien mukaan

Käytettävissä olevista taustamuuttujista matkailua selittävät parhaiten tulot sekä koulutus ja sosioekonomisen asema. Matkoja tehneiden osuudet vaihtelevat melko voimakkaasti myös iän ja asuinalueen kaupungistumisasteen mukaan. Suhteellisesti muita enemmän matkoja tekevät hyvä tuloiset, hyvin koulutetut henkilöt, jotka sosioekonomiselta asemaltaan kuuluvat ylempiin toimihenkilöihin. Lähes kaikkien matkojen osalta matkoja tehneiden osuudet kasvavat tulojen ja koulutus-

tason kasvaessa. Muita vähemmän matkoja tekevät maanviljelijät ja työntekijät sekä eläkeläiset.

Maanviljelijät tekevät lyhyitä kotimaan matkoja

Matkaryhmittäiset erot olivat suurimmat pitkien ulkomaan matkojen kohdalla, joita ylempimistä toimihenkilöistä oli tehnyt joka kolmas ja yli 25 000 markkaa kuukaudessa (bruttotulot) ansaitseviin kotitalouksiin kuuluvista henkilöistä lähes joka toinen. Eläkeläisistä pitkän ulkomaan matkan oli tehnyt joka viides, työntekijöillä ja maanviljelijöillä osuudet jäivät tätäkin pienemmiksi. Kotimaan matkoja maksullisessa majoituksessa teki ylempimistä toimihenkilöistä lähes puolet, työntekijöistä ja eläkeläisistä noin joka neljäs. Maanviljelijöillä lyhyet kotimaan matkat olivat yleisin matkailun muoto ja niitä oli tehnyt runsas kolmasosa eli hie- man väestön keskitasoa enemmän.

Nuoret risteilivät eniten

Risteilymatkoja tehneiden osuudet olivat tasaisempia eri sosioekonomisissa ryhmissä. Risteilyt ovatkin erityisesti nuorten suosiossa ja suhteellisesti eniten niitä tekevät alle 25 -vuotiaat, opiskelijat ja koululaiset sekä alemmissa toimihenkilö ammateissa työskentelevät henkilöt. Risteilyjen lisäksi alle 25 -vuotiaat tekevät eniten mökki- ja vierailumatkoja.

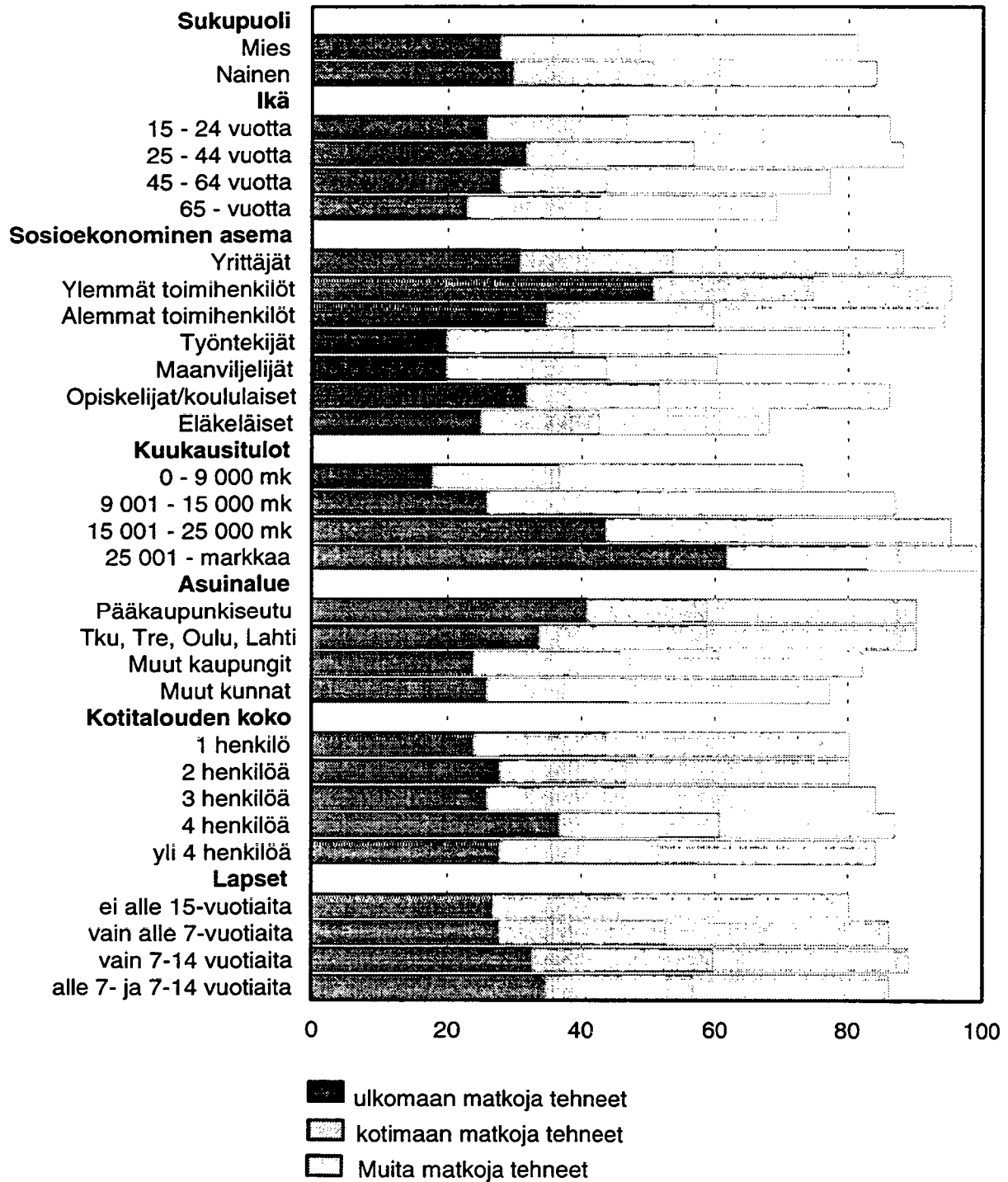
Iän mukaan eniten matkailevat 25-44 -vuotiaat, joilla matkoja tehneiden osuudet olivat suurimmat kaikissa matkaryhmissä lukuun ottamatta risteilyjä sekä mökki- ja vierailumatkoja. Tähän ikäryhmään kuuluvat henkilöt tekevät muita enemmän varsinkin lyhyitä kotimaan matkoja. Vähiten matkailevat yli 64 -vuotiaat, mikä näkyy myös eläkeläisten keskimääräistä vähäisempänä matkailuna sosioekonomisen aseman mukaisessa luokittelussa.

Pääkaupunkilaiset tekevät pitkiä kotimaan matkoja

Asuinalueen mukaan eriteltynä pääkaupunkiseudun sekä muiden suurimpien kaupunkien Turun, Tampereen, Oulun ja Lahden asukkaat matkailevat yleensä muita enemmän. Pitkiä ulkomaan matkoja näiden suurimpien asutuskeskusten asukkaat tekevät keskenään hyvin tasavertaisesti. Erojakin löytyy, sillä pääkaupunkiseudun asukkailla esiintyi muita enemmän pitkiä kotimaan matkoja sekä lyhyitä ulkomaan matkoja ja risteilyjä. Lisäksi pääkaupunkiseudun asukkaat tekevät selvästi muita enemmän työ- ja kokousmatkoja. Muiden suurimpien asutuskeskusten asukkaat tekevät puolestaan eniten lyhyitä kotimaan matkoja.

Kuvio 10. Esittää kotimaan vapaa-ajan matkoja, ulkomaan vapaa-ajan matkoja (pl. risteilyt), sekä matkoja yleensä tehneiden osuuksia eri väestöryhmissä. Osuudet on esitetty kumulatiivisesti ja ne sisältävät päällekkäisiä ryhmiä. Alueen uloin raja kuvaa matkailuun osallistuneiden kokonaisuusuuksia. Seuraavan alueen raja kuvaa niiden osuuksia, jotka olivat tehneet kotimaan matkoja ja sisimmän alueen raja ulkomaan matkoja tehneiden osuuksia.

Kuvio10. Matkoja tehneiden osuudet taustamuuttujien mukaan 1995

Tuoteseloste

Matkailun peruskäsitteitä

Matkailu on toimintaa, jossa ihmiset matkustavat ja oleskelevat **tavanomaisen elinpiirinsä ulkopuolella** olevassa paikassa korkeintaan yhden peräkkäisen vuoden ajan vapaa-ajan vietto-, liikematka- tai muussa tarkoituksessa.

Tämä Maailman matkailujärjestön (WTO) yleismääritelmä kaipaa käytännössä tarkennuksia, joista tärkeimmät ovat:

1. Henkilöliikenteestä matkailun ulkopuolelle jäävät työmatkaliikenne ja paikallisliikenne, jotka katsotaan tavanomaisessa elinpiirissä tapahtuvaksi.

2. Loma- ja viikonloppumatkat kesämökille tai muuhun toiseen asuntoon sisältyvät matkailuun, ellei matkustus sinne ole jokaviikkoista 'rutiinia', jolloin se luetaan tavanomaiseen elinpiiriin.

3. Päätoimista opiskelua oppilaitoksissa ei lueta matkailuun. Lyhyet ammattiin tai harrastuksiin liittyvät kurssit tavanomaisen elinpiirin ulkopuolella katsotaan ammattiin liittyväksi tai vapaa-ajan matkailuksi.

4. Sairaalassa oloa ei lueta matkailuun. Kylpylät ja muut kuntoutuslaitokset sisältyvät matkailuun. Ne ottavat normaalisti vastaan sekä muita vieraita että lääkärin lähettämiä potilaita (eivätkä usein erottele näitä).

5. Vankilassa oloa ja asevelvollisuuden suorittamista ei lueta matkailuun. Lomamatka varusmiespalveluksesta tai vankilasta on normaalia matkailua.

6. Pakolaisia ja turvapaikan hakijoita ei lueta matkailuun.

Matkailua on kolmea perustyyppiä:

(i) **Kotimaanmatkailu**, johon määritellään kuuluvaksi Suomessa pysyvästi asuvien henkilöiden matkailu ainoastaan Suomessa, mutta tavanomaisen elinpiirinsä ulkopuolella.

(ii) **Ulkomailta tuleva matkailu**, johon määritellään kuuluvaksi ulkomailta pysyvästi asuvien henkilöiden matkailu Suomessa (ja tavanomaisen elinpiirinsä ulkopuolella).

(iii) **Ulkomaanmatkailu**, johon määritellään kuuluvaksi Suomessa pysyvästi asuvien henkilöiden matkailu Suomen ulkopuolella (ja tavanomaisen elinpiirinsä ulkopuolella).

'Suomessa tapahtuva matkailu' käsittää kotimaanmatkailun ja ulkomailta tulevan matkailun.

'Suomalaisten matkailu' käsittää kotimaanmatkailun ja ulkomaanmatkailun.

'Kansainvälinen matkailu' käsittää ulkomailta tulevan matkailun ja ulkomaanmatkailun.

Matkailuun osallistuvia henkilöitä kutsutaan kävijöiksi. **Kävijä** kattaa sekä **matkailijat** (yöpyvät henkilöt) että **päiväkävijät**. Suomalaisten päivämatkailusta kotimaassa ei ole tilastoa. Ulkomailta tulevista päiväkävijöistä saadaan tietoja rajahaastattelututkimuksissa ja suomalaisten päivämatoista ulkomaille Suomalaisten matkatutkimuksesta v. 1996.

Kävijä määritellään henkilöksi, joka matkustaa tavanomaisen elinpiirinsä ulkopuolella olevaan paikkaan vähemmäksi aikaa kuin kahdeksitoista peräkkäiseksi kuukaudeksi ja jonka matkan päätarkoitus on muu kuin harjoittaa toimintaa, josta maksetaan matkan kohteena olevassa paikassa korvausta.

Kävijän määritelmässä on lisäerottelu, jota ei ole matkailun määrittelyssä eli kohteessa maksettava korvaus, joksi ei kuitenkaan lueta matkakustannusten korvausta tai maksettua päivärahaa. Pyrkimyksenä on poistaa matkailutilastoista tilapäisesti toisessa paikassa työskentelevät kausityöntekijät. Käytännössä tämä on kuitenkin vaikeaa, esim. majoitusliikkeet eivät pysty erottelu tekemään.

Ongelmallisin matkailun peruskäsitteistä on tavanomaisen elinpiirin käsite eikä sen määrittelystä ole päästy kansainväliseen yhteisymmärrykseen. Vuoden rajaa käytetään myös muissa tilastoissa. Jos henkilö asuu (tai aikoo asua) tietyssä paikassa vähintään vuoden, häntä pidetään paikkakunnalla asuvana eikä enää matkailijana.

Suomalaisten matkailututkimus

Käyttötarkoitus

Matkailututkimusta tarvitaan suomalaisten kotimaan matkailun ja ulkomaille suuntautuvan matkailun seurantaan. Tutkimus sisältää sellaista tietoa suomalaisten matkailusta, jota ei ole saatavilla muista lähteistä ja se on tarkoitettu mm. valtionhallinnon, matkailualan yritysten ja järjestöjen sekä tiedotuksen ja tutkimuksen käyttöön.

EU:n matkailutilastodirektiivi (95/57/EY) velvoittaa matkailupalvelujen kysyntään liittyvässä osassa kansainvälisesti vertailukelpoisten matkailutilastojen tekoon. EU:n ohella tietoja käyttävät ja julkaisevat mm. maailman matkailujärjestö WTO (World Tourism Organization) ja OECD.

Matkailutilastodirektiiviin liittyen matkailututkimusta tullaan kolmivuotisen kehittämissuunnitelman kautta uudistamaan niin, että se tietosisällöltään vastaa matkailutilastodirektiivin vaatimuksia. Ensimmäisen vaihteen uudistukset koskivat kestoaltaan pitkien vähintään neljän yöpymisen vapaa-ajanmatkojen vuositaso tietojen ja ne toteutettiin tässä vuoden 1995 tutkimuksessa.

Kattavuus

Matkailututkimus kattaa lähes kokonaan 15-74 -vuotiaiden suomalaisten yöpymisen sisältävän matkailun; pois jäävät ainoastaan sellaiset hyvin marginaalisesti esiintyvät matkat, jotka ovat kestoaltaan neljän kuukauden seurantajaksoa pidempiä (WTO:n määritelmän mukaan matkan enimmäiskesto on 12 kuukautta). Ilmiöalu-

eesta jäävät tutkimuksen ulkopuolelle kotimaassa ja ulkomaille tehdyt päivamatkat. Ulkomaan päivamatkailun osalta tilanne tulee korjaantumaan, sillä vuonna 1996 ulkomaille tehdyt päivamatkat on sisällytetty tutkimuksen piiriin. Tämän jälkeen tutkimuksen avulla saadaan varsin kattava kuva ulkomaille suuntautuvasta matkailusta.

Tutkimus sisältää monipuolista tietoa kotimaassa ja ulkomaille tehdyistä matkoista sekä matkoja tehneiden henkilöiden suosioekonomisia taustatietoja. Matkojen lukumääriä mittaavilla indikaattoreilla tutkimus täydentää muita matkailun volyyymiä kuvaavia tilastoja. Ulkomaanmatkojen osalta tutkimus täydentää lentoliikenteen (Ilmailulaitos) ja meriliikenteen (Merenkululaitos) kansainvälisiä matkustajatilastoja, joista suomalaisia matkailijoita ei saada erotettua ulkomaalaisista lukuun ottamatta tilauslentoliikenteen matkustajia. Ulkomaille suuntautuvasta matkailusta tilauslennoilla tehdyt matkat kattavat kuitenkin vain osan ja niiden ulkopuolelle jäävät liikematkailu kokonaisuudessaan ja vuorolennoilla liikennöity vapaa-ajanmatkailu.

Kotimaan matkailun osalta tutkimus täydentää majoitustilaston antamaa kuvaa suomalaisten majoituspalvelujen käytöstä, koska se sisältää myös majoitustilaston ulkopuolelle jäävien majoituspalvelujen käytön (pienet majoitusliikkeet) ja yksityisten lomamökkien vuokrauksen. Mökki- ja vierailumatkojen kautta se antaa myös käsityksen ilmaismajoitusta käyttävän matkailun laajuudesta. Maksullisia majoituspalveluja käyttävän matkailun alueellisen kohdentumisen lisäksi tutkimus kuvaa matkailun laajuutta lähtöläänien tasolla sekä lähtö- ja kohdeläänien välisiä matkailuvirtoja.

Majoituspalvelujen käytön lisäksi tutkimus antaa välineitä matkailun osuuden arvioimiseksi myös muiden matkailuun liittyvien palvelujen kuten ravitsemis- ja virkistyspalvelujen sekä kuljetuspalvelujen kulutuksesta ja tätä kautta matkailun kokonaistaloudellisten vaikutusten arvioimiseksi. Kotimaan päivämatkailun puuttuminen heikentää kuitenkin tältä osin tutkimuksesta saatavaa kuvaa kotimaanmatkailun laajuudesta ja sen taloudellisista vaikutuksista. Tulosten luotettavuuden parantamisen ohella matkailututkimusta tultaneenkin jatkossa kehittämään siihen suuntaan, että sen avulla olisi mahdollista arvioida yöpymisen sisältävän kotimaanmatkailun taloudellisia vaikutuksia (talousindikaattorit) ja ympäristöön kohdistamia paineita (ympäristöindikaattorit).

Tutkimus menetelmä

Aineiston keruu

Vuoden 1995 matkailututkimuksen aineisto on kerätty kolmella pääasiassa puhelinhaastatteluin tehdyllä otostutkimuksella (käyntihaastattelujen osuus oli noin 6 %). Kunkin osatutkimuksen seurantajakso oli neljän kuukauden pituinen. Ensimmäisen osatutkimuksen viitejaksona oli tammi-huhtikuu ja sitä koskevat haastattelut tehtiin (noin kahden viikon aikana) toukokuun lopulla. Toisen osatutkimuksen viitejakso oli touko-elokuu, josta haastattelut tehtiin syyskuun lopulla. Viimeinen

osatutkimus koski syys-joulukuun matkoja ja haastattelut tehtiin tammikuun (1996) lopulla.

Aineiston keruu toteutettiin tietokoneavusteisena puhelinhaastatteluna Tilastokeskuksen kuukausittain tehtävän työvoimatutkimuksen liitännäistutkimuksena käyttäen samoja kohdehenkilöitä. Matkailututkimuksen otos muodostettiin kunkin tutkimuskuukauden työvoimatutkimuksessa ensimmäistä kertaa mukana olevista henkilöistä, joista poimittiin noin 2 000 henkilön lähtöotos. Osatutkimukset tehtiin siis aina eri otosten välillä. Työvoimatutkimuksen otokset oli poimittu tasaväliotannalla (systemaattinen otanta) väestön rekisterin 15-74 -vuotiaasta maassa asuvasta väestöstä, josta oli jätetty pois pysyvästi laitoksissa olevat henkilöt.

Kato

Tutkimukseen osallistuminen oli erittäin hyvä, sillä katoprosentit vaihtelivat vuodenajasta riippuen 9-14 prosentin välillä. Kadon osuus sukupuolen, iän ja asuinläänin mukaan on esitetty taulukossa A ja kadon syyt taulukossa B. Kato on hieman suurempi miehillä, 25-44 -vuotiailla sekä Uudenmaan läänin asukkailla.

Otosestimaatit

Otostason tiedot on korotettu väestötasolle (N=3,8 milj.) perusjoukon väestökertoimilla, siten että miesten jonkin verran suurempaa katoa on korjattu jälkiosituksella. Muita katoon liittyviä korjauskertoimia aineistossa ei ole käytetty. Katoon liittyvät alueelliset erot saattavat jonkin verran vinouttaa tuloksia, sillä alueellisesti kato oli suurempi Uudellamaalla (ml. pääkaupunkiseutu) kuin muualla maassa ja toisaalta pääkaupunkiseudulla matkoja tehneiden osuudet olivat maan korkeimpia (Liitetaulukot 8-13). Käytävissä olevissa taustamuuttujissa on muitakin, joissa kadon epätasainen jakautuminen saattaa vinouttaa tuloksia. Tällaisia voisivat olla mm. kotitalouden koko ja sosio-ekonominen asema. Tässä yhteydessä yksityiskohtaisempaan kadon erittelyä ei ole tehty.

Vuosiestimaatit

Matkoja kuvaavat vuositason tiedot on saatu suoraan kolmen osatutkimuksen yhdistetystä aineistosta. Vuoden aikana matkoja tehneiden henkilöiden estimointi on tehty viimeisen osatutkimuksen yhteydessä siten, että seurantajaksolla tehtyjen matkojen lisäksi käytiin läpi myös alkuvuoden eli tammi-elokuussa tehdyt matkat niiden matkaryhmien osalta, joita kohdehenkilöllä ei esiintynyt varsinaisella seurantajaksolla. Enimmillään vuoden pituiseksi venyvä viitejakso voi aiheuttaa muistiin liittyviä ongelmia, vaikka varsinaista tutkimusjaksoa edeltäneeltä ajalta matkojen tekoa koskevat kysymykset olivat yksinkertaisia dikotomisia 'kyllä/ei matkoja' -kysymyksiä. Vuositason aineistossa muistista johtuvaa virhettä saattaakin esiintyä enemmän matkoja tehneiden henkilöiden kuin matkojen lukumäärissä, koska matkojen lukumäärien osalta viitejakson enimmäispituus oli noin 4,5 - 5 kuukautta.

Tulosten luotettavuudesta

Matkojen esiintyvyyteen ja niiden epätasaiseen väestölliseen jakautumiseen nähden matkailututkimuksen aineisto on kerätty suhteellisen pienillä otoksilla, mikä tekee aineistosta alttiin otosharhalle. Otosharhan aiheuttamaa satunnaisvaihtelua esiintyy sitä enemmän mitä pienempiin ryhmiin matkoja ja matkan tehneitä henkilöitä on luokiteltu (esim. ulkomaanmatkat matkakohteen mukaan, pitkä kotimaan matkat kohdeläänin mukaan). Tilastoa tulisikin käyttää lähinnä matkailun volyymin ja kehityksen yleisenä kuvaajana, koska otosharha ja satunnaisvaihtelu heikentävät sen luotettavuutta kun mennään pienempiin matka- ja matkailijaryhmiin.

Otoskohtaisen harhan lisäksi kolmen osatutkimuksen yhdistäminen saattaa osaltaan aiheuttaa harhaa matkojen vuosiestimaateissa. Tämä johtuu siitä, että matkailu on hyvin pitkälle lomasidonnaista, joka toisaalta keskittyy tiettyihin vuodenaikoihin mutta jota toisaalta esiintyy hyvin paljon myös varsinaisten lomakausien ulkopuolella. Varsinkin lyhyet matkat (mm. risteilyt), joita voidaan tehdä viikonloppujen ja muutamien vapaa-päivien puitteissa, hajoavat pitkiä matkoja enemmän ympäri vuoden. Menetelmällisesti tämä aiheuttaa ongelmia, koska tietyllä jaksolla otoksessa olevien henkilöiden jakson ulkopuolella jääviä matkailutottumuksia ei tunneta. Tositään riippumattomien otosten yhdistäminen saattaa siis osaltaan aiheuttaa jonkin asteista matkojen yli- tai ali-edustusta. Ongelma voi olla kuitenkin enemmän menetelmällinen kuin käytännöllinen, sillä joka tapauksessa ilmiöalueeseen nähden suhteellisen pienillä otoksilla kerätyt aineistot tuottavat seurantajaksoiltakin hyvin karkeita estimaatteja.

Paneelitutkimus-asetelma poistaisi erillisiin otoksiin liittyvän menetelmällisen ongelman, kun kaikki osatutkimukset tehtäisiin vuoden aikana samoille otoshenkilöille. Paneelitutkimus tuottaisi myös suoraan matkoja tehneiden henkilöiden vuosiestimaatit ja vähentäisi pitkiin viitejaksoihin liittyviä muistivirheitä. Pienen otoksen edustavuutta heikentävää otosharhaa paneelitutkimus-asetelmakaan ei poistaisi ja uutena ongelmana se toisi mukaan kierroskohtaiset kadon vaihtelut. Paneelitutkimuksesta puuttuisi myös erillisten otosten toisiaan tasapainottava ja korjaava vaikutus, mikä saattaisi aiheuttaa jopa nykyistäkin suurempaa harhaa matkojen lukumääriä kuvaaviin tietoihin vuositason aineistossa.

Mittaus- ja käsittelyvirheet

Sähköisessä muodossa oleva tutkimuslomake poistaa suuren joukon perinteisiä tiedon käsittelystä ja tallennuksesta aiheutuvia virheitä, koska tietoa ei tarvitse siirtää systeemistä toiseen. Menetelmä parantaa myös tulosten laatua, koska lomake ohjaa haastattelua valitsemalla oikeat kysymyspolut ja kontrolloi vastausvaihtoehtoja, mikä vähentää haastatteluvaiheen aikana syntyviä virheitä.

Keskeisiä mittausvirheiden lähteitä matkailututkimuksessa ovat suhteellisen pitkien viitejaksojen aiheuttamat muistiin liittyvät ongelmat kohdehenkilöillä. Muistista johtuvaa virhettä esiintyy todennäköisesti

enemmän lyhyissä kuin pitkissä matkoissa ja enemmän kotimaan kuin ulkomaan matkoissa. Myös käsitteiden määrittely ja kysymysten muotoilu saattavat aiheuttaa tulkintavaikeuksia ja niistä johtuvaa virhettä haastattelutilanteessa. Yleisemmin käsitteiden määrittelyt ja kysymysten muotoilu liittyvät siihen, miten hyvin tutkimuksen sisältö vastaa mittauksen kohteena olevaa ilmiötä.

Matkojen määritelmät

Kotimaan matkoiksi on määritelty vapaa-ajanmatkat, joihin sisältyy vähintään yksi yöpyminen jossain maksullisessa majoituksessa, kuten hotellissa, vuokratussa mökissä, leirintäalueella tai lomakylässä. Tässä ryhmässä on mukana myös sellaisia matkoja, joissa majoitus tapahtuu korvausta vastaan jossain muissa kuin varsinaista majoitustoimintaa harjoittavissa liikkeissä, kuten järjestöjen, yhdistysten, työnantajien, opistojen yms. omistamissa mökeissä ja kiinteistöissä. Ryhmän ulkopuolelle on rajattu sellaiset mökki- ja vierailumatkat, joiden aikana ei käytetä lainkaan maksullisia majoituspalveluja. Rajaus on tehty jotta maksullisia majoituspalveluja käyttävien matkojen ominaisuudet saataisiin paremmin esille kotimaan matkailussa, josta lähes 90 prosenttia koostuu mökki- ja vierailumatkoista. Kotimaan matkoihin on kuitenkin laskettu mukaan sellaiset matkat, joiden aikana yövytään sekä maksullisessa että maksuttomassa majoituksessa, jolloin maksuttomassa majoituksessa vietetyt yöt on laskettu mukaan yöpymisten kokonaisuuteen. Majoitusmuodon mukaan maksuttomat yöpymiset voidaan erottaa muista.

Ulkomaan matkat ovat sellaisia ulkomaille tehtyjä vapaa-ajan matkoja, joiden aikana yövytään ainakin kerran kohdemaassa joko maksullisessa majoituksessa tai yksityisesti sukulaisten tai tuttavien luona. Ulkomaan matkojen kesto on laskettu mukaan matkalla tapahtuneet yöpymiset laivalla tai muissa liikennevälineissä. Jos ulkomaan matka on tehty laivalla niin, että kaikki yöpymiset tapahtuivat laivalla, matka on luokiteltu risteilyksi.

Risteilyiksi on tässä tutkimuksessa määritelty sellaiset Suomen aluevesien ulkopuolelle tehdyt laivamatkat, joiden aikana yövytään vain laivalla. Risteily voi olla pelkkä yöpymisen sisältävä merimatka tai siihen voi kuulua maissa käynti kohdemaassa ilman yöpymistä. Risteilyt on jaettu vapaa-ajanristeilyihin sekä työ- tai kokousmatkoihin liittyviin risteilyihin.

Matkat omalle mökille ja vierailumatkat sukulaisten tai tuttavien luo ovat matkoja, joiden aikana yövytään asuinpaikkakunnan ulkopuolella käyttämättä mitään maksullisia majoituspalveluja. Jos matkaan kuuluu yöpyminen maksullisessa majoituksessa (vaikka vain yksi yö), matka on luokiteltu kotimaan vapaa-ajanmatkoihin. Tähän ryhmään kuuluvat myös muut ilmais-majoitusmatkat, kuten yöpymiset Lapin erämajoissa tai vapaassa luonnossa joko teltassa tai (asunto)autossa. Tästä ryhmästä (ja siis koko tutkimuksesta) voidaan sulkea pois hyvin usein ja säännöllisesti toistuvat (noin kerran viikossa) mökki- ja vierailumatkat, koska matkan kohde katsotaan tällöin kuuluvaksi ns. 'tavanomaiseen elinpiiriin'. Sama koskee pitkäaikaisia (useita kuukausia

kestäviä) oleskeluja omalla vapaa-ajanasunnolla, varsinkin jos sieltä käsin käydään töissä tai kyseessä ovat eläkeläiset tai muuten työelämään kuulumattomat henkilöt.

Työ- ja kokousmatkat ovat sellaisia yöpymisen sisältäviä liike- tai virkamatkoja tai muita työhön tai ammattiin liittyviä matkoja, joiden kustannuksiin työnantaja yleensä osallistuu. Kokousmatkoilla tarkoitetaan lähinnä osallistumista suuriin kokouksiin ja kongresseihin. Osallistuminen esimerkiksi poliittisten puolueiden tai ammattiyhdistysten kokouksiin lasketaan mukaan tähän ryhmään. Matkat luokitellaan kohdepaikan mukaan kotimaassa tai ulkomaille tehtyihin työ- ja kokousmatkoihin.

Lyhyet ja pitkät matkat. Koti- ja ulkomaan vapaa-ajanmatkat sekä mökki- ja vierailumatkat on jaettu **kes-ton mukaan** kahteen ryhmään: matka on luokiteltu lyhyeksi, jos sen aikana yövytään 1-3 kertaa ja pitkäksi, jos yöpymisiä on vähintään 4. Lyhyistä ulkomaan matkoista sekä lyhyistä mökki- ja vierailumatkoista on käytettävissä vähemmän matkojen luonnetta kuvaavia tietoja kuin vastaavista pitkistä matkoista. Vuodesta 1996 alkaen aineiston sisältöä on laajennettu niin, että lyhyet ulkomaan matkat sisältävät samat tiedot kuin pitkät ulkomaan matkat.

A. Tutkimukseen osallistuneet ja 15-74 -vuotias väestö sukupuolen, iän ja asuinlänin mukaan
Sample population and target population by gender, age and residence province

	Otos	%	Väestö	%
	Sample		31.12.1994	
			Population	
15-74 -vuotias väestö	4 944	100	3 834 488	100
<i>Population 15-74 of age</i>				
Sukupuoli, Gender				
Mies, Male	2 379	48	1 897 108	49
Nainen, Female	2 565	52	1 937 380	51
Ikä, Age				
15 - 24	781	16	631 089	16
25 - 44	1 946	39	1 537 722	40
45 - 64	1 652	33	1 237 981	32
65 - 74	565	11	427 696	11
Asuinlääni, Residence province				
Uudenmaan lääni, Uusimaa	1 193	24	998 587	26
Turun ja Porin lääni, Turku and Pori	691	14	528 755	14
Hämeen lääni, Häme	718	15	549 947	14
Kymen lääni, Kymi	308	6	253 917	7
Mikkelin lääni, Mikkelä	217	4	156 409	4
Pohjois-Karjalan lääni, North Karelia	174	4	132 746	3
Kuopion lääni, Kuopio	247	5	194 079	5
Keski-Suomen lääni, Central Finland	271	5	193 098	5
Vaasan lääni, Vaasa	468	9	328 219	9
Oulun lääni, Oulu	439	9	328 598	9
Lapin lääni, Lapland	198	4	151 725	4
Ahvenanmaa, Ahvenanmaa	20	0	18 408	0

B. Otokset ja kato*Samples and non-response*

	I-jakso <i>period</i>	%	II-jakso <i>period</i>	%	III-jakso <i>period</i>	%	Kaikki <i>Total</i>	%
Alkuperäiset otokset <i>Initial samples</i>	1 880		1984		1 885		5 749	
Ylipeitto, Over coverage	42		51		44		137	
- osoite/puh. tuntematon <i>address/telephone unknown</i>								
- tilap./pysyvästi ulkomaille <i>temporarily/permanently abroad</i>								
- tilapäisesti laitoshoidossa <i>temporarily in health institution</i>								
- kuollut, <i>deceased</i>								
- yms, <i>other</i>								
Varsinaiset otokset <i>Final samples</i>	1 838	100,0	1933	100,0	1841	100,0	5 612	100,0
Saadut haastattelut, Responses	1 672	91,0	1685	87,2	1587	86,2	4 944	88,1
Bruttokato, Non-response <i>overcoverage included</i>	(208)		(299)		(298)		(805)	
Nettokato, Non-response <i>overcoverage excluded</i>	166	9,0	248	12,8	254	13,8	668	11,9
Kadon syyt, Reasons for non-response		(100,0)		(100,0)		(100,0)		(100,0)
- ei tavoitettu, <i>no contact</i>	84	50,6	101	40,7	98	38,6	283	42,4
- kieltäytyi, ei erityistä syytä <i>refused, no special reason</i>	7	4,2	27	10,9	31	12,2	65	9,7
- kieltäytyi, ajanpuutteen vuoksi <i>refused, no time</i>	12	7,2	13	5,2	24	9,4	49	7,3
- kieltäytyi, periaatteesta <i>refused, in principle</i>	8	4,8	31	12,5	30	11,8	69	10,3
- kieltäytyi, tutkimusaihe <i>refused, because of the topic</i>	3	1,8	5	2,0	3	1,2	11	1,6
- kieltäytyi, sairaus, vamma tms. <i>refused, illness, handicapped, disabled</i>	5	3,0	9	3,6	6	2,4	20	3,0
- ei puhu suomea eikä ruotsia <i>doesn't speak Finnish or Swedish</i>	3	1,8	4	1,6	7	2,8	14	2,1
- jokin muu syy, <i>other reason</i>	44	26,5	58	23,4	55	21,7	157	23,5

Finnish Travel in 1995

There was a full 10 per cent increase in the amount of leisure trips involving overnight stays made by Finns in 1995 compared to the year before when trips to summer cottages and visits to relatives and friends are excluded from the figure. The highest increase was in the number of trips abroad and cruises. The number of leisure trips abroad increased by about 20 per cent and the number of cruises with overnights stays by 15 per cent. The amount of domestic leisure trips was up by about 4 per cent. The highest increase in domestic leisure trips was in trips of long duration, exceeding three nights, where the increase was over 10 per cent on the previous year. The increase in trips of short duration was about two per cent.

Over 6 million leisure trips

Leisure trips abroad amounted to approximately 1.6 million trips, of which over one million were trips lasting at least 4 nights, and the remaining roughly 0.5 million trips lasted 1 to 3 nights. In addition to these about two million leisure cruises with night stays were made, of which about 1.3 million included a landing abroad in some foreign port. Roughly 0.8 million leisure cruises were made to Sweden and about 0.5 million to Estonia (these figures do not include day cruises). Domestic leisure trips in paid accommodation amounted to about 2.7 million, of which just under two million were of short duration and the remaining 800 000 were long trips. In all, the Finns made over 6 million leisure trips in Finland and abroad in 1995.

Spain is the most popular holiday destination

The increase in trips abroad was mainly accounted for by the increase in trips to Spain and the Canary Islands, where more than 200 000 Finns travelled in 1995. Of the other holiday destinations in the south Turkey has seen a steady increase in popularity and Greece has maintained its position as one of the most popular summer destinations, both accounting for over 100 000 trips each. Trips to distant destinations, on the other hand, did not increase to a very large extent. It would seem that the increase in the trips to destinations abroad made by the Finns after the recession are to a large extent a return to familiar destinations that were popular already before the recession and not so much a search for new holiday destinations.

Short trips to Estonia increased strongly

In the case of short trips abroad the highest increase in the number of trips was to Estonia, where the increase was by one half on the year before, the number amounting to the same level as Sweden with its 1700 000 trips. Also the trips to Russia and Norway increased and more short trips were made to destinations in western Europe as well.

Domestic leisure trips

The duration of long domestic trips were roughly a week and total expenditure was on average FIM 1 600, of which daily expenditure amounted to FIM 250. The duration of short domestic trips was about two days and total expenditure amounted to just over FIM 800 in hotel accommodation and to FIM 730 in other accommodation. The daily expenditure in hotel accommodation amounted to FIM 600 and to just under FIM 500 in other accommodation.

Leisure trips abroad

Leisure trips abroad were generally of longer duration than domestic trips and they lasted on average 10 days. Shorter trips abroad lasted about two days. The total expenditure of long trips abroad was on average FIM 4 200 and daily expenditure on average FIM 520, including travel expenses to the destination. The figures also include trips where there were visits to friends or relatives with free overnight stays; these trips accounted for almost a quarter of all long trips abroad. The majority of trips made to Sweden were visits to relatives and friends.

22 million domestic trips in free accommodation

In addition to other leisure trips The Finns made about 22 million trips to own summer cottages and visits to friends and relatives. During these trips no paid accommodation was involved but from the point of view of tourism as a whole this is nevertheless a significant group because in the course of these trips other services related to tourism, such as catering, recreational and transportation services, are used. Approximately 19 million of the trips to summer cottages and visits to friends and relatives were short trips of a day or two, and the remaining number of trips, amounting to just under 3 million, were trips of longer duration. The amount of domestic trips with free accommodation remained at the same level in 1995 as it was the year before.

Over 5 million business and conference trips

Along with leisure trips over 5 million business and conference trips were made, of which 3.7 million were domestic trips and 1.5 million were trips abroad, including business and conference cruises. The number of domestic business and conference trips remained at the same level as the year before, while the number of business and conference trips abroad increased strongly, up by over a quarter on the year before. Along with the economical recovery the increase in the amount of business trips abroad is partly accounted for by the increase in official journeys resulting from EU membership.

When all leisure trips as well as business and conference trips involving a overnight stays are summed, a total of approximately 33 million trips were made in 1995 by the population aged 15-74 years.

Product presentation

Basic concepts and tourism units

Tourism comprises "the activities of persons travelling to and staying in places outside their usual environment for not more than one consecutive year for leisure, business and other purposes".

This is a general definition of tourism by the World Tourism Organisation. In practice more detailed instructions are necessary. The most important restrictions are:

1. Commuting and local transport are not included in tourism, they take place within the usual environment.

2. Holiday and weekend trips to a person's second residence are included in tourism unless they occur every week(end), in which case the usual environment is enlarged to include the second residence.

3. Full-time education is not included in tourism. Short courses related to profession and leisure-time courses outside the usual environment are considered as tourism.

4. Stays in hospital are excluded. Spas and other health establishments are included in tourism. These establishments are often unable to make a separation between persons, who are there for voluntary or non-voluntary reasons.

5. Stays in prison and stays in military service are excluded. Vacations from the institutions may be normally included in tourism.

6. Refugees and asylum-seekers are excluded from tourism.

Three basic forms of tourism can be distinguished:

(i) **Domestic** tourism comprises the activities of residents of a given country travelling to and staying in places only within that country but outside their usual environment;

(ii) **Inbound** tourism comprises the activities of non-residents of a given country travelling to and staying in places in that country and outside their usual environment;

(iii) **Outbound** tourism comprises the activities of residents of a given country travelling to and staying in places outside that country and outside their usual environment.

Internal tourism comprises "domestic tourism" and "inbound tourism";

National tourism comprises "domestic tourism" and "outbound tourism";

International tourism consists of "inbound tourism" and "outbound tourism".

Persons participating in tourism are called visitors. **Visitor** comprises both **tourists** (overnight visitors) and **day visitors**. There are no statistics concerning domestic day trips in Finland. Data on inbound day visitors can be obtained from border surveys and data on outbound day trips are asked in the tourism demand survey in 1996.

A visitor is defined as "any person travelling to a place other than that of his/her usual environment for less than twelve months and whose main purpose of trip is other than the exercise of an activity remunerated from within the place visited".

The remuneration criterion, which does not appear in the basic definition of tourism, is introduced in order to exclude seasonal workers and other short-stay migration from tourism. In practice, however, this is very difficult. Accommodation establishments, e.g., are unable to make such separation.

The concept of usual environment is most difficult to implement and there is no international consensus how it should be applied in practice. The one-year limit is applied also in other statistics. Staying for one year (or an intention to do so) in a place defines a person resident (and no more tourist) to that place and country.

Finnish Travel Survey 1995

Application

Statistics on tourism are necessary for monitoring the domestic and outbound travel of Finns. These statistics contain information which is not available from any other tourism-related source and provide data for the needs of central government bodies, tourism enterprises and organisations, and information and research.

The section relating to the demand of tourism services in the tourism statistics directive of the European Union (95/57/EC) places an obligation for the production of comparable international statistics. Other main international users of statistics on tourism are the World Tourism Organisation and the OECD.

With regard to the directive on tourism statistics, the contents of the Finnish tourism statistics will be revised via a three-year development programme to correspond to the requirements of the said directive. The revisions implemented during the first phase of the 1995 survey concerned the annual data of leisure trips of four or more nights. The programme will continue in 1996 and 1997.

Coverage

Statistics on tourism cover almost entirely the travel of one night's duration of Finns aged 15-74 years; only trips extending beyond the four month follow-up period are omitted (according to the definition given by the WTO, the maximum length of a trip is 12 months). Day trips are not included in the statistics and there is no obligation concerning them in the directive either. However, day trips abroad will be adopted in the framework of the Finnish tourism statistics as of 1996, whereafter these statistics will provide a relatively comprehensive picture of the outbound travel of Finns.

Statistics on tourism provide many-sided data on domestic and outbound trips, as well as demographic

and socio-economic background data on persons making these trips. With the help of indicators measuring the number of trips the travel statistics supplement other statistics which describe the volume of tourism. As regards outbound travel, these statistics provide a supplement to, for example, the passenger statistics of international air traffic (Civil Aviation Administration) and of international sea traffic National Board of Navigation). In these two modes of traffic, it has not been possible to separate Finnish passengers from foreigners with the exception of charter flight passenger statistics. The picture based solely on charter flight travel is flawed as it covers only a part of Finns' trips abroad disregarding the entire business travel as well as holiday trips in scheduled traffic.

With regard to domestic trips, the travel statistics complete the picture of the use of domestic accommodation services in that they cover the use of all paid modes of accommodation including those not covered by the accommodation statistics, namely small accommodation enterprises and rented private holiday cottages. As they also include trips to own summer cottages and visits to friends and relatives, the statistics give an idea of the volume of tourism resorting to accommodation free of charge. In addition to the provinces of destination, the statistics give information on the provinces of departure and the travel flows between these two.

Besides the information regarding the use of domestic accommodation services, the statistics provide us with tools for estimating the consumption of other travel-related services, such as catering and recreational services and transportation services, and with the help of these to estimate the total economic impact of tourism at the level of national accounts. This picture is, however, slightly blurred by the lack of domestic day trips. The future trend will be to develop the statistics, together with the harmonisation of the contents and the endeavour to improve the estimates, to a direction that enables these statistics to indicate the economic impacts (economic indicators) and the environmental pressures (environmental indicators) of domestic travel.

Methodology

Collection of data

The data of the Finnish travel statistics for 1995 were collected by three telephone interviews (the share of personal interviews was about 6 %). The follow-up period of each survey was four months so that the first period covered January-April with interviews carried out (during two weeks) in the second half of May. The second follow-up period covered May-August with interviews carried out towards the end of September. The third follow-up period covered September-December with interviews carried out towards the end of January 1996.

The survey was a computer-assisted telephone interview which was carried out in connection with the

monthly Labour Force Surveys of Statistics Finland using the same sample populations as bases. Each sample of the three surveys consisted of about 2 000 persons. All of the surveys were thus carried out with separate sample persons. The samples for the Labour Force Survey were selected as random samples (systematic sampling) from the population aged 15-74 years of the Central Population Register of Finland. Persons living permanently in institutions were excluded from the sample frame.

Nonresponse

The participation in the survey was extremely good with nonresponse rates varying between 9-14 per cent depending on the season. The nonresponse by gender, age and province of residence is presented in Table A and the breakdown of the reasons for nonresponse in Table B. The nonresponse rate was slightly higher among males, in the age group 25-44 and among the residents of Uusimaa.

Sample estimates

The results have been weighted to the population level (N=3.8 million) by coefficients according to gender by post-stratification thus correcting the slightly higher nonresponse among males. Other corrective coefficients were not used. As nonresponse was somewhat higher in Uusimaa (including Greater Helsinki) this may have caused some errors in the results. As the share of those participating in tourism in Greater Helsinki was among the highest in the country. There are also other background variables in which the uneven distribution of nonresponse may cause bias in the results, such as the size of the household or the socio-economic status, but of which the nonresponse is not analysed here.

Annual estimates

The estimates for the number of trips over the whole year have been produced by combining the data of the three periodical surveys. The estimates for the number of persons participating in tourism over the calendar year have been produced in the connection of the last periodical survey in which, along with the trips taken during the actual follow-up period (September-December), also trips referring to the preceding time (January-August) were handled by different trip groups in case they did not appear in the actual follow-up period. As the maximum length of the reference period was 12 months (or even slightly more) there is a great risk of memory-related errors, although the questions concerning the extended reference period were simple dichotomic 'yes/no trips' questions. In the annual estimates for the persons participating in tourism over a calendar year there might be more memory-related errors than in the number of trips over a year, as the maximum length of the reference period for the number of trips was about 4.5 to 5 months.

Reliability of the results

Because the samples are rather small and the trips are not too frequent and furthermore, while they are unevenly distributed in the population, the data are liable to sample errors. The variation caused by sample errors is likely to be more frequent as the number of visitors and the number of trips are broken down into small categories (for example trips abroad by destination and long domestic trips by province of destination). The statistics can be used as a source of information showing general trends and the volume of the trips of the Finns, but the possibility of errors and variation weaken its reliability when smaller groups are concerned.

In addition to the sample errors, the merging of the three periodical data might in itself produce errors in the annual estimates. This is because tourism is a phenomenon that is to a great extent a holiday-related action. On the one hand, it is concentrated on certain holiday seasons, but on the other hand it is also abundantly scattered throughout the year outside the actual holiday periods. This concerns especially short trips (including cruises) which can be taken during week-ends and during short vacations. This causes methodological problems as the sample persons' travel habits outside the actual follow-up period are not known. Thus merging separate samples might cause, to some extent, over- or underestimation of the trips. This problem, however, might be more of methodological than of practical interest, as the periodical data produce, in any case, only very rough estimates.

A panel design with same sample persons would eliminate this problem of errors caused by merging data based on separate samples. A panel survey would also produce the annual estimates for the persons participating in tourism automatically, thus diminishing the memory-related errors in the annual data. On the other hand, it would not decrease the risk of sample errors based on small samples and as a new element it would bring along the problem of periodical variations in the nonresponse rates. A panel survey would also lack the stabilising and mutually correcting effect of separate samples and might even cause more errors in the number of trips in the annual data than the separate samples.

Measuring and processing errors

A computer-assisted interview eliminates a great deal of traditional errors arising in data collection and processing, as there is no need for transmitting the data from one system to another. The adopted method also improves the quality of the data as the questionnaire conducts the interview by giving the right question paths and controlling the range of possible answers.

The focal error source in this survey framework is related to the memory of the persons interviewed. Memory-related errors are probably more frequent with trips of short duration than with those of long duration and with domestic trips rather than with trips abroad. In

addition, the definitions of the concepts and the formulation of the questions might cause interpretational problems concerning both interviewers and interviewed persons and consequent measuring errors. More generally, the definitions of the concepts and the formulation of the questions relate to the problem of how precisely the contents of the questionnaire correspond to the phenomenon under survey.

Definitions of the trips

Domestic trips refer to leisure trips of at least one night's stay in some mode of paid accommodation, such as a hotel, rented cottage, camping site or holiday village. This group also includes such trips during which the paid accommodation is not provided by the actual accommodation enterprise, i.e. accommodation is provided in cottages or estates owned by some organisation, club, institute, employer etc. Trips to summer cottages or visits to friends and relatives during which no paid accommodation was used are excluded. This was done in order to better emphasise the characteristics of such trips during which paid accommodation was used, as these trips only account for 10 per cent of the entire domestic leisure travel. Domestic trips include, however, such trips during which both paid and free accommodation were used. In these cases the overnight stays in accommodation free of charge are counted in the total number of overnight stays, but can be separated from the rest by mode of accommodation.

Trips abroad are outbound leisure trips during which at least one night is spent in the destination country either in paid accommodation or in private accommodation with friends and relatives. The number of nights spent onboard a ferry or ship or other mode of transport during the travel to destination are counted in the total duration of the trip. In case a trip abroad is made by a ferry or ship so that all the nights during the stay are spent onboard, the trip is classified as a cruise.

Cruises refer to trips made by a ferry or ship outside the territorial waters of Finland during which the passengers stay overnight onboard. A cruise can be either a trip on sea or it may include a landing in some harbour abroad but it does not include a stay overnight on land. Cruises are classified as either leisure cruises or cruises related to business or conference trips.

Trips to one's own free-time residence and visits to friends or relatives are leisure trips during which only accommodation free of charge is used. If one night is spent in paid accommodation during such a trip the trip is classified as a domestic leisure trip. This group also includes trips during which some other free accommodation is used, such as free overnight stays in desert cottages in Lapland or in free surroundings either in tents or mobile homes. Of this group and of the entire survey data, regular and very frequent trips (about once a week) can be excluded, as the destination of the trip can be considered to belong to the so-called 'usual environment'. The same applies to stays of long duration.

on in free-time residences, especially if people commute from these places or if they are pensioners or other economically inactive persons.

Business and professional trips refer to business or official journeys or to other trips related to profession or work involving overnight stays the expenses of which are at least to some extent paid by the employer or other organisation or institution. Conferens trips refer mainly to trips the purpose of which is to participate in big conferences. For example, participation in the meetings of political parties or trade unions are included in this group. Trips are classified according to the place of destination into domestic or outbound business and professional trips .

Short and long trips. Domestic and outbound leisure trips as well as trips to free-time residences and to see friends and relatives are classified according to duration into two groups: a trip is considered short if it lasts 1-3 nights and long if it lasts at least 4 nights. There are less data available on short trips abroad and short trips to free-time residences or visits to friends and relatives than on corresponding long trips. Since 1996 the contents of the statistics has been broadened to include the same information for both short and long trips abroad.

The English vocabulary for tables 7, 8- 13 is presented in annex after these tables

Taulukot
Tables

1. Kotimaan vapaa-ajanmatkat maksullisessa majoituksessa 1995

Domestic leisure trips with paid accommodation 1995

	Pitkät matkat <i>Long trips</i> vähint. 4 yöpym. <i>4 or more nights</i>		Lyhyet matkat <i>Short trips</i> 1-3 yöpymistä <i>1-3 overnights</i>		Yhteensä <i>Total</i>	
		%		%		%
Kotimaan matkoja yhteensä <i>Domestic leisure trips, total</i>	787 000	100	1 950 000	100	2 737 000	100
Alkamiskuukausi <i>Trips by month</i>						
Tammikuu, <i>January</i>	20 000	3	100 000	5	120 000	4
Helmikuu, <i>February</i>	60 000	8	115 000	6	175 000	6
Maaliskuu, <i>March</i>	63 000	8	151 000	8	214 000	8
Huhtikuu, <i>April</i>	74 000	9	152 000	8	226 000	8
Toukokuu, <i>May</i>	16 000	2	123 000	6	139 000	5
Kesäkuu, <i>June</i>	98 000	12	284 000	15	382 000	14
Heinäkuu, <i>July</i>	248 000	32	378 000	19	626 000	23
Elokuu, <i>August</i>	61 000	8	221 000	11	282 000	10
Syyskuu, <i>September</i>	34 000	4	109 000	6	143 000	5
Lokakuu, <i>October</i>	22 000	3	118 000	6	140 000	5
Marraskuu, <i>November</i>	29 000	4	102 000	5	131 000	5
Joulukuu, <i>December</i>	63 000	8	97 000	5	160 000	6
Kohdelääni <i>Destination province</i>						
Uudenmaan lääni, <i>Uusimaa</i>	37 000	5	249 000	13	286 000	10
Turun ja Porin lääni, <i>Turku and Pori</i>	89 000	11	260 000	13	349 000	13
Hämeen lääni, <i>Häme</i>	41 000	5	291 000	15	332 000	12
Kymen lääni, <i>Kymi</i>	25 000	3	107 000	6	132 000	5
Mikkelin lääni, <i>Mikkeli</i>	44 000	6	111 000	6	155 000	6
Pohjois-Karjalan lääni, <i>North Karelia</i>	41 000	5	101 000	5	142 000	5
Kuopion lääni, <i>Kuopio</i>	37 000	5	88 000	5	125 000	5
Keski-Suomen lääni, <i>Central Finland</i>	37 000	5	146 000	8	183 000	7
Vaasan lääni, <i>Vaasa</i>	27 000	3	145 000	8	172 000	6
Oulun lääni, <i>Oulu</i>	92 000	12	226 000	12	318 000	12
Lapin lääni, <i>Lapland</i>	252 000	32	186 000	10	438 000	16
Ahvenanmaa, <i>Åland</i>	11 000	1	30 000	2	7 100	0
Matkan kesto, yöpymiset <i>Number of overnight stays</i>						
1 yö, <i>night</i>			875 000	45	875 000	32
2 yötä, <i>nights</i>			777 000	40	777 000	28
3 yötä, <i>nights</i>			297 000	15	297 000	11
4 yötä, <i>nights</i>	156 000	20			156 000	6
5 yötä, <i>nights</i>	211 000	27			211 000	8
6 - 7 yötä, <i>nights</i>	262 000	33			262 000	10
8-14 yötä, <i>nights</i>	136 000	17			136 000	5
15 - yötä, <i>nights</i>	23 000	3			23 000	1
Yöpymissä keskimäärin <i>Overnights on average</i>	6,8		1,7		3,2	
Yöpymiset majoitusmuodottain <i>Overnights by accommodation</i>						
Yöpymissä yhteensä, Total overnights	5 375 000	100	3 321 000	100	8 696 000	100
Hotelli, <i>Hotel</i>	1 013 000	19	1 696 000	51	2 709 000	31
Leirintäalue, <i>Camping sites</i>	978 000	18	438 000	13	1 416 000	16
Vuokrattu mökki, <i>Rented cottage</i>	2 327 000	43	794 000	24	3 121 000	36
Muu maksullinen, <i>Other paid accomod.</i>	517 000	10	308 000	9	825 000	9
Oma mökki, sukulaisten/ tuttavien luona <i>Own holiday home, with friends/relatives</i>	526 000	10	83 000	2	609 000	7

1. Kotimaan vapaa-ajanmatkat maksullisessa majoituksessa 1995

Domestic leisure trips with paid accommodation 1995

	Pitkät matkat <i>Long trips</i> vähint. 4 yöpym. <i>4 or more nights</i>		Lyhyet matkat <i>Short trips</i> 1-3 yöpymistä <i>1-3 overnights</i>		Yhteensä <i>Total</i>	
		%		%		%
Kotimaan matkoja yhteensä <i>Domestic leisure trips, total</i>	787 000	100	1 950 000	100	2 737 000	100
Kulkuväline <i>Means of transport</i>						
Oma/yksityinen henkilöauto <i>Own or other passenger car</i>	567 000	72	1 293 000	66	1 860 000	68
Tilausbussi - <i>Charter bus</i>	53 000	7	247 000	13	300 000	11
Juna - <i>Train</i>	41 000	5	159 000	8	200 000	7
Vuorobussi - <i>Regular bus</i>	19 000	2	53 000	3	72 000	3
Lentokone - <i>Plane</i>	23 000	3	2 000	0	25 000	1
Muu kulkuväline - <i>Other</i>	85 000	11	196 000	10	281 000	10
Matkaseura <i>Travel party</i>						
Yksin - <i>Alone</i>	56 000	7	168 000	9	224 000	8
Perhe - <i>Family</i>	470 000	60	889 000	46	1 359 000	50
Ystäviä, sukulaisia - <i>Friends, relatives</i>	161 000	20	601 000	31	762 000	28
Perhe + ystäviä - <i>Family + friends</i>	76 000	10	118 000	6	194 000	7
Työtovereita yms - <i>Colleagues and other</i>	24 000	3	174 000	9	198 000	7
Matkaseurueen koko <i>Number of persons in travelling party</i>						
1 henkilö - <i>person</i>	56 000	7	170 000	9	226 000	8
2 henkilöä - <i>persons</i>	229 000	29	675 000	35	904 000	33
3-4 henkilöä - <i>persons</i>	266 000	34	530 000	27	796 000	29
5-6 henkilöä - <i>persons</i>	119 000	15	182 000	9	301 000	11
7-10 henkilöä - <i>persons</i>	72 000	9	126 000	6	198 000	7
11 - henkilöä - <i>persons</i>	45 000	6	267 000	14	312 000	11
Keskimäärin henkilöitä <i>Persons on average</i>	4,9		6,7		6,2	
Mukana olleet alle 15-vuotiaat <i>Children under 15 years</i>						
Ei yhtään - <i>None</i>	446 000	57	1 438 000	74	1 884 000	69
Vain 7-14 vuotiaita - <i>Only 7-14 years old</i>	161 000	20	234 000	12	395 000	14
Vain alle 7 -vuotiaita - <i>Only under 7 years</i>	95 000	12	138 000	7	233 000	9
Sekä alle 7- että 7-14 -vuotiaita <i>Both under 7 years and 7-14 years old</i>	85 000	11	140 000	7	225 000	8
Matkan järjestäminen <i>Organisation of the trip</i>						
Suoraan majoitusliikkeestä / liikenteen- harjoittajalta - <i>Direct booking with accommodation / transport operator</i>	626 000	80	1 655 000	85	2 281 000	83
Matkatoimiston / -järjestäjän kautta <i>Through travel agency / tour operator</i>	115 000	15	193 000	10	308 000	11
Pakettimatkoja - <i>Package tours</i>	97 000	12	196 000	10	293 000	11

2. Yöpymisen sisältäneet vapaa-ajanmatkat ulkomaille 1995

Overnight leisure trips abroad in 1995

	Pitkät matkat <i>Long trips</i> vähint. 4 yöpym. <i>4 or more nights</i>		Lyhyet matkat <i>Short trips</i> 1-3 yöpymistä <i>1-3 overnights</i>		Yhteensä <i>Total</i>	
		%		%		%
Ulkomaan matkoja yhteensä <i>Leisure trips abroad, total</i>	1 076 000	100	550 000	100	1 626 000	100
Alkamiskuukausi <i>Trips by month</i>						
Tammikuu, <i>January</i>	57 000	5	18 000	3	75 000	5
Helmikuu, <i>February</i>	70 000	7	28 000	5	98 000	6
Maaliskuu, <i>March</i>	71 000	7	32 000	6	103 000	6
Huhtikuu, <i>April</i>	104 000	10	37 000	7	141 000	9
Toukokuu, <i>May</i>	116 000	11	75 000	14	191 000	12
Kesäkuu, <i>June</i>	121 000	11	50 000	9	171 000	11
Heinäkuu, <i>July</i>	121 000	11	82 000	15	203 000	12
Elokuu, <i>August</i>	84 000	8	66 000	12	150 000	9
Syyskuu, <i>September</i>	103 000	10	56 000	10	159 000	10
Lokakuu, <i>October</i>	99 000	9	54 000	10	153 000	9
Marraskuu, <i>November</i>	80 000	7	29 000	5	109 000	7
Joulukuu, <i>December</i>	51 000	5	22 000	4	73 000	4
Matkan kesto, yöpymiset <i>Number of overnight stays</i>						
1 yö, <i>night</i>			195 000	35	195 000	12
2 yötä, <i>nights</i>			193 000	35	193 000	12
3 yötä, <i>nights</i>			162 000	29	162 000	10
4 -5 yötä, <i>nights</i>	194 000	18			194 000	12
6 yötä, <i>nights</i>	197 000	18			197 000	12
7 yötä, <i>nights</i>	288 000	27			288 000	18
8-14 yötä, <i>nights</i>	285 000	26			285 000	18
15 - yötä, <i>nights</i>	112 000	10			112 000	7
Yöpymisiä keskimäärin <i>Overnights on average</i>	9,8		1,9		7,1	
Majoitusmuoto <i>Accommodation</i>						
Hotelli, <i>Hotel</i>	706 000	66	..		..	
Leirintäalue, <i>Camping site</i>	36 000	3				
Lomakylä, <i>Holiday village</i>	35 000	3				
Muu maksullinen, <i>Other paid accommodation</i>	49 000	5				
Sukulaiset / tuttavat, muu maksuton <i>With friends / relatives, other free accommodation</i>	250 000	23				
Kulkuväline <i>Means of transport</i>						
Lentokone - <i>Plane</i>	742 000	69	..		..	
Henkilöauto - <i>Passenger car</i>	144 000	13				
Laiva, lautta - <i>Ferry, passenger line</i>	88 000	8				
Juna, bussi - <i>Train, bus</i>	95 000	9				
Matkan järjestäminen <i>Organisation of the trip</i>						
Suoraan majoitusliikkeestä / liikenteen- harjoittajalta - <i>Direct booking with</i> <i>accommodation / transport operator</i>	158 000	15	..		..	
Matkatoimiston / -järjestäjän kautta <i>Through travel agency / tour operator</i>	790 000	73				
Pakettimatkoja - <i>Package tours</i>	616 000	57	..		..	

2. Yöpymisen sisältäneet vapaa-ajanmatkat ulkomaille 1995

Overnight leisure trips abroad in 1995

	Pitkät matkat		Lyhyet matkat		Yhteensä	
	<i>Long trips</i> vähint. 4 yöpym. <i>4 or more nights</i>	%	<i>Short trips</i> 1-3 yöpymistä <i>1-3 overnights</i>	%	<i>Total</i>	%
Kohdemaat						
<i>Destination</i>						
Pohjoismaat - Scandinavian countries	216 000	20	212 000	39	428 000	26
Ruotsi - Sweden	134 000	12	169 000	31	303 000	19
Norja - Norway	59 000	5	39 000	7	98 000	6
Tanska - Denmark	23 000	2	..	..	..	..
Venäjä, Baltian maat - Russia, the Baltic countries	58 000	5	265 000	48	323 000	20
Venäjä - Russia	24 000	2	99 000	18	123 000	8
Viro - Estonia	35 000	3	166 000	30	201 000	12
Latvia, Liettua - Latvia, Lithuania	12 000	1	5 000	1	17 000	1
Välimeren alue ja Kanarian saaret	475 000	44	..	..	475 000	29
<i>Mediterranean area and the Canary Islands</i>						
Espanja ml. Kanarian saaret	206 000	19	..	..	206 000	13
<i>Spain, incl. Canary Islands</i>						
Turkki - Turkey	90 000	8	..	..	90 000	6
Kreikka - Greece	83 000	8	..	..	83 000	5
Portugali, Madeira - Portugal, Madeira	42 000	4	..	..	42 000	3
Kypros, Malta - Cyprus, Malta	31 000	3	..	..	31 000	2
Italia - Italy	23 000	2	..	..	23 000	1
Lähi-Itä, Pohjois-Afrikka - Near East, North Africa	40 000	4	..	..	40 000	2
<i>Israel - Israel</i>						
Israel - Israel	12 000	1	..	..	12 000	1
Marokko - Morocco	14 000	1	..	..	14 000	1
Tunisia - Tunisia	12 000	1	..	..	12 000	1
Länsi-Eurooppa - Western Europe	150 000	14	56 000	10	206 000	13
Saksa - Germany	51 000	5	19 000	3	70 000	4
Iso-Britannia - UK	37 000	3	7 000	1	44 000	3
Ranska - France	28 000	3	12 000	2	40 000	2
Alankomaat - The Netherlands	16 000	1	7 000	1	23 000	1
Itä- ja Keski-Eurooppa - Central, Eastern Europe	41 000	4	..	..	41 000	3
Unkari - Hungary	23 000	2	..	..	23 000	1
Tšekki - Czech Republic	11 000	1	..	..	11 000	1
Aasia, Australia - Asia, Australia	31 000	3	..	..	31 000	2
Intia - India	10 000	1	..	..	10 000	1
Thaimaa - Thailand	7 000	1	..	..	7 000	0
USA, Kanada - USA, Canada	47 000	4	..	..	47 000	3
USA - USA	40 000	4	..	..	40 000	2
Keskimääräiset menot pitkällä ulkomaanmatkoilla, sisältää matkustusmenot kohteeseen						
<i>Average expenditure on long trips abroad including transport costs to destination</i>						
Kokonaismenot per henkilö	4 227		..	..	..	..
<i>Total expenditure per person (FIM)</i>						
Menot päivässä per henkilö	522		..	..	..	..
<i>Expenditure per day per person (FIM)</i>						

3. Yöpymisen sisältäneet risteilymatkat 1995

Cruises with overnight stay on board 1995

	Miehet Males	%	Naiset Females	%	Yhteensä Total	%
Risteilymatkoja yhteensä <i>Cruises, total</i>	1 116 000	100	1 142 000	100	2 258 000	100
Matkan tarkoitus <i>Purpose of trip</i>						
Vapaa-ajan risteilyt - <i>Leisure cruises</i>	955 000	86	1 017 000	89	1 971 000	87
Työ- tai kokousmatkaan liittyvät risteilyt <i>Business/professional cruises</i>	161 000	14	125 000	11	285 000	13
Alkamiskuukausi <i>Trips by month</i>						
Tammikuu, <i>January</i>	85 000	8	94 000	8	178 000	8
Helmikuu, <i>February</i>	102 000	9	83 000	7	184 000	8
Maaliskuu, <i>March</i>	77 000	7	103 000	9	180 000	8
Huhtikuu, <i>April</i>	106 000	10	107 000	9	213 000	9
Toukokuu, <i>May</i>	104 000	9	114 000	10	218 000	10
Kesäkuu, <i>June</i>	95 000	9	93 000	8	189 000	8
Heinäkuu, <i>July</i>	95 000	9	73 000	6	168 000	8
Elokuu, <i>August</i>	86 000	8	87 000	8	173 000	8
Syyskuu, <i>September</i>	90 000	8	75 000	7	165 000	7
Lokakuu, <i>October</i>	102 000	9	96 000	8	198 000	9
Marraskuu, <i>November</i>	77 000	7	112 000	10	190 000	8
Joulukuu, <i>December</i>	95 000	9	105 000	9	200 000	9
Yöpymiset laivalla <i>Overnights on board</i>						
1 yö, <i>night</i>	767 000	69	843 000	74	1 611 000	71
2 yötä, <i>nights</i>	329 000	30	289 000	25	619 000	27
3 - 4 yötä, <i>nights</i>	19 000	2	9 000	1	28 000	1
Käynti maissa <i>With visit abroad</i>						
Kyllä, <i>yes</i>	788 000	71	758 000	66	1 545 000	68
Ei, <i>no</i>	328 000	29	384 000	34	712 000	32
Kohdema <i>Destination</i>						
Ruotsi - <i>Sweden</i>	496 000	63	409 000	54	905 000	59
Viro - <i>Estonia</i>	261 000	33	329 000	43	589 000	38
Muu tai tuntematon - <i>Other or unknown</i>	31 000	4	20 000	3	51 000	3

4. Pitkät mökkimatkat ja vierailumatkat sukulaisten / tuttavien luo (vähint. 4 yöpymistä)1995
Long trips to own holiday home, visits to friends and relatives (4 or more overnights) 1995

	Miehet Males	%	Naiset Females	%	Yhteensä Total	%
Pitkiä mökki- ja vierailumatkoja <i>Long trips to own holiday home, visits to friends and relatives, total</i>	1 125 000	100	1 492 000	100	2 616 000	100
Alkamiskuukausi <i>Trips by month</i>						
Tammikuu, <i>January</i>	17 000	2	28 000	2	45 000	2
Helmikuu, <i>February</i>	48 000	4	72 000	5	120 000	5
Maaliskuu, <i>March</i>	48 000	4	72 000	5	120 000	5
Huhtikuu, <i>April</i>	82 000	7	113 000	8	196 000	7
Toukokuu, <i>May</i>	64 000	6	62 000	4	125 000	5
Kesäkuu, <i>June</i>	202 000	18	310 000	21	512 000	20
Heinäkuu, <i>July</i>	291 000	26	406 000	27	696 000	27
Elokuu, <i>August</i>	95 000	8	166 000	11	262 000	10
Syysky, <i>September</i>	90 000	8	82 000	5	172 000	7
Lokakuu, <i>October</i>	57 000	5	63 000	4	121 000	5
Marraskuu, <i>November</i>	25 000	2	30 000	2	55 000	2
Joulukuu, <i>December</i>	105 000	9	87 000	6	191 000	7
Matkan kesto, yöpymiset <i>Number of overnight stays</i>						
4 yötä, <i>nights</i>	346 000	31	465 000	31	811 000	31
5 yötä, <i>nights</i>	194 000	17	292 000	20	486 000	19
6 yötä, <i>nights</i>	118 000	10	138 000	9	256 000	10
7 yötä, <i>nights</i>	185 000	16	216 000	14	401 000	15
8-14 yötä, <i>nights</i>	176 000	16	219 000	15	395 000	15
15 - yötä, <i>nights</i>	106 000	9	162 000	11	268 000	10
Yöpymisiä keskimäärin <i>Overnights on average</i>	8,5		8,1		8,3	
Majoitusmuoto <i>Accommodation</i>						
Oma mökki, vapaa-ajanasunto <i>Own holiday home</i>	483 000	43	491 000	33	974 000	37
Sukulaisten, tuttavien luona <i>With friends and relatives</i>	572 000	51	946 000	63	1 518 000	58
Muu maksuton majoitus <i>Other free accommodation</i>	95 000	8	86 000	6	182 000	7
Kulkuväline <i>Means of transport</i>						
Oma/yksityinen henkilöauto <i>Own or other passenger car</i>	937 000	83	1 049 000	70	1 986 000	76
Juna - <i>Train</i>	101 000	9	245 000	16	345 000	13
Vuorobussi - <i>Regular bus</i>	38 000	3	116 000	8	154 000	6
Muu kulkuväline - <i>Other</i>	49 000	4	82 000	5	131 000	5
Keskimääräiset menot pitkällä mökki-/vierailumatkoilla sisältää matkamenot kohteeseen <i>Average expenditure on long trips to own holiday home, visits to friends and relatives transport including costs to destination</i>						
Kokonaismenot per henkilö <i>Total expenditure per person (FIM)</i>	..		..		637	
Menot päivässä per henkilö <i>Expenditure per day per person (FIM)</i>	..		..		93	

5.1 Menot kotimaan matkoilla maksullisessa majoituksessa 1995, kaikki matkat
Expenditure on domestic leisure trips 1995, all trips

	Pitkät matkat. <i>long trips</i>		Lyhyet matkat. <i>short trips</i>	
	vähint. 4 yöpym. 4 or more nights per henkilö / person	päivässä per day	1-3 yöpymistä 1-3 nights per henkilö / person	päivässä per day
Menot yhteensä <i>Total expenditure</i>	1 587	253	732	476
Majoitus - <i>Accommodation</i>	507	83	241	155
Ravintolat - <i>Restaurants</i>	199	32	156	107
Ruokaostokset - <i>Foodstuffs from shops</i>	276	42	63	36
Muut ostokset - <i>Other shopping</i>	183	30	80	49
Matkat - <i>Transport</i>	282	44	136	92
Pääsyliput - <i>Entrance fees</i>	38	6	29	19
Hiihtohissit - <i>Ski lifts</i>	49	8	5	2
Välinevuokrat - <i>Sport equipment rents</i>	5	1	3	1
Muut menot - <i>Other expences</i>	48	8	20	15

5.2 Menot kotimaan matkoilla maksullisessa majoituksessa 1995, vain hotelli tai vuokrattu mökki
Expenditure on domestic leisure trips 1995, accommodation in hotels or rented cottages

	Pitkät matkat. <i>long trips</i>		Lyhyet matkat. <i>short trips</i>	
	vähint. 4 yöpym. 4 or more nights per henkilö / person	päivässä per day	1-3 yöpymistä 1-3 nights per henkilö / person	päivässä per day
<i>Total expenditure</i>				
Majoitus - <i>Accommodation</i>	563	89	292	211
Ravintolat - <i>Restaurants</i>	179	28	191	144
Ruokaostokset - <i>Foodstuffs from shops</i>	290	45	29	22
Muut ostokset - <i>Other shopping</i>	145	24	81	58
Matkat - <i>Transport</i>	264	42	145	112
Pääsyliput - <i>Entrance fees</i>	29	32	27	20
Hiihtohissit - <i>Ski lifts</i>	31	5	2	1
Välinevuokrat - <i>Sport equipment rents</i>	3	1	3	1
Muut menot - <i>Other expences</i>	33	6	25	20

6. 15-74 -vuotiaan väestön yöpymisen sisältäneet matkat 1991 - 1995, 1000 kpl
Overnight trips by persons 15-74 of age 1991-1995, in thousands

	1991	1992	1993	1994	1995
Matkoja yhteensä <i>Trips, total</i>	28 600	34 300	29 500	33 300	33 290
Vapaa-ajan matkat <i>Leisure trips</i>	23 673	28 896	24 923	28 352	28 041
Työ- ja kokousmatkat <i>Business/professional trips, congresses</i>	4 927	5 404	4 577	4 948	5 249
Kotimaan matkat <i>Domestic trips</i>	24 157	29 880	25 407	28 945	28 140
Vapaa-ajanmatkat, maksullinen majoitus <i>Leisure trips, paid accommodation</i>	2 370	2 730	2 384	2 644	2 740
Lyhyet matkat, 1-3 yöpymistä <i>Short trips, 1-3 nights</i>	1 500	1 830	1 525	1 920	1 950
Pitkät matkat, vähint. 4 yöpymistä <i>Long trips, 4 or more overnights</i>	870	900	859	725	790
Matkat omalle mökille, sukulais/tuttavavierailut <i>Trips to own holiday houses, friend/relative visits</i>	18 100	22 700	19 600	22 600	21 700
Lyhyet matkat, 1-3 yöpymistä <i>Short trips, 1-3 nights</i>	14 600	18 400	15 800	17 500	19 100
Pitkät matkat, vähint. 4 yöpymistä <i>Long trips, 4 or more overnights</i>	3 500	4 300	3 800	5 100	2 600
Työ- ja kokousmatkat kotimaassa <i>Domestic business/professional trips</i>	3 687	4 450	3 423	3 701	3 700
Ulkomaan matkat <i>Outbound trips</i>	4 465	4 397	4 110	4 324	5 147
Vapaa-ajanmatkat, poislukien risteilyt <i>Leisure trips, excluding cruises</i>	1 970	1 826	1 363	1 358	1 626
Lyhyet matkat, 1-3 yöpymistä <i>Short trips, 1-3 nights</i>	480	426	403	428	550
Pitkät matkat, vähint. 4 yöpymistä <i>Long trips, 4 or more overnights</i>	1 490	1 400	960	930	1 076
Risteilyt, yöpyminen vain laivalla <i>Cruises, overnight on board only</i>	1 530	1 891	1 834	1 968	2 257
Vapaa-ajanristeilyt <i>Leisure cruises</i>	1 255	1 617	1 593	1 719	1 972
Työ- ja kokousristeilyt <i>Business/professional cruises</i>	275	274	241	249	285
Käynti maissa <i>With landing abroad</i>	970	1 090	1 040	1 222	1 546
Työ- ja kokousmatkat, pl. risteilyt <i>Business/professional trips excl. cruises</i>	965	680	913	998	1 264

7. Kotimaan vapaa-ajan matkat asuin- ja kohdelääniin mukaan 1995
Domestic leisure trips by residence and destination province 1995

	Kohdelääni - Destination province						
	Yhteensä Total	Uuden- maan lääni	Turun- ja Porin lääni	Hämeen lääni	Kymen lääni	Mikkelin lääni	Pohjois- Karjalan lääni
Asuinlääni - Residence province							
Uudenmaan lääni							
Kaikki kotimaan matkat	616 000	55 000	87 000	87 000	49 000	51 000	27 000
Pitkät kotimaan matkat	225 000	9 000	16 000	16 000	14 000	18 000	7 000
Lyhyet kotimaan matkat	391 000	46 000	71 000	72 000	35 000	32 000	20 000
Turun- ja Porin lääni							
Kaikki kotimaan matkat	363 000	37 000	117 000	51 000	7 000	9 000	14 000
Pitkät kotimaan matkat	145 000	.	43 000	12 000	.	9 000	5 000
Lyhyet kotimaan matkat	218 000	35 000	74 000	39 000	7 000	.	9 000
Hämeen lääni							
Kaikki kotimaan matkat	409 000	34 000	71 000	66 000	19 000	32 000	21 000
Pitkät kotimaan matkat	122 000	.	18 000	9 000	.	5 000	5 000
Lyhyet kotimaan matkat	287 000	32 000	53 000	57 000	19 000	27 000	16 000
Kymen lääni							
Kaikki kotimaan matkat	127 000	11 000	17 000	30 000	16 000	5 000	11 000
Pitkät kotimaan matkat	32 000	.	7 000	.	.	.	.
Lyhyet kotimaan matkat	95 000	11 000	10 000	28 000	16 000	.	11 000
Mikkelin lääni							
Kaikki kotimaan matkat	126 000	19 000	.	9 000	10 000	33 000	9 000
Pitkät kotimaan matkat	23 000	.	.	.	.	.	.
Lyhyet kotimaan matkat	103 000	19 000	.	9 000	7 000	31 000	9 000
Pohjois-Karjalan lääni							
Kaikki kotimaan matkat	79 000	7 000	4 000	5 000	12 000	5 000	12 000
Pitkät kotimaan matkat	18 000	7 000	.	.	.	.	5 000
Lyhyet kotimaan matkat	61 000	.	4 000	5 000	9 000	5 000	7 000
Kuopion lääni							
Kaikki kotimaan matkat	180 000	16 000	.	16 000	7 000	7 000	18 000
Pitkät kotimaan matkat	35 000	.	.	.	.	.	5 000
Lyhyet kotimaan matkat	145 000	14 000	.	16 000	7 000	5 000	14 000
Keski-Suomen lääni							
Kaikki kotimaan matkat	129 000	19 000	22 000	18 000	5 000	.	5 000
Pitkät kotimaan matkat	19 000	.	.	.	.	.	.
Lyhyet kotimaan matkat	110 000	19 000	22 000	16 000	.	.	5 000
Vaasan lääni							
Kaikki kotimaan matkat	260 000	44 000	18 000	30 000	7 000	7 000	9 000
Pitkät kotimaan matkat	70 000	7 000	.	.	5 000	.	5 000
Lyhyet kotimaan matkat	190 000	38 000	18 000	30 000	.	7 000	5 000
Oulun lääni							
Kaikki kotimaan matkat	305 000	37 000	7 000	14 000	.	5 000	14 000
Pitkät kotimaan matkat	60 000	5 000	.	.	.	.	9 000
Lyhyet kotimaan matkat	246 000	32 000	5 000	14 000	.	.	5 000
Lapin lääni							
Kaikki kotimaan matkat	140 000	7 000	.	5 000	.	.	.
Pitkät kotimaan matkat	36 000	.	.	.	.	.	.
Lyhyet kotimaan matkat	104 000	5 000	.	5 000	.	.	.
Matkoja yhteensä - Trips total							
Kaikki kotimaan matkat	2 737 000	286 000	349 000	332 000	132 000	155 000	143 000
Pitkät kotimaan matkat	787 000	37 000	89 000	41 000	25 000	44 000	41 000
Lyhyet kotimaan matkat	1 950 000	249 000	260 000	291 000	107 000	111 000	101 000

7. Kotimaan vapaa-ajan matkat asuin- ja kohdelääniin mukaan 1995
Domestic leisure trips by residence and destination province 1995

	Kohdelääni - Destination province						
	Kuopion lääni	Keski-Suomen lääni	Vaasan lääni	Oulun lääni	Lapin lääni	Ahvenanmaa	Useita läänejä
Asuinlääni - Residence province							
Uudenmaan lääni							
Kaikki kotimaan matkat	26 000	46 000	25 000	51 000	76 000	16 000	21 000
Pitkät kotimaan matkat	14 000	11 000	7 000	36 000	55 000	2 000	18 000
Lyhyet kotimaan matkat	12 000	34 000	19 000	14 000	21 000	14 000	2 000
Turun- ja Porin lääni							
Kaikki kotimaan matkat	7 000	19 000	14 000	18 000	63 000	7 000	.
Pitkät kotimaan matkat	7 000	.	.	11 000	53 000	2 000	.
Lyhyet kotimaan matkat	.	19 000	14 000	7 000	9 000	5 000	.
Hämeen lääni							
Kaikki kotimaan matkat	14 000	25 000	20 000	23 000	65 000	12 000	7 000
Pitkät kotimaan matkat	7 000	7 000	.	9 000	46 000	5 000	7 000
Lyhyet kotimaan matkat	7 000	18 000	18 000	14 000	19 000	7 000	.
Kymen lääni							
Kaikki kotimaan matkat	.	9 000	5 000	12 000	7 000	.	.
Pitkät kotimaan matkat	.	7 000	.	.	7 000	.	.
Lyhyet kotimaan matkat	.	.	.	10 000	.	.	.
Mikkelin lääni							
Kaikki kotimaan matkat	9 000	9 000	5 000	.	19 000	.	.
Pitkät kotimaan matkat	.	.	.	.	12 000	.	.
Lyhyet kotimaan matkat	7 000	7 000	5 000	.	7 000	.	.
Pohjois-Karjalan lääni							
Kaikki kotimaan matkat	14 000	5 000	.	7 000	4 000	.	.
Pitkät kotimaan matkat	.	.	.	.	.	.	.
Lyhyet kotimaan matkat	14 000	5 000	.	7 000	.	.	.
Kuopion lääni							
Kaikki kotimaan matkat	14 000	14 000	21 000	36 000	18 000	.	7 000
Pitkät kotimaan matkat	.	.	.	.	14 000	.	5 000
Lyhyet kotimaan matkat	12 000	12 000	21 000	34 000	4 000	.	.
Keski-Suomen lääni							
Kaikki kotimaan matkat	14 000	16 000	14 000	.	10 000	.	5 000
Pitkät kotimaan matkat	.	.	.	.	7 000	.	.
Lyhyet kotimaan matkat	14 000	14 000	14 000	.	.	.	.
Vaasan lääni							
Kaikki kotimaan matkat	7 000	18 000	41 000	31 000	34 000	5 000	9 000
Pitkät kotimaan matkat	.	.	11 000	7 000	22 000	.	9 000
Lyhyet kotimaan matkat	7 000	16 000	30 000	23 000	12 000	.	.
Oulun lääni							
Kaikki kotimaan matkat	18 000	16 000	23 000	116 000	54 000	.	.
Pitkät kotimaan matkat	.	.	.	21 000	12 000	.	.
Lyhyet kotimaan matkat	16 000	14 000	21 000	95 000	42 000	.	.
Lapin lääni							
Kaikki kotimaan matkat	.	5 000	.	19 000	89 000	.	7 000
Pitkät kotimaan matkat	.	.	.	.	22 000	.	7 000
Lyhyet kotimaan matkat	.	5 000	.	19 000	67 000	.	.
Matkoja yhteensä - Trips total							
Kaikki kotimaan matkat	126 000	182 000	172 000	317 000	438 000	41 000	62 000
Pitkät kotimaan matkat	37 000	37 000	27 000	92 000	252 000	11 000	53 000
Lyhyet kotimaan matkat	88 000	146 000	145 000	226 000	186 000	30 000	9 000

8. Matkoja tehneiden osuudet 15 - 74 vuotiaista väestöryhmittäin 1995, kaikki matkat

Share of visitors 15-74 of age by population groups 1995, all trips

	matkoja trips		ei matkoja no trips		Henkilöitä Persons	
	lkm, number	%	lkm, number	%	lkm, number	%
Henkilöitä yhteensä	3 143 000	82	690 000	18	3 834 000	100
Sukupuoli						
mies	1 525 000	80	372 000	20	1 897 000	100
nainen	1 618 000	84	319 000	16	1 937 000	100
Ikä						
15 - 24	591 000	86	97 000	14	688 000	100
25 - 44	1 287 000	88	182 000	12	1 469 000	100
45 - 64	986 000	77	290 000	23	1 277 000	100
65 -	279 000	70	121 000	30	400 000	100
Koulutus						
kansa-/kansalaiskoulu	1 138 000	72	436 000	28	1 573 000	100
keski-/peruskoulu	1 126 000	87	164 000	13	1 290 000	100
ylioppilas	559 000	92	46 000	8	605 000	100
korkeakoulututkinto	251 000	94	15 000	6	265 000	100
muu tai tuntematon	71 000	71	29 000	29	100 000	100
Sosioekonominen asema						
yrittäjät	195 000	88	27 000	12	222 000	100
ylemmät toimihenkilöt	335 000	95	17 000	5	352 000	100
alemmat toimihenkilöt	717 000	94	45 000	6	762 000	100
työntekijät	671 000	78	188 000	22	859 000	100
maanviljelijät	73 000	60	49 000	40	122 000	100
opiskelijat/koululaiset	419 000	86	71 000	14	489 000	100
eläkeläiset	542 000	68	251 000	32	794 000	100
muut kotona olevat	89 000	76	28 000	24	118 000	100
muu/ei tietoa	101 000	87	15 000	13	116 000	100
Kotitalouden bruttotulot/kk.						
0 - 9 000	991 000	73	358 000	27	1 349 000	100
9 001 - 15 000	770 000	86	122 000	14	892 000	100
15 001 - 25 000	707 000	94	43 000	6	751 000	100
25 001 -	185 000	99	2 000	1	187 000	100
ei vast./tunt.	490 000	75	165 000	25	655 000	100
Kotitalouden koko						
1 henkilö	594 000	79	157 000	21	751 000	100
2 henkilöä	1 002 000	81	240 000	19	1 242 000	100
3 henkilöä	582 000	81	133 000	19	714 000	100
4 henkilöä	611 000	87	95 000	13	706 000	100
yli 4 henkilöä	352 000	84	65 000	16	417 000	100
Lapset						
ei alle 15-vuotiaita	2 077 000	80	530 000	20	2 608 000	100
vain alle 7-vuotiaita	321 000	86	54 000	14	375 000	100
vain 7-14-vuotiaita	523 000	88	71 000	12	594 000	100
alle 7- ja 7-14-vuot.	222 000	86	36 000	14	258 000	100

8. Matkoja tehneiden osuudet 15 - 74 vuotiaista väestöryhmittäin 1995, kaikki matkat
Share of visitors 15-74 of age by population groups 1995 , all trips

	matkoja <i>trips</i>		ei matkoja <i>no trips</i>		Henkilöitä <i>Persons</i>	
	lkm, <i>number</i>	%	lkm, <i>number</i>	%	lkm, <i>number</i>	%
Asuinalue						
pääkaupunkiseutu	543 000	90	58 000	10	600 000	100
Tku, Tre, Oulu, Lahti	248 000	90	27 000	10	275 000	100
muut kaupungit	1 099 000	82	245 000	18	1 344 000	100
muut kunnat	1 254 000	78	361 000	22	1 615 000	100
Asuinlääni						
Uudenmaan lääni	782 000	86	131 000	14	913 000	100
Turun ja Porin lääni	438 000	81	106 000	19	544 000	100
Hämeen lääni	480 000	87	70 000	13	550 000	100
Kymen lääni	191 000	77	59 000	23	249 000	100
Mikkelin lääni	134 000	77	39 000	23	174 000	100
Pohjois-Karjalan lääni	109 000	74	39 000	26	147 000	100
Kuopion lääni	144 000	77	43 000	23	188 000	100
Keski-Suomen lääni	161 000	79	44 000	21	205 000	100
Vaasan lääni	295 000	80	75 000	20	370 000	100
Oulun lääni	273 000	82	61 000	18	333 000	100
Lapin lääni	121 000	83	24 000	17	145 000	100
Ahvenanmaan maakunta	15 000	100			15 000	100
Siviilisäätty						
avioliitossa	1 665 000	84	320 000	16	1 985 000	100
eronnut	256 000	78	72 000	22	328 000	100
leski	106 000	70	45 000	30	151 000	100
naimaton	1 116 000	81	254 000	19	1 369 000	100

9. Matkoja tehneiden osuudet 15 - 74 vuotiaista 1995, kotimaan vapaa-ajanmatkat
Share of visitors 15-74 of age by population groups 1995 , domestic leisure trips

	matkoja <i>trips</i>		ei matkoja <i>no trips</i>		Henkilöitä <i>Persons</i>	
	lkm, <i>number</i>	%	lkm, <i>number</i>	%	lkm, <i>number</i>	%
Henkilöitä yhteensä	1 252 000	33	2 582 000	67	3 834 000	100
Sukupuoli						
mies	626 000	33	1 270 000	67	1 897 000	100
nainen	625 000	32	1 312 000	68	1 937 000	100
Ikä						
15 - 24	207 000	30	481 000	70	688 000	100
25 - 44	590 000	40	880 000	60	1 469 000	100
45 - 64	355 000	28	922 000	72	1 277 000	100
65 -	101 000	25	299 000	75	400 000	100
Koulutus						
kansa-/kansalaiskoulu	396 000	25	1 177 000	75	1 573 000	100
keski-/peruskoulu	494 000	38	796 000	62	1 290 000	100
ylioppilas	217 000	36	388 000	64	605 000	100
korkeakoulututkinto	123 000	46	142 000	54	265 000	100
muu tai tuntematon	22 000	22	78 000	78	100 000	100
Sosioekonominen asema						
yrittäjät	97 000	44	125 000	56	222 000	100
ylemmät toimihenkilöt	167 000	48	184 000	52	352 000	100
alemmat toimihenkilöt	303 000	40	459 000	60	762 000	100
työntekijät	234 000	27	625 000	73	859 000	100
maanviljelijät	44 000	36	78 000	64	122 000	100
opiskelijat/koululaiset	156 000	32	333 000	68	489 000	100
eläkeläiset	192 000	24	602 000	76	794 000	100
muut kotona olevat	28 000	24	90 000	76	118 000	100
muu/ei tietoa	28 000	25	87 000	75	116 000	100
Kotitalouden bruttotulot/kk.						
0 - 9 000	318 000	24	1 031 000	76	1 349 000	100
9 001 - 15 000	302 000	34	589 000	66	892 000	100
15 001 - 25 000	342 000	46	408 000	54	751 000	100
25 001 -	102 000	54	86 000	46	187 000	100
ei vast./tunt.	187 000	29	468 000	71	655 000	100
Kotitalouden koko						
1 henkilö	199 000	27	552 000	73	751 000	100
2 henkilöä	347 000	28	895 000	72	1 242 000	100
3 henkilöä	247 000	35	467 000	65	714 000	100
4 henkilöä	300 000	43	406 000	57	706 000	100
yli 4 henkilöä	157 000	38	260 000	62	417 000	100
Lapset						
ei alle 15-vuotiaita	746 000	29	1 862 000	71	2 608 000	100
vain alle 7-vuotiaita	152 000	41	223 000	59	375 000	100
vain 7-14-vuotiaita	252 000	42	342 000	58	594 000	100
alle 7- ja 7-14-vuot.	102 000	40	156 000	60	258 000	100

9. Matkoja tehneiden osuudet 15 - 74 vuotiaista 1995, kotimaan vapaa-ajanmatkat
Share of visitors 15-74 of age by population groups 1995 , domestic leisure trips

	matkoja <i>trips</i>		ei matkoja <i>no trips</i>		Henkilöitä <i>Persons</i>	
	lkm, <i>number</i>	%	lkm, <i>number</i>	%	lkm, <i>number</i>	%
Asuinalue						
pääkaupunkiseutu	212 000	35	388 000	65	600 000	100
Tku, Tre, Oulu, Lahti	113 000	41	162 000	59	275 000	100
muut kaupungit	426 000	32	918 000	68	1 344 000	100
muut kunnat	501 000	31	1 113 000	69	1 615 000	100
Asuinlääni						
Uudenmaan lääni	299 000	33	613 000	67	913 000	100
Turun ja Porin lääni	164 000	30	380 000	70	544 000	100
Hämeen lääni	176 000	32	375 000	68	550 000	100
Kymen lääni	53 000	21	196 000	79	249 000	100
Mikkelin lääni	53 000	31	120 000	69	174 000	100
Pohjois-Karjalan lääni	44 000	30	104 000	70	147 000	100
Kuopion lääni	72 000	39	115 000	61	188 000	100
Keski-Suomen lääni	65 000	32	139 000	68	205 000	100
Vaasan lääni	114 000	31	256 000	69	370 000	100
Oulun lääni	152 000	46	182 000	54	333 000	100
Lapin lääni	56 000	38	90 000	62	145 000	100
Ahvenanmaan maakunta	2 000	17	12 000	83	15 000	100
Siviilisäät						
avioliitossa	737 000	37	1 248 000	63	1 985 000	100
eronnut	87 000	26	241 000	74	328 000	100
leski	31 000	20	121 000	80	151 000	100
naimaton	398 000	29	972 000	71	1 369 000	100

9.1 Matkoja tehneiden osuudet 15 - 74 vuotiaista 1995, kotimaan matkat vähint. 4 yöpym.
Share of visitors 15-74 of age by population groups 1995, domestic trips of 4 or more nights

	matkoja <i>trips</i>		ei matkoja <i>no trips</i>		Henkilöitä <i>Persons</i>	
	lkm, <i>number</i>	%	lkm, <i>number</i>	%	lkm, <i>number</i>	%
Henkilöitä yhteensä	454 000	12	3 380 000	88	3 834 000	100
Sukupuoli						
mies	222 000	12	1 675 000	88	1 897 000	100
nainen	232 000	12	1 705 000	88	1 937 000	100
Ikä						
15 - 24	50 000	7	638 000	93	688 000	100
25 - 44	218 000	15	1 252 000	85	1 469 000	100
45 - 64	150 000	12	1 127 000	88	1 277 000	100
65 -	37 000	9	363 000	91	400 000	100
Koulutus						
kansa-/kansalaiskoulu	154 000	10	1 420 000	90	1 573 000	100
keski-/peruskoulu	154 000	12	1 136 000	88	1 290 000	100
ylioppilas	86 000	14	519 000	86	605 000	100
korkeakoulututkinto	55 000	21	210 000	79	265 000	100
muu tai tuntematon	5 000	5	95 000	95	100 000	100
Sosioekonominen asema						
yrittäjät	22 000	10	200 000	90	222 000	100
ylemmät toimihenkilöt	63 000	18	289 000	82	352 000	100
alemmat toimihenkilöt	112 000	15	650 000	85	762 000	100
työntekijät	86 000	10	773 000	90	859 000	100
maanviljelijät	5 000	4	117 000	96	122 000	100
opiskelijat/koululaiset	46 000	9	444 000	91	489 000	100
eläkeläiset	85 000	11	709 000	89	794 000	100
muut kotona olevat	21 000	18	97 000	82	118 000	100
muu/ei tietoa	14 000	12	101 000	88	116 000	100
Kotitalouden bruttotulot/kk.						
0 - 9 000	128 000	9	1 221 000	91	1 349 000	100
9 001 - 15 000	81 000	9	810 000	91	892 000	100
15 001 - 25 000	133 000	18	617 000	82	751 000	100
25 001 -	51 000	27	136 000	73	187 000	100
ei vast./tunt.	60 000	9	595 000	91	655 000	100
Kotitalouden koko						
1 henkilö	77 000	10	675 000	90	751 000	100
2 henkilöä	141 000	11	1 102 000	89	1 242 000	100
3 henkilöä	95 000	13	620 000	87	714 000	100
4 henkilöä	89 000	13	617 000	87	706 000	100
yli 4 henkilöä	53 000	13	364 000	87	417 000	100
Lapset						
ei alle 15-vuotiaita						
vain alle 7-vuotiaita	278 000	11	2 329 000	89	2 608 000	100
vain 7-14-vuotiaita	53 000	14	322 000	86	375 000	100
alle 7- ja 7-14-vuot.	89 000	15	505 000	85	594 000	100
alle 7- ja 7-14-vuot.	34 000	13	224 000	87	258 000	100

9.1 Matkoja tehneiden osuudet 15 - 74 vuotiaista 1995, kotimaan matkat vähint. 4 yöpym.
Share of visitors 15-74 of age by population groups 1995, domestic trips of 4 or more nights

	matkoja trips		ei matkoja no trips		Henkilöitä Persons	
	lkm, number	%	lkm, number	%	lkm, number	%
Asuinalue						
pääkaupunkiseutu	89 000	15	511 000	85	600 000	100
Tku, Tre, Oulu, Lahti	34 000	12	241 000	88	275 000	100
muut kaupungit	138 000	10	1 206 000	90	1 344 000	100
muut kunnat	193 000	12	1 422 000	88	1 615 000	100
Asuinlääni						
Uudenmaan lääni	128 000	14	785 000	86	913 000	100
Turun ja Porin lääni	77 000	14	467 000	86	544 000	100
Hämeen lääni	72 000	13	478 000	87	550 000	100
Kymen lääni	15 000	6	235 000	94	249 000	100
Mikkelin lääni	15 000	8	159 000	92	174 000	100
Pohjois-Karjalan lääni	7 000	5	140 000	95	147 000	100
Kuopion lääni	17 000	9	171 000	91	188 000	100
Keski-Suomen lääni	15 000	7	190 000	93	205 000	100
Vaasan lääni	39 000	11	331 000	89	370 000	100
Oulun lääni	52 000	16	281 000	84	333 000	100
Lapin lääni	17 000	12	128 000	88	145 000	100
Ahvenanmaan maakunta			15 000	100	15 000	100
Siviilisäätö						
avioliitossa	279 000	14	1 706 000	86	1 985 000	100
eronnut	29 000	9	300 000	91	328 000	100
leski	14 000	9	137 000	91	151 000	100
naimaton	132 000	10	1 237 000	90	1 369 000	100
Kieli						
suomenkielinen	90 000	12	646 000	88	736 000	100
ruotsinkielinen	364 000	12	2 733 000	88	3 097 000	100

9.2 Matkoja tehneiden osuudet 15 - 74 vuotiaista 1995, kotimaan matkat 1-3 yöpym.

Share of visitors 15-74 of age by population groups 1995, domestic trips of 1-3 nights

	matkoja trips		ei matkoja no trips		Henkilöitä Persons	
	lkm, number	%	lkm, number	%	lkm, number	%
Henkilöitä yhteensä	946 000	25	2 888 000	75	3 834 000	100
Sukupuoli						
mies	487 000	26	1 410 000	74	1 897 000	100
nainen	459 000	24	1 478 000	76	1 937 000	100
Ikä						
15 - 24	173 000	25	515 000	75	688 000	100
25 - 44	454 000	31	1 015 000	69	1 469 000	100
45 - 64	247 000	19	1 030 000	81	1 277 000	100
65 -	72 000	18	328 000	82	400 000	100
Koulutus						
kansa-/kansalaiskoulu	279 000	18	1 294 000	82	1 573 000	100
keski-/peruskoulu	390 000	30	900 000	70	1 290 000	100
ylioppilas	172 000	28	433 000	72	605 000	100
korkeakoulututkinto	85 000	32	181 000	68	265 000	100
muu tai tuntematon	19 000	19	81 000	81	100 000	100
Sosioekonominen asema						
yrittäjät	80 000	36	142 000	64	222 000	100
ylemmät toimihenkilöt	129 000	37	223 000	63	352 000	100
alemmat toimihenkilöt	234 000	31	528 000	69	762 000	100
työntekijät	170 000	20	689 000	80	859 000	100
maanviljelijät	42 000	34	80 000	66	122 000	100
opiskelijat/koululaiset	132 000	27	357 000	73	489 000	100
eläkeläiset	127 000	16	667 000	84	794 000	100
muut kotona olevat	17 000	14	101 000	86	118 000	100
muu/ei tietoa	14 000	12	101 000	88	116 000	100
Kotitalouden bruttotulot/kk.						
0 - 9 000	227 000	17	1 122 000	83	1 349 000	100
9 001 - 15 000	249 000	28	642 000	72	892 000	100
15 001 - 25 000	248 000	33	503 000	67	751 000	100
25 001 -	75 000	40	112 000	60	187 000	100
ei vast./tunt.	147 000	22	509 000	78	655 000	100
Kotitalouden koko						
1 henkilö	152 000	20	600 000	80	751 000	100
2 henkilöä	253 000	20	989 000	80	1 242 000	100
3 henkilöä	180 000	25	535 000	75	714 000	100
4 henkilöä	233 000	33	473 000	67	706 000	100
yli 4 henkilöä	128 000	31	289 000	69	417 000	100
Lapset						
ei alle 15-vuotiaita	558 000	21	2 049 000	79	2 608 000	100
vain alle 7-vuotiaita	109 000	29	266 000	71	375 000	100
vain 7-14-vuotiaita	189 000	32	405 000	68	594 000	100
alle 7- ja 7-14-vuot.	90 000	35	168 000	65	258 000	100

9.2 Matkoja tehneiden osuudet 15 - 74 vuotiaista 1995, kotimaan matkat 1-3 yöpym.

Share of visitors 15-74 of age by population groups 1995, domestic trips of 1-3 nights

	matkoja <i>trips</i>		ei matkoja <i>no trips</i>		Henkilöitä <i>Persons</i>	
	lkm, <i>number</i>	%	lkm, <i>number</i>	%	lkm, <i>number</i>	%
Asuinalue						
pääkaupunkiseutu	149 000	25	451 000	75	600 000	100
Tku, Tre, Oulu, Lahti	86 000	31	188 000	69	275 000	100
muut kaupungit	343 000	26	1 001 000	74	1 344 000	100
muut kunnat	367 000	23	1 248 000	77	1 615 000	100
Asuinlääni						
Uudenmaan lääni	213 000	23	700 000	77	913 000	100
Turun ja Porin lääni	104 000	19	440 000	81	544 000	100
Hämeen lääni	121 000	22	430 000	78	550 000	100
Kymen lääni	46 000	18	203 000	82	249 000	100
Mikkelin lääni	41 000	24	133 000	76	174 000	100
Pohjois-Karjalan lääni	39 000	26	109 000	74	147 000	100
Kuopion lääni	60 000	32	128 000	68	188 000	100
Keski-Suomen lääni	56 000	27	149 000	73	205 000	100
Vaasan lääni	90 000	24	280 000	76	370 000	100
Oulun lääni	130 000	39	203 000	61	333 000	100
Lapin lääni	43 000	30	102 000	70	145 000	100
Ahvenanmaan maakunta	2 000	17	12 000	83	15 000	100
Siviilisäätö						
avioliitossa	557 000	28	1 428 000	72	1 985 000	100
eronnut	61 000	18	268 000	82	328 000	100
leski	19 000	13	132 000	87	151 000	100
naimaton	309 000	23	1 060 000	77	1 369 000	100

10. Matkoja tehneiden osuudet 15 - 74 vuotiaista 1995, ulkomaan vapaa-ajanmatkat
Share of visitors 15-74 of age by population groups 1995, leisure trips abroad

	matkoja trips		ei matkoja no trips		Henkilöitä Persons	
	lkm, number	%	lkm, number	%	lkm, number	%
Henkilöitä yhteensä	1 098 000	29	2 736 000	71	3 834 000	100
Sukupuoli						
mies	522 000	28	1 375 000	73	1 897 000	100
nainen	576 000	30	1 361 000	70	1 937 000	100
Ikä						
15 - 24	177 000	26	511 000	74	688 000	100
25 - 44	465 000	32	1 004 000	68	1 469 000	100
45 - 64	362 000	28	914 000	72	1 277 000	100
65 -	93 000	23	306 000	77	400 000	100
Koulutus						
kansa-/kansalaiskoulu	328 000	21	1 246 000	79	1 573 000	100
keski-/peruskoulu	354 000	27	936 000	73	1 290 000	100
ylioppilas	252 000	42	353 000	58	605 000	100
korkeakoulututkinto	142 000	54	123 000	46	265 000	100
muu tai tuntematon	22 000	22	78 000	78	100 000	100
Sosioekonominen asema						
yrittäjät	69 000	31	154 000	69	222 000	100
ylemmät toimihenkilöt	179 000	51	172 000	49	352 000	100
alemmat toimihenkilöt	270 000	35	492 000	65	762 000	100
työntekijät	169 000	20	690 000	80	859 000	100
maanviljelijät	24 000	20	98 000	80	122 000	100
opiskelijat/koululaiset	153 000	31	336 000	69	489 000	100
eläkeläiset	200 000	25	594 000	75	794 000	100
muut kotona olevat	19 000	16	99 000	84	118 000	100
muu/ei tietoa	15 000	13	101 000	87	116 000	100
Kotitalouden bruttotulot/kk.						
0 - 9 000	244 000	18	1 105 000	82	1 349 000	100
9 001 - 15 000	232 000	26	660 000	74	892 000	100
15 001 - 25 000	328 000	44	422 000	56	751 000	100
25 001 -	117 000	62	71 000	38	187 000	100
ei vast./tunt.	177 000	27	478 000	73	655 000	100
Kotitalouden koko						
1 henkilö	176 000	23	575 000	77	751 000	100
2 henkilöä	353 000	28	889 000	72	1 242 000	100
3 henkilöä	187 000	26	527 000	74	714 000	100
4 henkilöä	263 000	37	443 000	63	706 000	100
yli 4 henkilöä	118 000	28	299 000	72	417 000	100
			2 000	100	2 000	100
Lapset						
ei alle 15-vuotiaita						
vain alle 7-vuotiaita	709 000	27	1 899 000	73	2 608 000	100
vain 7-14-vuotiaita	107 000	28	269 000	72	375 000	100
alle 7- ja 7-14-vuot.	193 000	33	400 000	67	594 000	100
alle 7- ja 7-14-vuot.	89 000	35	168 000	65	258 000	100

10. Matkoja tehneiden osuudet 15 - 74 vuotiaista 1995, ulkomaan vapaa-ajanmatkat
Share of visitors 15-74 of age by population groups 1995, leisure trips abroad

	matkoja trips		ei matkoja no trips		Henkilöitä Persons	
	lkm, number	%	lkm, number	%	lkm, number	%
Asuinalue						
pääkaupunkiseutu	248 000	41	352 000	59	600 000	100
Tku, Tre, Oulu, Lahti	94 000	34	181 000	66	275 000	100
muut kaupungit	329 000	24	1 015 000	76	1 344 000	100
muut kunnat	427 000	26	1 187 000	74	1 615 000	100
Asuinlääni						
Uudenmaan lääni	356 000	39	556 000	61	913 000	100
Turun ja Porin lääni	135 000	25	409 000	75	544 000	100
Hämeen lääni	154 000	28	396 000	72	550 000	100
Kymen lääni	75 000	30	174 000	70	249 000	100
Mikkelin lääni	34 000	19	140 000	81	174 000	100
Pohjois-Karjalan lääni	24 000	16	123 000	84	147 000	100
Kuopion lääni	50 000	27	137 000	73	188 000	100
Keski-Suomen lääni	41 000	20	164 000	80	205 000	100
Vaasan lääni	114 000	31	256 000	69	370 000	100
Oulun lääni	75 000	22	258 000	78	333 000	100
Lapin lääni	31 000	22	114 000	78	145 000	100
Ahvenanmaan maakunta	7 000	49	7 000	51	15 000	100
Siviilisäätty						
avioliitossa	650 000	33	1 335 000	67	1 985 000	100
eronnut	78 000	24	250 000	76	328 000	100
leski	35 000	23	116 000	77	151 000	100
naimaton	334 000	24	1 035 000	76	1 369 000	100

10.1 Matkoja tehneiden osuudet 15 - 74 vuotiaista 1995, ulkomaan matkat vähint. 4 yöpym.*Share of visitors 15-74 of age by population groups 1995, leisure trips abroad of 4 or more nights*

	matkoja trips		ei matkoja no trips		Henkilöitä Persons	
	lkm, number	%	lkm, number	%	lkm, number	%
Henkilöitä yhteensä	815 000	21	3 018 000	79	3 834 000	100
Sukupuoli						
mies	384 000	20	1 513 000	80	1 897 000	100
nainen	431 000	22	1 506 000	78	1 937 000	100
Ikä						
15 - 24	112 000	16	576 000	84	688 000	100
25 - 44	343 000	23	1 126 000	77	1 469 000	100
45 - 64	290 000	23	987 000	77	1 277 000	100
65 -	70 000	17	330 000	83	400 000	100
Koulutus						
kansa-/kansalaiskoulu	243 000	15	1 330 000	85	1 573 000	100
keski-/peruskoulu	273 000	21	1 018 000	79	1 290 000	100
ylioppilas	173 000	29	432 000	71	605 000	100
korkeakoulututkinto	108 000	41	157 000	59	265 000	100
muu tai tuntematon	19 000	19	81 000	81	100 000	100
Sosioekonominen asema						
yrittäjät	54 000	24	168 000	76	222 000	100
ylemmät toimihenkilöt	128 000	36	224 000	64	352 000	100
alemmat toimihenkilöt	193 000	25	569 000	75	762 000	100
työntekijät	135 000	16	724 000	84	859 000	100
maanviljelijät	17 000	14	105 000	86	122 000	100
opiskelijat/koululaiset	100 000	21	389 000	79	489 000	100
eläkeläiset	159 000	20	635 000	80	794 000	100
muut kotona olevat	19 000	16	99 000	84	118 000	100
muu/ei tietoa	10 000	9	106 000	91	116 000	100
Kotitalouden bruttotulot/kk.						
0 - 9 000	179 000	13	1 169 000	87	1 349 000	100
9 001 - 15 000	157 000	18	735 000	82	892 000	100
15 001 - 25 000	260 000	35	490 000	65	751 000	100
25 001 -	87 000	47	100 000	53	187 000	100
ei vast./tunt.	132 000	20	524 000	80	655 000	100
Kotitalouden koko						
1 henkilö	121 000	16	630 000	84	751 000	100
2 henkilöä	274 000	22	969 000	78	1 242 000	100
3 henkilöä	148 000	21	566 000	79	714 000	100
4 henkilöä	200 000	28	506 000	72	706 000	100
yli 4 henkilöä	72 000	17	345 000	83	417 000	100
Lapset						
ei alle 15-vuotiaita	541 000	21	2 067 000	79	2 608 000	100
vain alle 7-vuotiaita	75 000	20	300 000	80	375 000	100
vain 7-14-vuotiaita	137 000	23	456 000	77	594 000	100
alle 7- ja 7-14-vuot.	63 000	24	195 000	76	258 000	100
alle 7- ja 7-14-vuot.						

10.1 Matkoja tehneiden osuudet 15 - 74 vuotiaista 1995, ulkomaan matkat vähint. 4 yöpym.*Share of visitors 15-74 of age by population groups 1995, leisure trips abroad of 4 or more nights*

	matkoja trips		ei matkoja no trips		Henkilöitä Persons	
	lkm, number	%	lkm, number	%	lkm, number	%
Asuinalue						
pääkaupunkiseutu	176 000	29	425 000	71	600 000	100
Tku, Tre, Oulu, Lahti	82 000	30	193 000	70	275 000	100
muut kaupungit	232 000	17	1 112 000	83	1 344 000	100
muut kunnat	326 000	20	1 289 000	80	1 615 000	100
Asuinlääni						
Uudenmaan lääni	250 000	27	663 000	73	913 000	100
Turun ja Porin lääni	99 000	18	445 000	82	544 000	100
Hämeen lääni	130 000	24	420 000	76	550 000	100
Kymen lääni	53 000	21	196 000	79	249 000	100
Mikkelin lääni	24 000	14	150 000	86	174 000	100
Pohjois-Karjalan lääni	17 000	12	130 000	88	147 000	100
Kuopion lääni	43 000	23	144 000	77	188 000	100
Keski-Suomen lääni	31 000	15	173 000	85	205 000	100
Vaasan lääni	76 000	20	295 000	80	370 000	100
Oulun lääni	65 000	19	268 000	81	333 000	100
Lapin lääni	22 000	15	124 000	85	145 000	100
Ahvenanmaan maakunta	5 000	34	10 000	66	15 000	100
Siviilisäätö						
avioliitossa	501 000	25	1 484 000	75	1 985 000	100
eronnut	59 000	18	269 000	82	328 000	100
leski	26 000	17	126 000	83	151 000	100
naimaton	229 000	17	1 141 000	83	1 369 000	100

10.2 Matkoja tehneiden osuudet 15 - 74 vuotiaista 1995, ulkomaan matkat 1-3 yöpym.

Share of visitors 15-74 of age by population groups 1995, leisure trips abroad of 1-3 nights

	matkoja trips		ei matkoja no trips		Henkilöitä Persons	
	lkm, number	%	lkm, number	%	lkm, number	%
Henkilöitä yhteensä	378 000	10	3 456 000	90	3 834 000	100
Sukupuoli						
mies	202 000	11	1 695 000	89	1 897 000	100
nainen	176 000	9	1 761 000	91	1 937 000	100
Ikä						
15 - 24	74 000	11	614 000	89	688 000	100
25 - 44	168 000	11	1 301 000	89	1 469 000	100
45 - 64	106 000	8	1 171 000	92	1 277 000	100
65 -	29 000	7	371 000	93	400 000	100
Koulutus						
kansa-/kansalaiskoulu	112 000	7	1 461 000	93	1 573 000	100
keski-/peruskoulu	116 000	9	1 174 000	91	1 290 000	100
ylioppilas	101 000	17	504 000	83	605 000	100
korkeakoulututkinto	46 000	17	219 000	83	265 000	100
muu tai tuntematon	2 000	2	98 000	98	100 000	100
Sosioekonominen asema						
yrittäjät	22 000	10	200 000	90	222 000	100
ylemmät toimihenkilöt	73 000	21	279 000	79	352 000	100
alemmat toimihenkilöt	103 000	14	659 000	86	762 000	100
työntekijät	47 000	5	812 000	95	859 000	100
maanviljelijät	7 000	6	115 000	94	122 000	100
opiskelijat/koululaiset	62 000	13	427 000	87	489 000	100
eläkeläiset	58 000	7	736 000	93	794 000	100
muut kotona olevat	.	.	118 000	100	118 000	100
muu/ei tietoa	5 000	4	111 000	96	116 000	100
Kotitalouden bruttotulot/kk.						
0 - 9 000	77 000	6	1 272 000	94	1 349 000	100
9 001 - 15 000	90 000	10	802 000	90	892 000	100
15 001 - 25 000	107 000	14	643 000	86	751 000	100
25 001 -	44 000	24	143 000	76	187 000	100
ei vast./tunt.	60 000	9	595 000	91	655 000	100
Kotitalouden koko						
1 henkilö	55 000	7	697 000	93	751 000	100
2 henkilöä	114 000	9	1 129 000	91	1 242 000	100
3 henkilöä	61 000	9	653 000	91	714 000	100
4 henkilöä	88 000	12	618 000	88	706 000	100
yli 4 henkilöä	61 000	15	357 000	85	417 000	100
Lapset						
ei alle 15-vuotiaita	220 000	8	2 388 000	92	2 608 000	100
vain alle 7-vuotiaita	42 000	11	334 000	89	375 000	100
vain 7-14-vuotiaita	78 000	13	516 000	87	594 000	100
alle 7- ja 7-14-vuot.	39 000	15	218 000	85	258 000	100
alle 7- ja 7-14-vuot.						

10.2 Matkoja tehneiden osuudet 15 - 74 vuotiaista 1995, ulkomaan matkat 1-3 yöpym.

Share of visitors 15-74 of age by population groups 1995, leisure trips abroad of 1-3 nights

	matkoja trips		ei matkoja no trips		Henkilöitä Persons	
	lkm, number	%	lkm, number	%	lkm, number	%
Asuinalue						
pääkaupunkiseutu	84 000	14	516 000	86	600 000	100
Tku, Tre, Oulu, Lahti	22 000	8	253 000	92	275 000	100
muut kaupungit	131 000	10	1 213 000	90	1 344 000	100
muut kunnat	140 000	9	1 475 000	91	1 615 000	100
Asuinlääni						
Uudenmaan lääni	124 000	14	789 000	86	913 000	100
Turun ja Porin lääni	49 000	9	496 000	91	544 000	100
Hämeen lääni	36 000	7	514 000	93	550 000	100
Kymen lääni	29 000	12	220 000	88	249 000	100
Mikkelin lääni	14 000	8	160 000	92	174 000	100
Pohjois-Karjalan lääni	7 000	5	140 000	95	147 000	100
Kuopion lääni	15 000	8	173 000	92	188 000	100
Keski-Suomen lääni	14 000	7	190 000	93	205 000	100
Vaasan lääni	51 000	14	319 000	86	370 000	100
Oulun lääni	20 000	6	313 000	94	333 000	100
Lapin lääni	14 000	10	131 000	90	145 000	100
Ahvenanmaan maakunta	5 000	33	10 000	67	15 000	100
Siviilisäät						
avioliitossa	214 000	11	1 770 000	89	1 985 000	100
eronnut	26 000	8	302 000	92	328 000	100
leski	12 000	8	140 000	92	151 000	100
naimaton	125 000	9	1 244 000	91	1 369 000	100

11. Matkoja tehneiden osuudet 15 - 74 vuotiaista 1995, yöpymisen sisältäneet risteilyt

Share of visitors 15-74 of age by population groups 1995, cruises with overnights on board only

	matkoja trips		ei matkoja no trips		Henkilöitä Persons	
	lkm, number	%	lkm, number	%	lkm, number	%
Henkilöitä yhteensä	1 114 000	29	2 720 000	71	3 834 000	100
Sukupuoli						
mies	512 000	27	1 385 000	73	1 897 000	100
nainen	602 000	31	1 335 000	69	1 937 000	100
Ikä						
15 - 24	256 000	37	432 000	63	688 000	100
25 - 44	495 000	34	974 000	66	1 469 000	100
45 - 64	305 000	24	972 000	76	1 277 000	100
65 -	57 000	14	342 000	86	400 000	100
Koulutus						
kansa-/kansalaiskoulu	344 000	22	1 229 000	78	1 573 000	100
keski-/peruskoulu	415 000	32	875 000	68	1 290 000	100
ylioppilas	253 000	42	352 000	58	605 000	100
korkeakoulututkinto	77 000	29	188 000	71	265 000	100
muu tai tuntematon	24 000	24	76 000	76	100 000	100
Sosioekonominen asema						
yrittäjät	68 000	31	154 000	69	222 000	100
ylemmät toimihenkilöt	118 000	34	233 000	66	352 000	100
alemmat toimihenkilöt	279 000	37	483 000	63	762 000	100
työntekijät	230 000	27	629 000	73	859 000	100
maanviljelijät	22 000	18	100 000	82	122 000	100
opiskelijat/koululaiset	182 000	37	307 000	63	489 000	100
eläkeläiset	150 000	19	644 000	81	794 000	100
muut kotona olevat	28 000	24	90 000	76	118 000	100
muu/ei tietoa	36 000	31	80 000	69	116 000	100
Kotitalouden bruttotulot/kk.						
0 - 9 000	325 000	24	1 024 000	76	1 349 000	100
9 001 - 15 000	265 000	30	627 000	70	892 000	100
15 001 - 25 000	264 000	35	487 000	65	751 000	100
25 001 -	78 000	41	110 000	59	187 000	100
ei vast./tunt.	182 000	28	474 000	72	655 000	100
Kotitalouden koko						
1 henkilö	217 000	29	534 000	71	751 000	100
2 henkilöä	314 000	25	929 000	75	1 242 000	100
3 henkilöä	210 000	29	504 000	71	714 000	100
4 henkilöä	231 000	33	475 000	67	706 000	100
yli 4 henkilöä	142 000	34	275 000	66	417 000	100
Lapset						
ei alle 15-vuotiaita	731 000	28	1 877 000	72	2 608 000	100
vain alle 7-vuotiaita	103 000	28	272 000	72	375 000	100
vain 7-14-vuotiaita	193 000	32	401 000	68	594 000	100
alle 7- ja 7-14-vuot.	86 000	34	171 000	66	258 000	100
alle 7- ja 7-14-vuot.						

11. Matkoja tehneiden osuudet 15 - 74 vuotiaista 1995, yöpymisen sisältäneet risteilyt

Share of visitors 15-74 of age by population groups 1995, cruises with overnights on board only

	matkoja trips		ei matkoja no trips		Henkilöitä Persons	
	lkm, number	%	lkm, number	%	lkm, number	%
Asuinalue						
pääkaupunkiseutu	216 000	36	384 000	64	600 000	100
Tku, Tre, Oulu, Lahti	75 000	27	200 000	73	275 000	100
muut kaupungit	372 000	28	972 000	72	1 344 000	100
muut kunnat	451 000	28	1 164 000	72	1 615 000	100
Asuinlääni						
Uudenmaan lääni	330 000	36	583 000	64	913 000	100
Turun ja Porin lääni	224 000	41	320 000	59	544 000	100
Hämeen lääni	198 000	36	353 000	64	550 000	100
Kymen lääni	75 000	30	175 000	70	249 000	100
Mikkelin lääni	36 000	21	137 000	79	174 000	100
Pohjois-Karjalan lääni	21 000	15	126 000	85	147 000	100
Kuopion lääni	41 000	22	147 000	78	188 000	100
Keski-Suomen lääni	62 000	31	142 000	69	205 000	100
Vaasan lääni	46 000	12	325 000	88	370 000	100
Oulun lääni	59 000	18	275 000	82	333 000	100
Lapin lääni	22 000	15	124 000	85	145 000	100
Ahvenanmaan maakunta			15 000	100	15 000	100
Siviilisäät						
avioliitossa	562 000	28	1 423 000	72	1 985 000	100
eronnut	86 000	26	242 000	74	328 000	100
leski	24 000	16	128 000	84	151 000	100
naimaton	442 000	32	928 000	68	1 369 000	100

12. Matkoja tehneiden osuudet 15 - 74 vuotiaista 1995, mökki- ja vierailumatkat

Share of visitors 15-74 of age by population groups 1995, trips to holiday home/visits to friends and relatives

	matkoja trips		ei matkoja no trips		Henkilöitä Persons	
	lkm, number	%	lkm, number	%	lkm, number	%
Henkilöitä yhteensä	2 507 000	65	1 326 000	35	3 834 000	100
Sukupuoli						
mies	1 163 000	61	734 000	39	1 897 000	100
nainen	1 344 000	69	593 000	31	1 937 000	100
Ikä						
15 - 24	509 000	74	180 000	26	688 000	100
25 - 44	1 024 000	70	445 000	30	1 469 000	100
45 - 64	780 000	61	496 000	39	1 277 000	100
65 -	194 000	49	205 000	51	400 000	100
Koulutus						
kansa-/kansalaiskoulu	823 000	52	750 000	48	1 573 000	100
keski-/peruskoulu	944 000	73	346 000	27	1 290 000	100
ylioppilas	455 000	75	150 000	25	605 000	100
korkeakoulututkinto	224 000	84	41 000	16	265 000	100
muu tai tuntematon	61 000	61	39 000	39	100 000	100
Sosioekonominen asema						
yrittäjät	129 000	58	93 000	42	222 000	100
ylemmät toimihenkilöt	276 000	79	76 000	21	352 000	100
alemmat toimihenkilöt	600 000	79	162 000	21	762 000	100
työntekijät	531 000	62	328 000	38	859 000	100
maanviljelijät	37 000	30	86 000	70	122 000	100
opiskelijat/koululaiset	370 000	76	119 000	24	489 000	100
eläkeläiset	407 000	51	387 000	49	794 000	100
muut kotona olevat	85 000	72	33 000	28	118 000	100
muu/ei tietoa	72 000	62	44 000	38	116 000	100
Kotitalouden bruttotulot/kk.						
0 - 9 000	796 000	59	553 000	41	1 349 000	100
9 001 - 15 000	604 000	68	288 000	32	892 000	100
15 001 - 25 000	566 000	75	185 000	25	751 000	100
25 001 -	168 000	90	19 000	10	187 000	100
ei vast./tunt.	374 000	57	281 000	43	655 000	100
Kotitalouden koko						
1 henkilö	497 000	66	254 000	34	751 000	100
2 henkilöä	804 000	65	439 000	35	1 242 000	100
3 henkilöä	462 000	65	252 000	35	714 000	100
4 henkilöä	490 000	69	216 000	31	706 000	100
yli 4 henkilöä	255 000	61	162 000	39	417 000	100
Lapset						
ei alle 15-vuotiaita	1 657 000	64	950 000	36	2 608 000	100
vain alle 7-vuotiaita	280 000	75	95 000	25	375 000	100
vain 7-14-vuotiaita	405 000	68	189 000	32	594 000	100
alle 7- ja 7-14-vuot.	166 000	64	92 000	36	258 000	100
alle 7- ja 7-14-vuot.						

12. Matkoja tehneiden osuudet 15 - 74 vuotiaista 1995, mökki- ja vierailumatkat

Share of visitors 15-74 of age by population groups 1995, trips to holiday home/visits to friends and relatives

	matkoja trips		ei matkoja no trips		Henkilöitä Persons	
	lkm, number	%	lkm, number	%	lkm, number	%
Asuinalue						
pääkaupunkiseutu	473 000	79	127 000	21	600 000	100
Tku, Tre, Oulu, Lahti	217 000	79	58 000	21	275 000	100
muut kaupungit	888 000	66	456 000	34	1 344 000	100
muut kunnat	931 000	58	684 000	42	1 615 000	100
Asuinlääni						
Uudenmaan lääni	654 000	72	259 000	28	913 000	100
Turun ja Porin lääni	326 000	60	218 000	40	544 000	100
Hämeen lääni	415 000	75	135 000	25	550 000	100
Kymen lääni	149 000	60	100 000	40	249 000	100
Mikkelin lääni	115 000	66	59 000	34	174 000	100
Pohjois-Karjalan lääni	96 000	65	51 000	35	147 000	100
Kuopion lääni	113 000	60	74 000	40	188 000	100
Keski-Suomen lääni	127 000	62	77 000	38	205 000	100
Vaasan lääni	186 000	50	185 000	50	370 000	100
Oulun lääni	219 000	66	114 000	34	333 000	100
Lapin lääni	102 000	70	44 000	30	145 000	100
Ahvenanmaan maakunta	5 000	34	10 000	66	15 000	100
Siviilisääty						
avioliitossa	1 255 000	63	730 000	37	1 985 000	100
eronnut	206 000	63	123 000	37	328 000	100
leski	85 000	56	67 000	44	151 000	100
naimaton	962 000	70	408 000	30	1 369 000	100

13. Matkoja tehneiden osuudet 15 - 74 vuotiaista 1995, työ- ja kokousmatkat

Share of visitors 15-74 of age by population groups 1995, business/professional trips

	matkoja trips		ei matkoja no trips		Henkilöitä Persons	
	lkm, number	%	lkm, number	%	lkm, number	%
Henkilöitä yhteensä	625 000	16	3 208 000	84	3 834 000	100
Sukupuoli						
mies	419 000	22	1 478 000	78	1 897 000	100
nainen	206 000	11	1 731 000	89	1 937 000	100
Ikä						
15 - 24	56 000	8	632 000	92	688 000	100
25 - 44	369 000	25	1 100 000	75	1 469 000	100
45 - 64	190 000	15	1 086 000	85	1 277 000	100
65 -	10 000	2	390 000	98	400 000	100
Koulutus						
kansa-/kansalaiskoulu	152 000	10	1 421 000	90	1 573 000	100
keski-/peruskoulu	192 000	15	1 098 000	85	1 290 000	100
ylioppilas	142 000	24	463 000	76	605 000	100
korkeakoulututkinto	129 000	49	137 000	51	265 000	100
muu tai tuntematon	10 000	10	90 000	90	100 000	100
Sosioekonominen asema						
yrittäjät	71 000	32	151 000	68	222 000	100
ylemmät toimihenkilöt	184 000	52	168 000	48	352 000	100
alemmat toimihenkilöt	181 000	24	581 000	76	762 000	100
työntekijät	104 000	12	755 000	88	859 000	100
maanviljelijät	2 000	2	120 000	98	122 000	100
opiskelijat/koululaiset	36 000	7	453 000	93	489 000	100
eläkeläiset	25 000	3	769 000	97	794 000	100
muut kotona olevat	5 000	4	113 000	96	118 000	100
muu/ei tietoa	17 000	15	98 000	85	116 000	100
Kotitalouden bruttotulot/kk.						
0 - 9 000	95 000	7	1 254 000	93	1 349 000	100
9 001 - 15 000	141 000	16	751 000	84	892 000	100
15 001 - 25 000	228 000	30	523 000	70	751 000	100
25 001 -	96 000	51	91 000	49	187 000	100
ei vast./tunt.	66 000	10	589 000	90	655 000	100
Kotitalouden koko						
1 henkilö	97 000	13	654 000	87	751 000	100
2 henkilöä	195 000	16	1 048 000	84	1 242 000	100
3 henkilöä	108 000	15	606 000	85	714 000	100
4 henkilöä	159 000	23	547 000	77	706 000	100
yli 4 henkilöä	66 000	16	351 000	84	417 000	100
Lapset						
ei alle 15-vuotiaita	366 000	14	2 242 000	86	2 608 000	100
vain alle 7-vuotiaita	81 000	22	294 000	78	375 000	100
vain 7-14-vuotiaita	125 000	21	469 000	79	594 000	100
alle 7- ja 7-14-vuot.	54 000	21	204 000	79	258 000	100

13. Matkoja tehneiden osuudet 15 - 74 vuotiaista 1995, työ- ja kokousmatkat*Share of visitors 15-74 of age by population groups 1995, business/professional trips*

	matkoja trips		ei matkoja no trips		Henkilöitä Persons	
	lkm, number	%	lkm, number	%	lkm, number	%
Asuinalue						
pääkaupunkiseutu	146 000	24	454 000	76	600 000	100
Tku, Tre, Oulu, Lahti	36 000	13	239 000	87	275 000	100
muut kaupungit	239 000	18	1 105 000	82	1 344 000	100
muut kunnat	204 000	13	1 411 000	87	1 615 000	100
Asuinlääni						
Uudenmaan lääni	213 000	23	700 000	77	913 000	100
Turun ja Porin lääni	82 000	15	462 000	85	544 000	100
Hämeen lääni	73 000	13	477 000	87	550 000	100
Kymen lääni	25 000	10	225 000	90	249 000	100
Mikkelin lääni	20 000	11	154 000	89	174 000	100
Pohjois-Karjalan lääni	12 000	8	135 000	92	147 000	100
Kuopion lääni	29 000	15	159 000	85	188 000	100
Keski-Suomen lääni	27 000	13	178 000	87	205 000	100
Vaasan lääni	54 000	15	316 000	85	370 000	100
Oulun lääni	56 000	17	277 000	83	333 000	100
Lapin lääni	30 000	20	116 000	80	145 000	100
Ahvenanmaan maakunta	5 000	34	10 000	66	15 000	100
Siviilisääty						
avioliitossa	392 000	20	1 592 000	80	1 985 000	100
eronnut	46 000	14	282 000	86	328 000	100
leski	7 000	5	144 000	95	151 000	100
naimaton	179 000	13	1 190 000	87	1 369 000	100

8 - 13. Share of visitors 15-74 of age by population groups 1995

Henkilöitä yhteensä	Total number of persons
Sukupuoli	Gender
mies	male
naine	female
Ikä	Age
15 - 24	15 - 24
25 - 44	25 - 44
45 - 64	45 - 64
65 -	65 -
Koulutus	Education
kansa-/kansalaiskoulu	first level of primary education
keski- /peruskoulu	lower secondary education
ylioppilas	upper secondary education
korkeakoulututkinto	university degree or equivalent
muu tai tuntematon	other or unknown
Sosioekonominen asema	Socio-economic status
yrittäjät	self-employed persons, employers
ylemmät toimihenkilöt	senior officials and employers
alemmat toimihenkilöt	clerical and sales workers
työntekijät	manual workers
maanviljelijät	farmers
opiskelijat/koululaiset	students and school children
eläkeläiset	retired persons, pensioners
muut kotona olevat	other economically not active
muu tai tuntematon	other or unknown
Kotitalouden bruttotulot/kk	Household's gross monthly income (FIM)
0 - 9 000	0 - 9 000
9 001 - 15 000	9 001 - 15 000
15 001 - 25 000	15 001 - 25 000
25 001 -	25 001 -
tuntematon	unknown
Kotitalouden koko	Number of persons in household
1 henkilö	1 person
2 henkilöä	2 persons
3 henkilöä	3 persons
4 henkilöä	4 persons
yli 4 henkilöä	5 or more persons
Lapset	Children under 15 years in household
ei alle 15-vuotiaita	none
vain alle 7-vuotiaita	only under 7 years old
vain 7-14 -vuotiaita	only 7-14 years old
alle 7- ja 7-14 -vuotiaita	under 7 and 7-14 years old

8 - 13. Share of visitors 15-74 of age by population groups 1995

Asuinalue

Pääkaupunkiseutu
Tku, Tre, Oulu, Lahti
muut kaupungit
muut kunnat

Residence area

Helsinki area (Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen)
Turku, Tampere, Oulu, Lahti
other towns
other municipalities

Asuinlääni

Uudenmaan lääni
Turun ja Porin lääni
Hämeen lääni
Kymen lääni
Mikkelin lääni
Pohjois-Karjalan lääni
Kuopion lääni
Keski-Suomen lääni
Vaasan lääni
Oulun lääni
Lapin lään
Ahvenanmaan maakunta

Residence province

Uusimaa
Turku and Pori
Häme
Kymi
Mikkeli
North Karelia
Kuopio
Central Finland
Vaasa
Oulu
Lapland
Åland

Siviilisäätö

avioliitossa
eronnut
leski
naimaton

Marital status

married
divorced
widow, widower
unmarried

7. Domestic leisure trips by residence and destination provinces 1995

Asuinlääni/Kohdelääni

Residence province / Destination province

Asuinlääni

Kaikki kotimaan matkat
Pitkät kotimaan matkat
Lyhyet kotimaan matkat

Residence province

All domestic trips
Long domestic trips, 4 or more overnights
Short domestic trips , 1-3 overnights

Kirjallisuutta - Bibliography

Applying the Eurostat Methodological Guidelines in Basic Tourism and Travel Statistics (draft), Eurostat, Luxembourg 1995.

Majoituslilasto 1991-1994, vuosijulkaisu; Accommodation Statistics of Finland. (Annual Reports); Tilastokeskus, Helsinki

Manual on Tourism Economic Accounts; OECD, Paris 1991.

Matkailutilasto 1996, Tourism Statistics (vuosijulkaisu, annual). Tilastokeskus, Helsinki

Matkailukohteiden kävijämäärät; Matkailun edistämiskeskus, Helsinki.

Matkat Suomeen 4/1994 / Finnish Border Interview. Rajahaastattelututkimus Suomeen saapuvista matkustajista, jakso 1.12.1994-28.2.1995; MEK/Finnish Tourism Board, Helsinki 1995.

Meriliikenne Suomen ja ulkomaiden välillä / Shipping between Finland and Foreign Countries (vuosijulkaisu/annual); Merenkulkulaitos/Finnish Maritime Administration, Helsinki.

Neuvoston direktiivi 95/57/EY matkailualaa koskevien tilastotietojen keräämisestä / Council Directive on the Collection of Statistical Information in the Field of Tourism. Annettu 23 päivänä marraskuuta 1995. Bryssel.

Recommendations on Tourism Statistics. United Nations - World Tourism Organization, New York 1994.

Siviili-ilmailun tilastoja / Statistics of Finnish Civil Aviation (vuosijulkaisu/annual); Ilmailulaitos/Civil Aviation Administration, Vantaa.

Suomalaisten matkat 1991-1994 (vuosijulkaisu). Matkailun edistämiskeskus - Tilastokeskus.

Suomen maksutase, Finland's Balance of payments (Tilastotiedote, Statistical Bulletin 1991-1995); Suomen Pankki/ Bank of Finland, Helsinki.

Tourism. Annual statistics. Eurostat, Luxembourg.

Tourism in Europe. Eurostat - DG XXIII. Brussels-Luxembourg 1995.

Tourism Policy and International Tourism in OECD Countries (annual). OECD, Paris.

Travel & Tourism, A New Economic Perspective. World Travel & Tourism Council, Brussels 1993.

Travel and Tourism Barometer (bi-annual). World Tourism Organization, Madrid.

Yearbook of Tourism Statistics (annual). World Tourism Organization, Madrid.

Yhteisön matkailutilastoihin liittyviä menetelmiä koskevan neuvoston suosituksen (ehdotus) liite / Annex to the Council Recommendation for a Community Methodology on Tourism Statistics (proposal); EU:n komissio, Luxemburg, 1995.

Suomalaisten matkailu 1995 antaa kattavan kuvan 15–74 -vuotiaan väestön matkoista vuoden aikana. Puhelinhaastatteluin kerätyn tutkimuksen kohteena olivat kaikki yöpymisen sisältäneet matkat, jotka on esitetty matkaryhmittäin.

Koti- ja ulkomaan vapaa-ajanmatkat on luokiteltu mm. matkan kohteen, keston, alkamiskuukauden, kulkuvälineen, majoitusmuodon ja menojen mukaan. Kotimaan matkoista on esitetty lisäksi lähtö- ja kohdeläänien väliset matkailuvirrat sekä matkoista aiheutuneet kustannukset menoryhmittäin.

Raportti sisältää myös tietoa matkoja tehneiden henkilöiden osuuksista eri väestöryhmissä ja keskeiset aikasarjat matkailun kehityksestä vuosina 1991–1995.

Myynti:
Tilastokeskus/Myyntipalvelu
PL 3B
00022 TILASTOKESKUS
Puh. (09) 1734 2011
Faksi (09) 1734 2474

Försäljning:
Statistikcentralen/Försäljningstjänsten
PB 3B
00022 STATISTIKCENTRALEN
Tfn (09) 1734 2011
Fax (09) 1734 2474

Orders:
Statistics Finland/Sales Services
P.O.Box 3B
00022 STATISTICS FINLAND
Tel. + 358-9-1734 2011
Fax + 358-9-1734 2474

ISSN 1236-3014
= Liikenne ja matkailu
ISSN 1239-7342
ISBN 951-727-236-7

9 789517 272360